Žoržas Simenonas

MEGRĖ REVOLVERIS

Žoržas Simenonas

MEGRE REVOLVERIS

Romanas

UAB "Onė"
Vilnius, 1993

Versta iš leidinio:

Мастера детектива, 1991.

Iš rusų kalbos vertė
Janina Varnienė

© Vertimas į lietuvių kalbą, Janina Varnienė, 1993

© UAB "Onė", 1993

Pirmas skyrius,

kuriame Megre vėluoja į pusryčius, o vienas iš pakviestųjų neatvyksta į kviestinius pietus...

Kai vėliau Megre prisimindavo šią nepaprastą bylą, nejučiomis pasiduodavo mintims apie ligas, kurios prisėlindavo patylomis, prasidėdamos ne staiga, o lengvu negalavimu, kaulų maudimu - visiškai nekaltais požymiais.

Nebuvo iškvietimo į nusikaltimo vietą, nebuvo skundo kriminalinei policijai, negauta nerimą keliančių signalų ar anoniminių pranešimų; ši byla prasidėjo, jeigu prisimintum viską nuosekliai, paprasčiausiu madam Megre telefono skambučiu.

Juodas marmurinis laikrodis Megre kabinete ant židinio rodė be dvidešimties dvyliktą, jis aiškiai atmena rodykles, išsidėsčiusias ant ciferblato buku kampu. Buvo jau birželis, per plačiai atvertą langą skverbėsi vasaros saulės sušildytas Paryžiaus dvelkimas.

- Tai tu?

Žmona, be abejo, pažino jo balsą, tačiau ji visada paklausdavo, ne todėl, kad abejotų, o tiktai todėl, kad, kalbėdama telefonu, jausdavosi nejaukiai. Tikriausiai langai į Rišar-Lenuar bulvarą dabar taip pat plačiai atverti... Šiuo laiku madam Megre įprastai jau baigdavo visus namų ruošos darbus. Ji skambindavo jam retai.

- Klausau.

- Aš norėjau tik paklausti, ar tu ruošiesi grįžti pusryčių?

Ji beveik niekada neskambindavo vien tam, kad to paklaustų. Megre nesupyko, tik suraukė iš nuostabos antakius.

- Kodėl tu klausi?

- Šiaip sau. Be to, tavęs čia laukia.

Jam pasirodė, kad jos balsas skambėjo kaltai.

- Kas?

- Tu jo nepažįsti. Nieko ypatingo. Bet jeigu tu neateisi pusryčiauti, aš pasakysiu, kad nelauktų.

- Vyras?

- Jaunuolis.

Žinoma, ji nuvedė, nepažįstamąjį į svetainę, kur jie patys užsukdavo retai. Telefonas stovėjo valgomajame. Ten jie praleisdavo daugiausia laiko ir priiminėdavo artimus draugus. Būtent valgomajame buvo Megre pypkės, jo krėslas ir madam Megre siuvimo mašina. Iš sutrikusio jos balso Megre suprato, kad durys tarp abiejų kambarių liko atviros.

- Kas jis toks?
- Nežinau.
- Ko jam reikia?
- Nežinau. Matyt, atėjo asmeniniu klausimu.

Megre beveik nesudomino šis lankytojas. Jeigu ji ir klausinėjo, tai tik dėl to, kad žmona buvo sutrikusi, - ji, ko gero, jau ėmėsi globoti šį berniūkštį.

- Aš išeisiu maždaug dvyliktą, - pasakė Megre.

Jam liko pasikalbėti tik su moterimi, kuri jau keletą kartų jam nedavė ramybės, skųsdamasi kaimyne, rašiusia jai grasinančius laiškus.

Jis paskambino sekretoriui.

- Tegu įeina.

Megre užsidegė pypkę ir, pakluses likimui, atsirėmė į krėslo atlošą.

- Taigi gerbiamoji, jūs ir vėl gavote laišką?

- Netgi du, pone komisare. Aš turiu juos čia. Pirmajame, kaip jūs pats įsitikinsite, ji prisipažįsta nunuodijusi mano katę, ir grasina, kad jeigu aš nepersikelsiu į kitą butą, greitai ateis ir mano eilė ...

Laikrodžio rodyklės po truputį slinko į priekį. Reikėjo parodyti, kad jis rimtai domisi šia istorija. Pokalbis truko ketvirtį valandos. Kai Megre pakilo, norėdamas jau paimti skrybėlę, į duris vėl kažkas pasibeldė.

- Jūs užimtas?

- O tu ką veiki Paryžiuje?

Tai buvo Lurte, buvęs jo inspektorius, pervestas į Nicos kriminalinę policiją.

- Pakeliui. Užbėgau pakvėpuoti vietos oru ir paspausti jums rankos. Manau, suspėsime išgerti po taurelę "Dofino" alinėje.

- Nutversim ką nors kelyje.

Jis labai mylėjo Lurte, šį prakaulų vaikiną, turėjusį sodrų bažnyčios giedotojo balsą. Alinėje, prie bufeto, jie sutiko keletą pažįstamų inspektorių. Pakalbėjo apie šį bei tą. Aperityvas buvo toks pat puikus, kaip ši vasaros diena. Išgėrė po taurelę, po to po antrą ir po trečią.

- Aš skubu. Manęs laukia namie.

- Tuomet palydėsiu jus iki kampo.

Jie kartu perėjo per Naująjį tiltą, priėjo iki Rivoli gatvės, kur Megre ištisas penkias minutes laukė taksi. Buvo be dešimties pirma, kai jis pagaliau pakilo į ketvirtą namo Rišar-Lenuar bulvare aukštą ir, kaip visada, buto durys

atsivėrė anksčiau, negu jis suspėjo išsiimti iš kišenės raktus.

Jam iš karto krito į akis, kad žmona susijaudinusi. Pritildęs balsą - durys į svetainę buvo praviros - jis paklausė:

- Vis dar laukia?

- Ne, jis išėjo.

- O ko jam reikėjo?

- Jis nepasakė.

Jeigu ne jos susijaudinęs veidas, Megre, aišku, patraukęs pečiais, suburbėtų: "Vienu mažiau!"

Bet ji negrįžo į virtuvę, o nuėjo paskui jį į valgomąjį. Žmona buvo panaši į žmogų, besiruošiantį prašyti atleidimo.

- Tu buvai užėjęs šiandien ryte į svetainę? - paklausė ji.

- Aš? Ne. Kam?

Iš tikrųjų, ko reikėjo užeiti jam į svetainę, kurios jis nemėgo.

- O man pasirodė ...

- Kas?

- Nieko. Aš vis stengiausi prisiminti. Aš žvilgtelėjau į stalčių.

- Į kokį stalčių?

- Į tą, kuriame tu laikai revolverį iš Amerikos.

Tik dabar Megre ėmė suvokti. Kartą, policijos valdybos kvietimu, jam teko praleisti keletą savaičių Jungtinėse Valstijose, kur daug buvo kalbama apie ginklus. Prieš išvažiuojant, amerikiečiai padovanojo jam revolverį, kuriuo jie labai didžiavosi. Tai buvo specialaus pavyzdžio "Smit-vesson-45", trumpavamzdis ir ypatingai jautrus. Revolveryje buvo išgraviruota:"To J.-J.Maigret, from his F.B.I. friends".[1]

Komisaras niekada juo nesinaudojo. Bet kaip tik išvakarėse išėmė iš dėžutės, norėdamas parodyti jį vienam savo draugui, tikriau, pažįstamam, su kuriuo jiedu gėrė kavą ir likerį, sėdėdami svetainėje.

- Kodėl "Ž.-Ž.Megre"?

Megre to paties paklausė per atsisveikinimo kokteilį, kai jam padovanojo šį revolverį. Amerikiečiai nuodugniai paaiškino, kad jie turi paprotį skelbti abu vardus kartu. Du pirmieji jo vardai:"Žiulis Žozefas". Apie trečią - Anzelmą - Megre jiems ničnieko nepasakė.

- Mano revolveris prapuolė?

---

1. "Ž.Ž.Megre nuo draugų iš F.B.I." (angl.)

- Tuojau aš tau viską paaiškinsiu.

Neklausydamas žmonos, jis įėjo į svetainę, kur dar buvo galima užuosti cigarečių kvapą, ir žvilgtelėjo į židinį. Megre tiksliai prisiminė, kad ten jis išvakarėse paliko revolverį. Dabar revolverio nebuvo. Komisaras atsiminė ir tai, kad į dėžę jo nepadėjo.

- Kas atsitiko?

- Pirmiausia sėsk. Aš paduosiu pusryčiuś, nes kepsnys prisvils. Ir, prašau, nepyk.

Bet jis jau supyko.

- Kaip tu gali įleisti nepažįstamą žmogų į butą ir...

Žmona išėjo iš kambario ir grįžo su dubeniu rankoje.

- Jeigu tik tu jį būtum matęs ...

- Kiek jam metų?

- Visai vaikas. Devyniolikos, daugiausia - dvidešimties.

- Ko jam reikėjo?

- Aš buvau virtuvėje. Išgirdau skambutį. Pagalvojau, kad atnešė sąskaitą už dujas ir nuėjau atidaryti. Pamačiau jį. Jis paklausė: "Tai komisaro Megre butas?" Iš jo tono aš supratau, kad vaikinas palaikė mane tarnaite. Jis siaubingai nervinosi ir atrodė labai išsigandęs.

- Ir tu iš karto nuvedei jį į svetainę?

- Taip, kadangi jis pasakė, kad neatidėliotinai nori pamatyti tave ir pasitarti. Eiti pas tave į skyrių jis atsisakė. Matyt, jo reikalas buvo išimtinai asmeniškas.

Megre atrodė vis dar niūrus, tačiau jam jau norėjosi nusijuokti - jis aiškiai įsivaizdavo šią sceną: išsigandęs berniūkštis ir gailinti jo madam Megre.

- Kaip jis atrodė?

- Labai išauklėtas berniukas. Nežinau, kaip jį apibūdinti. Ne iš turtingųjų, bet labai padorus. Aš įsitikinusi, kad jis verkė. Jis išsitraukė cigaretes ir iškart atsiprašė manęs. Tuomet aš jam pasakiau: "Galite rūkyti. Aš pripratusi". Po to aš pažadėjau, kad paskambinsiu ir sužinosiu, kada tu grįši.

- Revolveris visą laiką gulėjo ant židinio?

- Žinoma. Tiesa, aš nemačiau jo tuo metu, bet aiškiai prisimenu, kad jis ten gulėjo, kai aš apie devintą valandą ryto ten šluosčiau dulkes. O daugiau juk niekas pas mus nesilankė.

Megre žinojo, kad pati ji negalėjo padėti revolverio į dėžę. Jo žmona taip ir nesugebėjo priprasti prie ginklų ir nė už ką pasaulyje nebūtų prisilietusi net ir prie neužtaisyto revolverio.

Jis aiškiai įsivaizdavo, kaip tai buvo. Žmona nuėjo į valgomąjį, pasikalbėjo su juo telefonu, po to grįžo ir pasakė berniūkščiui: "Jis bus čia vėliausiai po pusvalandžio".

Megre paklausė:

- Tu palikai jį vieną?

- Be abejo, turėjau juk aš paruošti pusryčius.

- Kada jis išėjo?

- Na, šito tai aš negaliu pasakyti. Pradėjusi kepinti svogūnus, aš sandariai užstūmiau virtuvės duris, kad kvapas nepasklistų po visą butą. Po to nuėjau į miegamąjį, norėdama šiek tiek susitvarkyti pati. Aš maniau, kad jis laukia, ir, nenorėdama jo trikdyti, nėjau į svetainę. Buvo maždaug pusė pirmos, kai aš užėjau tenai ir pamačiau, kad jo nėra ... Tu supykai ant manęs?

Pykti ant jos? Už ką?

- Kaip tu manai, kas jam atsitiko? Jis visai nebuvo panašus į vagį.

Be abejonės jis nebuvo vagis, velniai griebtų! Kaip gi vagis galėjo sužinoti, kad kaip tik šį rytą komisaro Megre svetainėje, ant židinio, gulėjo revolveris?

- Tu susijaudinęs? Jis buvo užtaisytas?

- Ne.

- Tai, kas gi įvyko?

Idiotiškas klausimas! Ginklą juk paima tam, kad juo pasinaudotų. Megre nusivalė lūpas, pakilo iš už stalo ir patikrino, ar visi šoviniai vietoje. Taip, jie tebegulėjo dėžėje. Prieš sėsdamas prie stalo, jis paskambino į policijos skyrių.

- Tai tu, Torransai? Prašau, nedelsdamas paskambink visiems ginklų parduotuvių savininkams. Alio ... Taip, ginklų ... Paklausk, ar nepirko kas nors 45 kalibro "smit-vesson'ui" šovinių ... Jeigu tokio pirkėjo dar nebuvo, bet jis pasirodytų šiandien arba rytoj, tegul sulaiko tą žmogų ir paskambina į artimiausią policijos skyrių ... Taip, viskas. Aš ateisiu kaip visada.

Pusę trečios, kai jis grįžo į Orfevro krantinę, Torransas jau žinojo, kad kažkoks jaunuolis buvo užėjęs į parduotuvę Bon-Nuvel bulvare ir klausė šovinių. Kadangi tokio kalibro nebuvo, parduotuvės savininkas nusiuntė pirkėją į Gastinn-Renetto parduotuvę ir ten šis nusipirko visą dėžutę šovinių.

- Berniūkštis rodė ginklą?

- Ne. Jis ištiesė popieriaus skiautelę, kurioje buvo užrašyta markė ir kalibras.

... Tą dieną Megre turėjo daug kitų darbų. Apie penktą

valandą vakaro jis užėjo į laboratoriją pas daktarą Žiusje, kuris iš karto paklausė jo:

- Šiandien vakare jūs būsite pas Pardoną?

- Aš jau žinau. Menkė provansališkai, - atsakė Megre - Užvakar Pardonas skambino man.

- Man taip pat. Bijau, kad daktaras Polis negalės ateiti.

Būna taip, kad dvi šeimos, neaišku dėl kokių priežasčių suartėja ir pradeda leisti laiką drauge, o po to, be jokių priežasčių, pameta viena kitą iš akių. Štai jau beveik metai, kai vieną kartą per mėnesį Megre su žmona pietaudavo pas Pardonus. Pietus jie dažnai vadindavo "tabibų"[2] pietumis. Būtent kriminalistikos laboratorijos direktorius Žiusje vieną vakarą nusitempė komisarą pas daktarą Pardoną į Voltero bulvarą: "Jūs pamatysite, jis jums patiks. Dėmesio vertas vaikinas! Galėtų tapti vienu įžymiausiu specialistų, ir įsidėmėkite, bet kurioje medicinos srityje. Jis buvo stažuotojas Val-de-Gras ir asistentas pas patį Lebražą, o po to dar penkis metus stažavosi šventos Onos ligoninėje. - "O ką jis dabar veikia?" - "Užsiėmė praktika savo rajone. Dirba po dvylika-penkiolika valandų per parą, nesirūpindamas ar sumokės jam, ar ne, ir dažnai pamiršta nusiųsti pacientui sąskaitą. Jis turi dar vieną aistrą - kulinariją".

Praėjus kelioms dienoms po šio pokalbio, Žiusje paskambino Megre: "Jūs mėgstate antį su pupomis? - "Kodėl jus tai domina?" - "Rytdienai Pardonas kviečia mus pietų. Pas jį pateikiamas tik vienas patiekalas - dažniausiai nacionalinis, ir jis norėtų iš anksto sužinoti ar tai atitiks jo svečių skonį". - "Sutinku, tebūnie antis su pupomis!"

Nuo to laiko įvyko daugybė pietų, per kuriuos buvo patiekiamas tai gaidys vyne, tai turkiškas plovas, tai plekšnė djepiškai bei gausybė kitų patiekalų.

- Šį kartą buvo kalbama apie menkę provansališkai. Tarp kitko, per šiuos pietus Megre turėjo su kažkuo susipažinti. Išvakarėse Pardonas jam paskambino: "Jūs būsite laisvas užporyt? Ar jūs mėgstate menkę provansališkai? Jūs už ar prieš triufelius?" - "Už."

Jie įprato vadinti vienas kitą pavardėmis, o žmonos, atvirkščiai, vadino viena kitą vardais. Abi sutuoktinių poros buvo beveik vienodo amžiaus. Žiusje buvo maždaug dešimčia metų jaunesnis. Daktaras Polis, teismo medicinos ekspertas,

---

2. Gydytojų (arabiškai)

dažnai prisijungdavęs prie jų kompanijos, buvo vyresnis. "Pasakykite, Megre, jums nebus nemalonu susipažinti su vienu iš senų mano bičiulių? - "Kodėl nemalonu?" - "Atvirai sakant, aš jo būčiau nepakvietęs, jeigu jis nebūtų paprašęs jūsų supažindinti. Tik ką šis žmogus buvo mano priimamajame, kadangi, be visa ko, jis dar ir mano pacientas; beje jis atkakliai teiravosi, ar būsite jūs pas mane rytoj."

Vakare, pusė aštuonių, madam Megre lengva gėlėta suknele ir linksma šiaudine skrybėlaite, movėsi baltas pirštinaites:

- Tu pasiruošęs?
- Eime.
- Tu vis dar galvoji apie tą jauną vaikiną?
- Ne.

Savaime aišku, buvo malonu tai, kad Pardonas gyveno penkios minutės kelio nuo jų. Viršutinių aukštų languose atsispindėjo besileidžiančios saulės spinduliai. Gatvės kvepėjo saulės įšildytomis per dieną dulkėmis. Vienur dar žaidė vaikai, o tėvai, išėję pakvėpuoti gaiviu oru, sėdėjo ant kėdžių, pastatytų tiesiog ant šaligatvių.

- Neskubėk.

Jai atrodė, jog ėjo pernelyg greitai.

- Tu įsitikinęs, kad būtent šis berniukas nupirko šovinius?

Nuo ankstyvo ryto ji jautė sunkumą širdyje. Šis jausmas dar labiau sustiprėjo po Megre pasakojimo apie Gastinn-Renettą.

- Tau atrodo, kad jis baigs gyvenimą savižudybe?
- Gali būti, bet pakalbėkime apie ką nors kita!
- Jis taip siaubingai jaudinosi. Nuorūką pelenėje radau visiškai sumaigyta.

Buvo labai šilta, Megre nusiėmė skrybėlę ir laikė ją rankoje, tarsi miestietis sekmadieniniame pasivaikščiojime. Jie priėjo iki Voltero bulvaro ir aikštės kampe įėjo į namą, kuriame gyveno Pardonas. Senas siauras liftas, kaip visuomet, garsiai sugirgždėjo, pajudėdamas iš vietos, ir madam Megre nejučia krūptelėjo.

- Įeikite. Vyras grįš po kelių minučių. Jį skubiai pakvietė pas ligonį, bet tai vos keletas žingsnių nuo čia, - sveikindamasi su jais, aiškino madam Pardon.

Beveik kiekvieną kartą, kai Megre pietaudavo pas Pardonus, daktarą skubiai iškviesdavo pas ligonį. "Nelaukite manęs", - išeidamas sakydavo jis. Dažnai atsitikdavo, kad

svečiai išsiskirstydavo taip ir nesulaukę jo sugrįžtant.

Žiusje jau buvo atėjęs ir sėdėjo svetainėje. Ten stovėjo jo didelis pianinas, ir visur gulėjo siuvinėti rankdarbiai. Po kelių minučių kaip viesulas įlėkė Pardonas ir iš karto pranyko virtuvėje.

- Lagranžo dar nėra?

Pardonas buvo nedidelio ūgio, gana storas labai didele galva ir pūpsančiomis akimis.

- Palaukite, tuojau aš pavaišinsiu jus vienu patiekalu, pirštus apsilaižysite.

Daktaras mėgo siurprizus ir visada nustebindavo svečius tai kažkokiu neįprastu vynu, tai senu likeriu; šį kartą jis apstulbino juos baltu Šarantos vynu, kurį jam atsiuntė vienas vyndarys iš Žiunzako.

- Man nepilkite, - paprieštaravo madam Megre, kuri apsvaigdavo nuo vienos taurelės.

Užsimezgė pokalbis. Langai buvo atverti. Paauksuotas vakarinis dangus po truputį temo žmonių minia lengvai tekėjo bulvaru.

- Įdomu, kur prapuolė Lagranžas?

- Kas jis toks?

- Aš kažkada mokiausi kartu su juo Henriko IV-ojo licėjuje. Jeigu neklystu, jam teko išeiti, kai mes buvome paskutinėse klasėse. Tada jis gyveno Kiuvje gatvėje, priešais Botanikos sodą, o jo tėvas man atrodė žymus ponas, kadangi jis buvo baronas arba taip save vadino. Aš seniai pamečiau Lagranžą iš akių, jau dvidešimt metų, o prieš kelis mėnesius jis staiga įėjo į mano kabinetą, kantriai sulaukęs eilės priimamajame. Aš pažinau jį iš karto.

Pardonas pažvelgė į laikrodį ir patikrino jį pagal sieninį.

- Mane stebina, kad jo vis dar nėra ... Jis taip norėjo ateiti... Laukiame dar penkias minutes, jeigu npasirodys, sėsime prie stalo be jo.

Jis vėl pripildė taures.

Madam Megre ir madam Pardon atkakliai tylėjo. Nors madam Pardon buvo plona, o komisaro žmona putlutė, abi atrodė vienodai kuklios ir į vyrų pokalbius įsiterpdavo retai. Damos beveik nekalbėdavo prie pietų stalo, bet vėliau pasišalindavo, kad pasišnibždėtų apie savo reikalus.

Madam Pardon turėjo labai ilgą nosį, per daug ilgą, prie jos tekdavo priprasti. Pradžioje būdavo kažkaip nepatogu žiūrėti į jos veidą. Ar tik ne dėl tos nosies, iš kurios tikriausiai juokdavosi jos mokyklos draugės, ji tapo tokia kukli

ir žiūrėjo į savo vyrą tokiomis dėkingomis akimis.

- Lažinuosi, - kalbėjo Pardonas, - kad kiekvienas iš čia esančių turėjo mokykloje draugą ar draugę, panašų į Lagranžą. Tarp dvidešimties ar trisdešimties berniukų būtinai atsiras nors vienas, kuris sulaukęs trylikos metų, tampa raudonskruosčiu storuliu rausvomis putliomis kojomis.

- Mūsų klasėje tokia mergaite buvau aš, - pasakė madam Megre.

Bet Pardonas galantiškai paprieštaravo:

- Mergaitės beveik visada suplonėja. Dažnai tokios storulės tampa pačiomis gražiausiomis. Mes praminėme Lagranžą "Bebė-Kadumu". Tikriausiai tuo laiku Prancūzijos mokyklose buvo daug vaikų, kuriuos draugai vadindavo taip pat. Aš buvau mokinys tuo laiku, kai visos gatvės buvo apkabinėtos reklamomis su šio baisingo mažylio atvaizdu.

- Jūsų bičiulis pasikeitė?

- Aišku, proporcijos jau kitos. Bet jis taip ir liko putliu storuliu. Sėdam prie stalo! Tuo blogiau jam.

- Kodėl jūs nepaskambinate jam?

- Lagranžas neturi telefono.

- Jis gyvena šiame rajone?

- Du žingsniai nuo čia, Popinkuro gatvėje. Neįsivaizduoju, kam jūs buvote jam reikalingas. Praėjusį kartą mano kabinete mėtėsi laikraštis su jūsų nuotrauka pirmame puslapyje ... Pardonas žvilgtelėjo į Megre, - Atleiskite, bičiuli, nežinau kaip, bet aš prasitariau, kad jus pažįstu. Atrodo, aš pridėjau, kad mes draugai. "Jis iš tikrųjų toks, kaip apie jį pasakoja?" - paklausė Lagranžas. Aš atsakiau "taip" ir, kad jūs žmogus, kuris ...

- Kuris ką?

- Nesvarbu. Kol apžiūrinėjau jį pasakiau viską, ką apie jus manau. Lagranžas diabetikas. Medžiagų apykaita jo sutrikusi. Du kartus per savaitę jis ateina pas mane į kabinetą, kadangi labai susirūpinęs savo sveikata. Kitą kartą jis ir vėl prakalbo apie jus, norėjo sužinoti, ar dažnai mes matomės, ir aš atsakiau, kad kartą į mėnesį pietaujame drauge. Štai tada jis ir pradėjo primygtinai prašyti, kad aš jį taip pat pakviesčiau. Atvirai sakant, aš nustebau, kadangi nuo licėjaus laikų susitikdavau su juo tik savo darbo kabinete ... Ir taip, prašau prie stalo ...

Menkė provansališkai pasirodė besanti kulinariniu šedevru, be to, Pardonas kažkur surado sauso vyno iš Nicos apylinkių, kuris nuostabiai tiko prie menkės. Pokalbį apie

storulius pakeitė pokalbis apie rudžius.

- Kiekvienoje klasėje buvo nors vienas rusvaplaukis berniūkštis!

Po to prasidėjo pokalbis apie genų teoriją. Visi šie pietūs dažnai baigdavosi pokalbiais medicinine tema. Madam Megre žinojo, kad tai labai patinka jos vyrui.

- Lagranžas vedęs?

Gerdami kavą, dievai žino kodėl, vėl grįžo prie Lagranžo. Tamsus nakties mėlynumas, gilus ir aksominis, palaipsniui sugėrė ryškias saulėlydžio spalvas, tačiau šviesos dar nedegė. Pro atidarytas duris matėsi balkono baliustrada, priekiniai jos ornamentai atrodė nupiešti tušu. Iš toli atsklisdavo akordeono garsai, o kaimyniniame balkone šnibždėjosi kažkokia porelė.

- Jis sakė, kad buvo vedęs, bet žmona seniai mirė.

- O kuo jis užsiima?

- Darbais. Gana neapibrėžtais. Jo vizitinėje kortelėje pažymėta: "Akcinių bendrovių direktorius" ir adresas: "Fronše gatvė". Kai aš skambinau tuo adresu, norėdamas atidėti numatytą su juo susitikimą, taigi man atsakė, kad firma seniai neegzistuoja.

- Vaikų turi?

- Du ar tris. Dukra, jei neklystu, ir sūnus, kuriam jis labai nori surasti gerą vietą.

Po to pokalbis vėl pakrypo medicinine tema. Žiusje, kažkada dirbęs Šventos Onos ligoninėje, prisiminė viską, ką jam teko girdėti apie Šarko. Madam Pardon mezgė, aiškindama madam Megre kažkokį sudėtingą raštą. Uždegė šviesą. Į kambarį įskrido keli naktiniai drugeliai. Buvo jau vienuolika valandų, kai Megre pakilo.

Bulvaro gale jie atsisveikino su daktaru Žiusje, kuris nusileido į metro Voltero aikštėje. Po sočių pietų Megre truputį apsunko, o galbūt ir nuo pietietiško vyno.

Žmona įsikibo į parankę, taip ji darydavo tik vakarais, kai jie grįždavo namo. Ji, aišku, norėjo kažką pasakyti. Kodėl jis tai pajuto? Jinai juk tylėjo, ir vis dėlto jis laukė.

- Apie ką tu galvoji? - Suburbėjo jis pagaliau.

- Tu nesupyksi?

Megre gūžtelėjo pečiais.

- Aš visą laiką galvoju apie jaunuolį, kuris buvo atėjęs ryte. Galbūt kai mes grįšime namo, tu paskambinsi ir sužinosi, ar jam neatsitiko kas nors?

Jis suprato. Žmona norėjo pasakyti: "Reikia sužinoti, ar

jis nenusižudė".

Keista, bet Megre nepagalvojo, kad nepažįstamasis galėtų nusižudyti. Jis tik jautė nepaaiškinamą nerimą, tačiau nenorėjo sau prisipažinti.

- Kaipgi jis buvo apsirengęs?

- Aš neatkreipiau dėmesio į jo kostiumą. Man atrodo, vaikinas buvo tamsiu, rodos, tamsiai mėlynu kostiumu.

- Plaukų spalva?

- Šviesus. Greičiau šviesbruvis.

- Plonas?

- Taip.

- Gražus berniukas?

- Gal ir taip. Gražus tikriausiai.

Jis galėjo lažintis, kad žmona paraudo.

- Tu žinai, aš gerai neįsidėmėjau svečio. Prisimenu tik jo rankas, labai nervingas. Berniukas visą laiką taršė skrybėlės kraštus. Neišdrįso net atsisėsti. Man teko pritraukti jam kėdę. Atrodė, kad laukia, kada išprašysiu jį už durų.

Grįžęs namo, Megre paskambino policijos skyriaus budinčiajam, kuris gaudavo visus duomenis iš signalinių postų.

- Kalba Megre. Yra naujienų?

- Tik iš Bersi, patrone.

Tai reiškė - nieko naujo, išskyrus girtuoklius, surinktus prie vyninės Bersi krantinėje.

- Daugiau nieko?

- Muštynės Šarantone. Minutėlę ... Beje, dar ... Vakare iš Sen-Marteno kanalo ištraukė paskenduolę.

- Atpažinta?

- Taip. Prostitutė.

- Savižudybės nebuvo?

To jis paklausė, norėdamas suteikti malonumo žmonai, kuri klausėsi, sustojusi miegamojo tarpduryje su skrybėlaite rankose.

- Ne. Kol kas nieko nėra. Paskambinti jums, jeigu bus naujienų?

Megre svyravo. Jis nenorėjo parodyti susidomėjimo šiuo reikalu, ypač šalia esant žmonai.

- Tiek to. Paskambinkite ...

Naktį niekas neskambino. Madam Megre pažadino ji ryte, paduodama puoduką kavos. Langai miegamajame buvo atverti, ir girdėjosi, kaip į sandėlį priešais darbininkai krauna dėžes.

- Na, matai, jis nenusišovė, - lyg ir atsainiai tarė Megre.

- Galbūt dar nėra žinoma, - pasakė žmona.

Devintą valandą jis atėjo į Orfevro kriminę ir sutiko skyriaus viršininko kabinete visus savo draugus, pateikiančius ataskaitas. Nieko įdomaus. Keletas įprastų įvykių. Paryžius buvo ramus. Nustatyti tos moters, kurią ištraukė iš kanalo, žudiko požymiai. Jį galima buvo bet kada areštuoti. Greičiausiai pavakare nusikaltėlį suras jau mirtinai girtą kokiame nors bistro.

Apie vienuoliktą Megre pakvietė prie telefono.

- Kas prašo?

- Daktaras Pardonas.

Megre pasirodė, kad daktaras kitame laido gale buvo aiškiai sumišęs.

- Atleiskite, kad aš skambinu jums į biurą. Vakar aš pasakojau jums apie Lagranžą, kuris norėjo su mumis papietauti. Šiandien ryte, lankydamas ligonius, aš ėjau pro jo namą Popinkuro gatvėje ir užėjau, nusprendęs, kad galbūt jis susirgo, Alio! Jūs girdite?

- Klausau.

- Aš nebūčiau skambinęs, bet jums išėjus, mano žmona papasakojo apie tą jaunuolį.

- Apie kokį jaunuolį?

- Apie jaunuolį su revolveriu. Matote, madam Megre papasakojo mano žmonai, kad vakar ryte ...

- Na? Tęskite ...

- Lagranžas pasius, jeigu sužinos, kad aš trukdau jus dėl jo. Aš radau jį keistoje būsenoje. Pirmiausia jis neatidarė durų ir privertė mane ilgai skambinti. Aš jau pradėjau jaudintis, nes durininkė pasakė, kad jis namuose. Pagaliau jis mane įleido. Lagranžas buvo basas, vienmarškinis, susijaukęs ir lengviau atsiduso, pamatęs, kad tai aš.

"Atleiskit man už vakar vakarą ... - pasakė jis, vėl guldamasis į lovą. Aš nekaip jaučiausi. Ir dabar dar nesveikas. Jūs sakėte apie mane komisarui?"

- Ką jūs atsakėte?- paklausė Megre.

- Tiksliai neprisimenu. Aš patikrinau pulsą, pamatavau spaudimą. Jis atrodė prastai. Žinote, buvo panašus į žmogų, pergyvenusį stiprų sukrėtimą. Bute mačiau siaubingą betvarkę. Lagranžas nieko nevalgė, netgi kavos negėrė. Aš paklausiau, kodėl jis vienas, ir tai sujaudino jį. "Jūs manote, kad mane ištiks širdies smūgis? Pasakykite tiesą..." - "Ne. Aš tik nustebintas!..." - "Kuo?" - "Argi vaikai negyvena kartu su jumis?" - "Tik jauniausias sūnus. Mano dukra išėjo, kai jai

sukako dvidešimt vieneri. Vyriausias sūnus vedęs." - "O jūsų jauniausias dirba?" Taĝa jis pradėjo verkti, ir man pasirodė, kad šis nelaimingas storulis plonėja tiesiog akyse! "Aš nežinau, kur jis, - pravebleno Lagranžas. - Jo čia nėra. Jis negrįžo namo." - "O kada jis išėjo?" - "Nežinau. Nieko nežinau. Aš visai vienas. Aš mirsiu visiškoje vienatvėje." - "O kur dirba jūsų sūnus?" - "Aš net nežinau, ar jis dirba. Jis man nieko nepasakoja. Jis išėjo..."

Megre atidžiai klausėsi, jo veidas surimtėjo.

- Tai viskas?

- Beveik. Aš pasistengiau padrąsinti jį. Jis toks apgailėtinas. Šiaip jau jis gerai laikydavosi, bet kada galėjo padaryti įspūdį. Liūdna buvo jį matyti sergantį šiame nykiame bute, lovoje, kurios neklojo jau keletą dienų...

- Jo sūnus dažnai nenakvoja namie?

- Kiek aš galėjau suprasti, retai. Aišku, tai tiesiog sutapimas, kad kalbame vėl apie jaunuolį, kuris...

- Taip?

- Ką jūs apie tai manote?

- Kol kas nieko. Lagranžas tikrai serga?

- Kaip aš jums jau minėjau, jis patyrė stiprų sukrėtimą. Širdis silpna. Štai ir guli lovoje, apsipylęs šaltu prakaitu bei mirštantis iš baimės.

- Pardonai, jūs gerai padarėte, kad paskambinote.

- Aš bijojau, kad jūs juoksitės iš manęs.

- Aš nežinojau, kad manoji jūsų žmonai papasakojo istoriją apie revolverį.

- Atrodo, aš prašoviau pro šalį?

- Nė kiek.

Megre nuspaudė skambučio mygtuką ir iškvietė sekretorių.

- Manęs niekas nelaukia?

- Ne, pone komisare, ten nieko nėra, išskyrus mūsų silpnaprotį.

- Perduok jį Liuka.

Šis niekam blogo nelinkintis silpnaprotis buvo pastovus jų klientas. Jis tvarkingai pasirodydavo kartą per savaitę, pasiūlydamas policijai savo paslaugas.

Megre vis dar dvejojo. Greičiausiai bijodamas atrodyti juokingas. Visa ši istorija, pažiūrėjus į ją iš šalies, atrodė pakankamai absurdiška.

Išėjęs į krantinę, jis pirmiausia norėjo ristis į tarnybinę mašiną, bet vėliau, dėl to paties nemalonaus jausmo, nu-

sprendė į Popinkuro gatvę nusigauti taksi. Taip jo niekas nepastebės. Kad ir kas beatsitiktų, niekas negalės pasijuokti iš jo.

Antras skyrius,

kuriame pasakojama apie nesmalsią durininkę ir apie vidutinio amžiaus ponią, vogčiomis žiūrinti pro rakto skylutę.

Durininkės kambarėlis, esantis kairėje po arka, panašėjo į urvą, apšviestą blyškios, degančios visą dieną lempos šviesos. Nedidelė patalpa buvo prigrūsta daiktų, kurie kaip vaikiškame konstruktoriuje atrodė įsprausti vienas į kitą: krosnis, labai aukšta lova, užklota raudonais pataĩais, stalas, uždengtas klijuote, krėslas, kuriame miegojo riebi rusva katė.

Neatidarydama durų, durininkė ilgai stebėjo Megre pro langą ir, kadangi jis taip ir nenuėjo, pagaliau ryžosi atidaryti langelį. Tarp dviejų strypų jos galva atrodė kaip padidinta fotografija iš mugės, pigi ir nublukusi nuo saulės. Dažyti plaukai buvo juodi, o visa kita - be spalvos ir be formos. Ji laukė tylėdama. Megre paklausė:

- Kaip patekti pas poną Lagranžą?

Durininkė atsakė ne iš karto, galima buvo pagalvoti, kad ji kurčia. Pagaliau su beviltišku liūdesiu metė:

- Ketvirtas aukštas kairėje, kiemo gilumoje.

- Jis namuose?

Jos balse skambėjo ne nuobodulys, o abejingumas, galbūt panieka, gal net neapykanta viskam, kas egzistavo už jos kambario-akvariumo ribų. Ji atsakė lėtai, ištęstu balsu:

- Kadangi daktaras aplankė jį šiandien ryte, vadinasi namie.

- Ar niekas nebuvo užėjęs pas jį po to, kai išėjo daktaras Pardonas?

Megre priminė šią pavardę, kad parodytų, jog viską žino.

- Jis pasakė, kad aš ten nueičiau.

- Kas?

- Daktaras. Jis norėjo duoti man pinigų, kad sutvarkyčiau butą ir paruošČiau valgyti.

- Jūs buvote ten?

Durininkė neigiamai papurtė galvą.

- Kodėl?

Ji patraukė pečiais.

- Jūs nesutariate su ponu Lagranžu?
- Aš čia tik du mėnesiai.
- O ankstesnė durininkė dar gyvena šiame rajone?
- Ji mirė.

Jis pajuto, kad nėra prasmės bandyti ištraukti iš jos dar ką nors. Šis septynaukštis priestatas kiemo gilumoje su visais gyventojais, zujančiais pirmyn ir atgal, fabrikų darbininkais, vaikais, lankytojais - viskas buvo jai neapkenčiama, visi buvo priešai, kurių vienintelis gyvenimo tikslas - trikdyti jos ramybę.

Po prieblandos ir drėgmės, kiemas atrodė beveik linksmai; tarp akmeninių plytų kur ne kur dargi žolytė buvo prasikalusi. Kiemo gilumoje saulė ryškiai apšvietė geltoną fasado tinką, stalius dirbtuvėje obliavo lentas, jos šviežiai kvepėjo, o vežimėlyje, kurį prižiūrėjo motina, dažnai žvilgterėdama pro antro aukšto langą, miegojo vaikas.

Megre gerai pažinojo šį rajoną, kadangi gyveno kaimyninėje gatvėje, kur buvo daug tokių pat namų. Jo namo Rišar-Lenuar bulvare kieme taip pat dar išliko išvietė be sėdynės, durys, kurios kaip kaime, visada buvo pusiau praviros.

Jis lėtai pakilo į ketvirtą aukštą, nuspaudė skambutį ir išgirdo, kaip buto gilumoje nuskambėjo jo garsas. Kaip ir daktaras Pardonas, jis ilgai laukė. Taip pat, kaip ir daktaras, Megre išgirdo neaiškų garsą, basų kojų šlepsėjimą parketu: atsargų šlamesį ir, pagaliau, jis galėjo prisiekti, sunkų kvėpavimą čia pat, už durų. Niekas neatidarė. Jis paskambino ir vėl. Šį kartą neišgirdo nei šlamesio, nei garso. Pasilenkęs rakto skylutėje jis pastebėjo blizgančią akį.

Megre kostelėjo, nežinodamas, ar prisistatyti, bet tuo metu, kai jis žiojosi sakyti, kažkieno balsas ištarė:

- Palaukite minutę.

Vėl žingsniai, žmogus nuėjo nuo durų ir grįžo, po to spragtelėjo spyna, sugirgždėjo sklendė. Iš pusiau pravirų durų į Megre žiūrėjo aukštas, vilkintis chalatu, vyras.

- Jums papasakojo daktaras Pardonas? - sumurmėjo jis.

Buto šeimininko chalatas, taip pat kaip ir naktinės šliurės, aiškiai senas, panešiotas. Žmogus buvo nesiskutęs, susivėlusiais plaukais.

- Aš - komisaras Megre.

Vyras linktelėjo, parodydamas, kad pažino jį.

- Įeikite! Atleiskite prašau...

Jis nepaaiškino už ką.

Jie įėjo tiesiai į didelį, nesutvarkytą kambarį, kuriame Lagranžas neryžtingai sustojo, o Megre, rodydamas į atidarytas į miegamąjį duris, ištarė:

- Gulkitės vėl.

- Ačiū. Noriai.

Saulė ryškiai apšvietė šią, nepanašią į kambarį, patalpą. Greičiausiai ji kažkodėl priminė čigonų taborą.

- Atleiskite, - kartojo Lagranžas, guldamasis į sujauktą patalą.

Ligonis sunkiai alsavo. Jo veidas blizgėjo nuo prakaito, o didelės apvalios akys bėgiojo į šalis. Tiesą sakant, Megre taip pat jautėsi nejaukiai.

- Sėskitės čia...

Ir, pamatęs, kad ant šios kėdės guli kelnės, Lagranžas vėl pakartojo:

- Atleiskite.

Komisaras nežinojo, kur padėti kelnes ir galų gale pakabino jas ant lovos krašto, ryžtingai sakydamas:

- Vakar daktaras Pardonas pranešė mums, kad mes turėsime malonumo susipažinti su jumis...

- Aš taip pat maniau...

- Jūs jau sirgote?

Jis pastebėjo, kad jo pašnekovas sutriko.

- Taip aš gulėjau lovoje.

- O kada jūs pasijutote blogai?

- Nežinau... Vakar.

- Vakar ryte?

- Atrodo...

- Širdis?

- Viskas... Mane jau seniai gydo daktaras Pardonas... Ir širdis... taip pat...

- Jūs pergyvenate dėl sūnaus?

Jis žiūrėjo į Megre taip, kaip kažkada storas mokinys Lagranžas neišmokęs pamokos, žiūrėjo į mokytoją.

- Jūsų sūnus dar negrįžo?

Vėl abejonė.

- Ne... Dar ne...

- Jūs norėjote mane matyti?

Megre kalbėjo ramiai, kaip žmogus, atėjęs į svečius. Buvo matyti, kaip Lagranžas stengėsi maloniai ir mandagiai šypsotis.

- Tai. Aš sakiau daktarui...

- Dėl jūsų sūnaus?

Jis, atrodė, nustebo ir pakartojo:

- Dėl sūnaus?

Ir tuoj pat neigiamai papurtė galvą.

- Ne... Aš dar nežinojau...

- Jūs nežinojote, kad jis išeis?

Lagranžas, tarsi laikydamas šį išsireiškimą per daug kategorišku, pataisė jį:

- Jis negrįžo.

- Nuo kada? Keletą dienų?

- Ne

- Nuo vakar ryto?

- Taip.

- Jūs susipykote?

Lagranžas kentėjo nuo šių klausimų, tačiau Megre norėjo pasiekti savo.

- Su Alenu mes niekada nesipykome.

Tai jis ištarė su pasididžiavimu, kuris nepraslydo pro komisaro ausis:

- O su kitais vaikais?

- Jie daugiau negyvena su manimi.

- O anksčiau, kol jie buvo su jumis?

- Su jais buvo visai kitaip...

- Aš manau, jeigu mes surasime jūsų sūnų, jūs apsidžiaugsite.

Lagranžas su siaubu pasižiūrėjo į ji.

- Ką jūs ruošiatės daryti? - paklausė jis.

Jis staigiai pakilo lyg sveikas žmogus ir vėl krito ant pagalvės visiškai be jėgų.

- Ne... nereikia. Aš manau, kad geriau nereikia...

- Jūs jaudinatės?

- Nežinau.

- Jūs bijote mirties?

- Aš sergu. Aš daugiau neturiu jėgų. Aš... - Jis padėjo ranką ant krūtinės, lyg su nerimu pasiklausydamas savo širdies plakimo.

- Jūs žinote, kur dirba jūsų sūnus?

- Pastaruoju metu - ne. Aš nenorėjau, kad daktaras pasakotų jums.

- Beje, prieš dvi dienas jūs reikalavote, kad daktaras supažindintų mus.

- Reikalavau?

- Jūs norėjote man kažką pranešti. Argi ne taip?

- Man smalsu buvo pamatyti jus.

- Tik tiek?
- Atleiskite.
Jis atsiprašinėjo mažiausiai penktą kartą.
- Aš sergu, labai sergu. Tame visa esmė.
- Tačiau jūsų sūnus pradingo.
Lagranžas sunerimo.
- Galbūt jis pasielgė kaip ir jo sesuo?
- O ką padarė jo sesuo?
- Kai jai sukako dvidešimt vieneri, per pačią gimimo dieną ji išėjo su visais daiktais, nepasakiusi nė žodžio.
- Vyras?
- Ne ji dirba baltinių parduotuvėje, pasaže Jelisiejaus laukuose ir gyvena su drauge.
- Kodėl?
- Nežinau.
- Jūs turite vyriausią sūnų?
- Taip, Filipas. Jis vedęs.
- O jūs nemanote, kad Alenas pas jį?
- Jie nesusitinka. Užtikrinu jus, nieko neatsitiko, išskyrus tai, kad aš sergu ir likau vienas. Man nejauku, kad jūs susirūpinote. Daktaras neturėjo... Nežinau, kodėl aš pasakiau jam apie Aleną. Tikriausiai aš turėjau aukštą temperatūrą. Galbūt ir dabar turiu. Nereikia pasilikti čia. Tokia betvarkė! Labai tvanku. Negaliu pasiūlyti jums net taurelės vyno.
- Jūs neturite kambarinės?
- Ji neatėjo.
Buvo aišku, kad Lagranžas meluoja.
Megre nesiryžo paklausti, ar turi jis pinigų. Kambaryje buvo karšta, tvanku, oras sunkus, prikvėpuotas.
- Gal atidaryti langą?
- Ne. Per daug triukšmo. Man skauda galvą, viską skauda.
- Gal jums būtų geriau ligoninėje?
Tai jį išgąsdino.
- Tik ne tai! Aš noriu pasilikti čia.
- Kad sulauktumėt sūnaus?
- Pats nežinau.
Keista. Kai kada Megre apimdavo gailestis, tačiau, be kita ko, jis susinervindavo, jausdamas, kad prieš jį vaidinama komedija. Galbūt šis žmogus iš tikrųjų sirgo, tačiau ne taip, kad galėtų išsidrėbęs lovoje kaip riebus kirminas, ne tiek, kad jo akys paplūstų ašaromis, o storose lūpose atsispindėtų verkiančio vaiko išraiška.

- Pasakykite, Lagranžai...

Megre nutilo ir staiga pagavo netikėtai skvarbų Lagranžo žvilgsnį, vieną iš tų kiaurai perveriančių žvilgsnių, kuriuos jiems iš padilbų meta moterys, kai joms atrodo, kad jūs atspėjote jų paslaptį.

- Ką?

- Jūs įsitikinęs, kad tada, kai prašėte daktaro pakviesti jus pietų ir norėjote susitikti su manimi, jums nebuvo ko papasakoti man.

- Prisiekiu, aš prašiau šiaip sau...

Jis melavo: būtent todėl ir prisiekinėjo. Vėlgi kaip moteris.

- Nenorite duoti jokių parodymų, galinčių padėti surasti jūsų sūnų?

Kambario kampe stovėjo komoda. Megre priėjo prie jos, visą laiką jausdamas Lagranžo žvilgsnį.

- Vistik aš paprašysiu jūsų jo fotografijos.

Lagranžas ruošėsi atsakyti, kad neturi jos.

Megre tiek buvo tuo įsitikinęs, kad mašinaliai ištraukė vieną iš komodos stalčių.

- Čia?

Stalčiuje buvo raktai, sena piniginė, kontorinė dėžutė su sagomis, kažkokie popieriai, sąskaitos už dujas ir elektros energiją.

- Duokite man...

- Ką jums duoti?

- Piniginę.

Bijodamas, kad komisaras pats neatidarytų piniginės, jis surado savyje jėgų pasikelti ant alkūnių.

- Duokite... Atrodo, ten yra pernykštė fotografija.

Jį krėtė drebulys. Stori, panašūs į dešreles pirštai, virpėjo. Iš mažos kišenėlės, aiškiai žinodamas, kad ji ten, jis išėmė fotografiją.

- Jeigu jūs taip reikalaujate... Aš įsitikinęs, kad nieko neatsitiko. Nereikia skelbti jos laikraščiuose. Nieko nereikia daryti.

- Šiandien vakare aš ją grąžinsiu jums. Arba rytoj.

Jis vėl išsigando.

- Tai neskubu.

- O ką jūs valgysite?

- Aš nenoriu valgyti. Man nieko nereikia.

- O šiandien vakare?

- Man tikriausiai pasidarys geriau ir aš galėsiu išeiti.

- O jeigu jums nepasidarys geriau?

Lagranžas vos neapsiverkė iš susierzinimo ir nekantrumo, ir Megre neužteko žiaurumo klausinėti toliau.

- Paskutinis klausimas. Kur dirbo jūsų sūnus Alenas?

- Aš nežinau pavadinimo... Kažkokioje kontoroje Reomiuro gatvėje.

- Kokia kontora?

- Reklaminė... Taip... Tikriausiai reklaminė.

Jis kilstelėjo, parodydamas, kad nori palydėti svečią.

- Nesijaudinkite. Viso gero, pone Lagranžai.

- Viso gero, pone komisare, nepykite ant manęs.

Megre vos nepaklausė: "Už ką?" Bet kam reikėjo klausti? Aikštelėje jis sustojo minutėlei, kad užsidegtų pypkę ir išgirdo basų kojų šlepsėjimą parketu, užrakto spragtelėjimą, sklendės girgždesį ir, be abejo, palengvėjimo atodūsį. Praeidamas pro durininkės kambarėlį, lango rėme pamatė jos galvą ir, kiek pasvyravęs, sustojo.

- Būtų geriausia, jeigu jūs, kaip prašė daktaras Pardonas, retkarčiais užeidinėtumėt pas ją ir pasiteirautumėt, ar nereikia jam ko nors. Jis iš tikrųjų serga.

- O šiandien naktį tai buvo sveikas, aš net pagalvojau, kad jis patyliukais, nesumokėjęs už butą, nori išvažiuoti.

Megre, visiškai pasiruošęs išeiti, susiraukė ir priėjo arčiau.

- Ponas Lagranžas buvo išėjęs šią naktį?

- Ir buvo tiek sveikas, kad kartu su taksi vairuotoju išnešė milžinišką lagaminą.

- Jūs kalbėjote su juo?

- Ne.

- O kurią valandą tai buvo?

- Apie dešimtą. Aš tikėjausi, kad butas bus laisvas.

- Jūs girdėjote, kaip jis grįžo?

Ji gūžtelėjo pečiais.

- Savaime aišku, jei jis viršuje.

- Jis grįžo su lagaminu?

- Ne.

Megre gyveno pernelyg arti, kad jam reikėtų taksi. Praeidamas pro bistro, jis prisiminė vakarykštį aperityvą, taip puikiai tikusį vasaros dieną. Jis priėjo prie baro ir, nieko nematančiomis akimis žiūrėdamas į darbuotojus baltais marškiniais, išgėrė vieną taurelę aperityvo.

Pereidamas bulvarą, jis pakėlė galvą ir atvertame lange pamatė madam Megre. Ji galimas daiktas, taip pat ji pa-

stebėjo. Bet veikiausiai išgirdo jo žingsnius laiptinėje, nes durys atsidarė.

- Su juo dar nieko neatsitiko?

Ji vis dar galvojo apie vakarykštį jaunuolį.

Megre ištraukė iš kišenės Aleno nuotrauką ir ištiesė jai.

- Jis?

- Iš kur tu gavai?

- Tai jis?

- Aišku, jis! Argi...?

Ji įsivaizdavo, kad Aleno jau nėra gyvųjų tarpe ir buvo sukrėsta.

- Ne. Jis vis dar nerastas. Aš ką tik buvau pas jo tėvą.

- Pas tą patį, apie kurį vakar kalbėjo daktaras?

- Taip. Pas Lagranžą.

- Ką jis sako?

- Nieko.

- Vadinasi, tu taip ir nežinai, kam jis paėmė tavo revolverį?

- Galimas daiktas, tam, kad juo pasinaudotų.

Jis paskambino į kriminalinę policiją, bet ten nebuvo jokių naujienų apie Aleną Lagranžą.

Jis greit papusryčiavo, sėdo į taksi ir, pasiekęs Orfevro krantinę, surado fotolaboratoriją.

- Padarykite tiek egzempliorių, kiek reikia, kad užtektų išsiųsti į visus Paryžiaus policijos skyrius...

Megre pagalvojo, ar neišsiuntinėjus tų fotografijų po visą Prancūziją, bet jis vis dar nenorėjo suteikti šiai istorijai didelės reikšmės. Jį trikdė tai, kad, galima sakyti, išskyrus jo revolverio vagystę, nieko neatsitiko.

Šiek tiek vėliau jis išsikvietė inspektorių Liuka. Megre nusivilko švarką ir užsirūkė didelę pypkę.

- Aš noriu, kad tu pasidomėtum taksi vairuotojais Popinkuro gatvės rajone. Žinai stotelę Voltero aikštėje? Esu įsitikinęs, kad mašiną paėmė iš ten. O dabar visus naktinius vairuotojus tu galėtum surasti namuose.

- Ko klausti?

- Kuris iš jų vakar, apie dešimtą valandą vakaro, namo Popinkuro gatvės kieme pakrovė į mašiną didelį lagaminą. Aš norėčiau žinoti, kur jį nuvežė.

- Viskas?

- Dar paklausk, ar jis ir parvežė keleivį atgal į Popinkuro gatvę.

- Gerai, patrone.

Trečią valandą dienos radiofikuotos policijos mašinos jau buvo aprūpintos Aleno Lagranžo fotografijomis; ketvirtą valandą komisariatai ir policijos postai gavo fotografijas su užrašu:. "Dėmesio! Ginkluotas!" Šeštą valabdą visi policijos agentai, pradėdami budėti, įsidės jas į kišenes.

O Megre nežinojo, ką daryti. Kažkokia vidinė sumaištis trukdė jam vertinti šią istoriją rimtai, tačiau kabinete nesinorėjo būti, nuojauta sakė, kad reikia veikti, o jis tuščiai gaišta laiką.

Komisaras norėjo nuodugniai pasikalbėti apie Lagranžą su daktaru Pardonu, tačiau šiuo metu daktaro priimamasis visada buvo perpildytas ligonių. Megre varžėsi trukdyti daktarą. O be to, jis net gerai nežinojo, ko jį klausinėti.

Pervertęs telefonų knygą ir radęs Remiuro gatvėje tris reklamų agentūras, jis beveik automatiškai nurašė jų numerius į užrašų knygutę. Jeigu po to į kabinetą nebūtų įėjęs inspektorius Torransas ir nepaklausęs[4] "Ar neturite nurodymų, patrone?", Megre gal nieko nebūtų pasiuntęs į reklamų agentūras.

- Paskambink į visas tris ir sužinok, kurioje iš jų dirbo jaunuolis, vardu Alenas Lagranžas. Jeigu rasi, nueik tenai ir surink kokias pavyks žinias. Tik nekalbėk su viršininkais, kurie niekada nieko nežino, apklausinėk tarnautojus.

Jis užtruko dar pusvalandį, užsiiminėdamas nereikšmingais dalykais. Po to priėmė vikarą, kuris skundėsi, kad iš aukojimams skirtos taurės buvo pavogti pinigai. Kalbėdamas su juo, komisaras vėl užsivilko švarką. Lankytojui išėjus, Megre iš karto išėjo į gatvę ir įsėdo į vieną iš policijos mašinų, stovėjusių krantinėje.

- Į pasažą Jelisiejaus laukuose!

Gatvės buvo perpildytos. Prie įėjimo į pasažą sutikdavai daugiau turistų iš visų pasaulio kampų, negu prancūzų. Megre retai buvodavo čia. Jis stabtelėjo pritrenktas, pamatęs šimto metrų atstume išsidėsčiusias penkias marškinių parduotuves. Komisarui pasidarė nejauku, kai jis ten įeidavo, ir atrodė, kad pardavėjos ironiškai apžiūrinėjo jį.

- Pas jus nedirba madmuazelė Lagranž?

- Jūs asmenišku reikalu?

- Taip. Taip sakant...

- Pas mus dirba Lažoni, Berta Lažoni, bet ji atostogose.

Trečioje iš eilės parduotuvėje simpatiška mergina greitai pakėlė galvą ir, iš karto suklususi, pasakė:

- Tai aš. Ko jums reikia?

Ji nebuvo panaši į tėvą, greičiau - į savo brolį Aleną, tačiau jos veido išraiška buvo visiškai kitokia, ir, pats nežinodamas kodėl, Megre mintyse pasigailėjo to, kas įsimylės ją. Iš pirmo žvilgsnio ji iš tikrųjų atrodė patraukli, ypač tada, kai demonstravo savo profesionalią šypseną, tačiau už šio geraširdiškumo buvo galima nuspėti kietumą ir ypatingą savitvardą.

- Ar jūs matėte pastarosiomis dienomis savo brolį?

- Kodėl jūs manęs to klausiate?

Ji metė žvilgsnį į parduotuvės gilumą, kur matavimosi kambarėlyje šeimininkė kalbėjosi su kliente. Nenorėdamas bereikalingų kalbų, Megre iš karto parodė jai savo ženkliuką.

- Jis padarė kažką blogo? - tylesniu balsu paklausė ji.

- Jūs klausiate apie Aleną?

- O kas jums pasakė, kad aš čia dirbu?

- Jūsų tėvas.

Ji ilgai negalvojo.

- Jeigu jums iš tikrųjų reikia pakalbėti su manimi, palaukite manęs kur nors pusvalandį.

- Aš lauksiu jūsų kavinės "Le france" terasoje.

Suraukusi antakius, ji žiūrėjo jam iš paskos.

Lygiai trisdešimt penkias minutes Megre stebėjo žmonių srautą, kiekvieną kartą, priartėjus oficiantui arba naujam lankytojui, pariesdamas po savimi kojas.

Panelė Lagranž įėjo ryžtingai nusiteikusi. Ji buvo apsivilkusi šviesiu kostiumėliu. Megre žinojo, kad ji ateis, - ji buvo iš tų merginų, kurios neverčia laukti be reikalo, o kada ateina, laikosi ryžtingai.

Ji atsisėdo ant kėdės, kurią jis užėmė jai.

- Ką gersite?

- Portveiną.

Mergina pasitaisė plaukus, išsitaršiusius iš po baltos šiaudinės skrybėlaitės ir sukryžiavo savo gražias kojas.

- Jūs žinote, kad jūsų tėvas serga?

- Jis visada buvo ligotas.

Jos balse nebuvo girdėti nė menkiausio gailesčio ar susirūpinimo.

- Jis guli patale.

- Galimas daiktas.

- Jūsų brolis prapuolė.

Megre pastebėjo, kaip ji krūptelėjo. Ši žinia pritrenkė ją, bet ji nenorėjo to parodyti.

- Jūs nesistebite?

- Manęs daugiau nickas nestebina.
- Kodėl?
- Todėl, kad aš per daug visko mačiau. Ko jums galų gale reikia iš manęs?

Sunku buvo atsakyti iš karto į tokį atvirą klausimą, o ji, išsiėmusi cigaretę iš portsigaro, visiškai ramiai ištarė:

- Gal turite žiebtuvėlį?

Jis ištiesė jai uždegtą degtuką.

- Aš laukiu,- pasakė ji.
- Kiek jums metų?
- Aš manau, kad jūs pasistengėte atvažiuoti čia ne tam, kad sužinotumėte mano amžių. Sprendžiant iš ženkliuko, jūs ne šiaip sau inspektorius, o svarbesnė persona, galbūt komisaras?

Ir dar atidžiau pasižiūrėjusi į jį paklausė:

- O ar ne jūs tas garsusis Megre?
- Taip. Aš komisaras Megre.
- Alenas užmušė ką nors?
- Kodėl jums tai atėjo į galvą?
- Todėl, kad jei jūs užsiėmėte šiuo reikalu, jis turi būti rimtas.
- Tačiau jūsų brolis galėjo tapti auka.
- Jį iš tikrųjų nužudė?

Kaip ir anksčiau, paklausė visiškai ramiai. Tiesa, ji atrodo, nepatikėjo tuo.

- Jis klajoja po Paryžių neaišku kur su užtaisytu revolveriu kišenėje.
- Tikriausiai ne vienas Alenas yra tokioje padėtyje.
- Vakar ryte jis pavogė šį revolverį.
- Kur?
- Pas mane.
- Jis buvo jūsų namuose?
- Taip.
- Ir nicko nebuvo namuose? Jūs norite pasakyti, kad jis išlaužė duris?

Šis sakinys, rodos, ją linksmino, ir ji ironiškai nusišypsojo.

- Nejaugi jūs nejaučiate švelnių jausmų nei Alenui, nei tėvui?
- Aš niekam neturiu švelnių jausmų, net pačiai sau.
- Kiek jums metų?
- Dvidešimt vieni metai ir septyni mėnesiai.

- Vadinasi jau septyni mėnesiai, kai jūs palikote tėvo namus?

- Jūs ten buvote? Ir po to vadinate tai namais?

- Jūs manote, kad jūsų brolis gali nužudyti?

Tikriausiai norėdama padaryti įspūdį, ji atsakė provokuojančiai:

- O kodėl gi, ne? Visi žmonės tai sugeba. Argi ne taip?

Jeigu jie nebūtų sėdėję kavinėje, kur aplinkiniai jau pradėjo klausytis jų pokalbio, komisaras paprasčiausiai gerai pamokytų ją, tiek ji nervino jį.

- Jūs prisimenate savo mamą, panele?

- Miglotai, man buvo trys metai, kai ji mirė, tai įvyko iš karto po Aleno gimimo.

- Kas jus augino?

- Tėvas.

- Jis vienas augino tris vaikus?

- Kai kada jam teko.

- Kada?

- Kai tėvui neužtekdavo pinigų mokėti auklei. Kai kada pas mus būdavo jos net dvi, tačiau neilgai. Retsykiais mus prižiūrėdavo ateinanti tarnaite arba kaimynė. Jūs, atrodo, nepakankamai žinote apie mūsų šeimą?

- Jūs visada gyvenote Popinkuro gatvėje?

- Mes gyvenome daugelyje vietų, net prie Bulonės miško. Mes tai pakildavome visuomenės laiptais, tai vėl nusileisdavome, vėl pakildavome keliomis pakopomis ir pagaliau galutinai nusileidome žemyn. Dabar, jeigu jūs neturite daugiau rimtesnių klausimų, aš turiu eiti, manęs laukia draugė.

- Kur jūs gyvenate?

- Už dviejų žingsnių nuo čia. Berri gatvėje.

- Viešbutyje?

- Ne, mes nuomojame du kambarius privačiame name. Įtariu, kad jūs norite žinoti šio namo numerį?

Ir ji davė jį.

- Vis dėlto man buvo malonu susipažinti su jumis. Juk mes visi mėgstame įsivaizduoti, kaip atrodo įžymybės.

Megre nesiryžo paklausti, kokiu ji jį įsivaizdavo ir ką galvojo apie jį dabar.

Ji stovėjo prieš jį glaudžiai aptemptu kostiumėliu, sėlintys prie staliukų smalsiai apžiūrinėjo ją, po to žiūrėjo į Megre tikriausiai manydami, kad jam pasisekė.

Jis taip pat pakilo ir atsisveikino su ja gatvės viduryje.

- Ačiū jums,- nenoriai padėkojo jis.

- Nėra už ką. Nesijaudinkite dėl Aleno.

- Kodėl?

Panelė Lagranž patraukė pečiais.

- Šiaip sau. Nors jūs ir Megre, man atrodo, jums dar daug ko reikia pasimokyti.

Ir skubiai nuėjo, nė karto neatsisukdama, Berri gatvės linkui.

Megre seniai atleido tarnybinę mašiną. Jam teko važiuoti metro, kimšte prikimštame vagone, tai dar labiau sustiprino bjaurią komisaro nuotaiką. Jis buvo nepatenkintas viskuo, be kita ko, ir pačiu savimi. Jeigu dabar Megre susitiktų daktarą Pardoną, jis papriekaištautų jam dėl pasakojimų apie Lagranžą, tą storulį, panašų į nusipenėjusį vaiduoklį.

Megre griežė dantį ir ant žmonos dėl istorijos su revolveriu, jis buvo pasiryžęs laikyti ją šio įvykio kaltininke.

Bet, apskritai, visa tai jo neturėtų taip siutinti.

Metro buvo tvanku, kaip skalbykloje, reklamos sustojimuose kėlė jam pasibjaurėjimą. Viršuje komisaras vėl pamatė karštą saulę ir supyko ant jos, privertusios jį prakaituoti. Kai jis įėjo į savo kabinetą, sekretorius tuoj pat pastebėjo, kad komisaro nuotaika bloga ir apsiribojo tyliu linktelėjimu. Ant Megre rašomojo stalo, pačioje matomiausioje vietoje, gulėjo raštelis, prispaustas viena iš jo pypkių: "Prašome skubiai paskambinti į Šiaurinės stoties policijos skyrių. Liuka".

Nenusiimdamas skrybėlės, Megre surinko numerį ir, suspaudęs ragelį tarp skruosto ir peties, užsirūkė.

- Liuka dar pas jus?

Du pačius nykiausius metus Megre praleido Šiaurinės stoties policijos skyriuje ir gerai žinojo visus šios stoties užkaborius. Jis išgirdo inspektoriaus, kviečiančio Liuka balsą:

- Tave. Tavo patronas.

Ir iš karto pasigirdo Liuka balsas:

- Alio. Aš nežinojau, ar jus grįšite į skyrių. Aš skambinau jums į namus.

- Tu radai vairuotoją?

- Iš karto pasisekė. Jis papasakojo, kad vakar vakare sėdėjo bare, Voltero gatvėje, kai ten pasirodė aukštas, orios išvaizdos storulis ir liepė nuvežti jį į Šiaurinę stotį.

- Kad padėtų lagaminą į saugojimo kamerą?

- Tikrai taip, jūs atspėjote. Lagaminas dar čia.

- Tu jį atidarei?

- Jie neleidžia.

- Kas.

- Geležinkclininkai. Jie reikalauja kvito arba orderio.
- Jokių ypatingų žymių?
- Vra . Kvapas sunkus.
- Tu manai?..
- Tą patį, ką ir jūs. Jeigu jame ne numirėlis, tai neabejoju, kad jis iki viršaus prigrūstas prašvinkusios mėsos. Man laukti jūsų?
- Būsiu po pusvalandžio.

Megre nuėjo pas šefą. Tas paskambino į prokuratūrą. Prokuroro jau nebuvo, bet vienas iš jo padėjėjų galų gale prisiėmė atsakomybę.

Kai Megre ėjo pro inspektorių kabinetą, jis pastebėjo, kad Torransas dar negrįžęs. Žanvje rašė raportą.

- Paimk ką nors dauge. Nueik į Popinkuro gatvę ir sek 37-b numerį. Kiemo gilumoje, kairėje, ketvirtame aukšte, Fransua Lagranžas. Nestovėkite matomoje vietoje. Šis tipas aukštas ir storas, ligotos išvaizdos. Paimk sūnaus fotografiją.
- Ką su ja daryti?
- Nieko. Jeigu šis jaunuolis atsitiktinai grįžtų, o po to išeitų iš namo, nepastebimai sekite jį. Atsargiau, nes jis ginkluotas. Jeigu pasirodytų tėvas - tai mane labai nustebintų - sekite ir jį.

Po kelių minučių Megre važiavo į Šiaurinę stotį. Jis prisiminė, kaip kavinėje Jelisiejaus laukuose, Lagranžo duktė pasakė: "Visi žmonės tai sugeba. Argi ne taip?"

Šiaip ar taip, ji pasakė kažką panašiai, o dabar buvo kalbama būtent apie žmogžudystę.

Komisaras prasibrovė pro minią, susirado Liuka, taikiai plepantį su geležinkelio policijos inspektoriumi.

- Jūs turite orderį, patrone? Iš karto perspėju, kad tipas saugojimo kameroje labai užsispyręs ir policija nedaro jam jokio įspūdžio.

Liuka sakė tiesą. Šis tipas atidžiai tikrino dokumentus, ilgai vartydamas juos į visas puses, užsidėjo akinius, kad išstudijuotų antspaudus ir parašus.

- Kadangi aš nebeatsakau už visa tai...

Jis nepritariamai parodė didelį, pilką, senamadišką, suplėšytu dėklu, apraišiotą virvėmis lagaminą. Liuka perdėjo, tačiau vis dėlto iš lagamino sklido vos juntamas, šleikštulį keliantis, Megre gerai pažįstamas, kvapas.

- Tikiuosi, jūs neatidarinėsite jo čia?

Buvo darbo dienos pabaiga. Žmonės būriavosi prie bilietų kasų.

- Kas nors padės mums? - paklausė Megre niūraus tarnautojo.

- Prašykit krovėjų. Ar tik jūs nenorite, kad aš pats jį tempčiau?

Lagaminas netilpo į mažą, juodą policijos skyriaus mašiną. Liuka pakrovė jį į taksi. Visa tai buvo, žinoma, ne pagal instrukcijas, bet Megre skubėjo.

- Kur jį vežti, patrone?

- Į laboratoriją. Patikimiausia. Tikriausiai Žiusje dar ten.

Ant laiptų jis susitiko Torransą.

- Jūs žinote, patrone...

- Tu jį radai?

- Ką?

- Jaunuolį?

- Ne. Bet aš...

- Tada iki greito pasimatymo.

Žiusje iš tikrųjų dar nebuvo išėjęs. Jie keturiese stovėjo aplink lagaminą ir, prieš atidarydami, jį fotografavo iš visų pusių.

Po pusvalandžio Megre telefonu iškvietė policijos viršininką.

- Šefas ką tik išejo, - atsakė jam.

Komisaras paskambino jam į namus ir sužinojo, kad šefas pietauja viename iš restoranų, esančių kairiajame krante. Bet restorane jo dar nebuvo. Prireikė laukti apie dešimt minučių.

- Atleiskite, šefe, už sutrukdymą. Tai Megre, atvykau dėl reikalo, apie kurį jums buvau pranešęs. Liuka buvo teisus. Man atrodo, kad jums reikia atvažiuoti, kadangi įvykis liečia žinomą asmenį ir gali turėti nepageidaujamų pasekmių.

Pauzė.

- Andre Deltelis, deputatas... Taip... Aš visiškai įsitikinęs!.. Gerai. Laukiu jūsų.

Trečias skyrius,

apie įžymią asmenybę, kuri ir po mirties suteikia tiek pat rūpečių, kaip ir būdama gyva, ir apie bemiegę Megre naktį.

Kriminalinės policijos viršininkui pagaliau pavyko paskambinti prefektui, kuris buvo kviestiniuose pietuose Montenio aveniu, užsienio spaudos atstovo garbei.

- Mėšlas! - sušuko prefektas.

Po to jis trumpam nutilo.

- Tikiuosi, kad žurnalistai dar nesuodė koks reikalas?- pravebleno pagaliau jis.

- Kol kas, ne. Tiesa, vienas reporteris šliaužioja koridoriais, aiškiai kažką įtardamas. Vargu ar mums pavyks ilgai nuslėpti nuo jo šią istoriją.

Žurnalistas Žeraras Lomba, senas straipsnių apie sutraiškytus šunis ir panašius įvykius specialistas, kaip paprastai vakare užėjo į Orfevro krantinę sužinoti naujienų. Dabar jis sėdėjo ant viršutinės laiptų pakopos, kaip tik prieš laboratorijos duris, ir kantriai rūkė pypkę.

- Nieko nedaryti ir nieko nepasakoti, laukti mano nurodymų, - įsakė prefektas.

Po to, užsidaręs vienoje iš telefono kabinų, paskambino vidaus reikalų ministrui. Šį vakarą daugeliui teko nutraukti pietus, o vakaras buvo neįtikėtinai šiltas, ir Paryžiaus gatvės prisipildė pasivaikščioti išėjusių žmonių. Daug praeivių susibūrė krantinėje ir tikriausiai kai kuriuos stebino tai, kad sename Teisingumo rūmų pastate šviesė kaip niekad daug langų.

Vidaus reikalų ministras, kilimo iš Kantalio, išsaugojęs vietinę tarnų ir kalbos grubumą, išgirdęs nemalonią naujieną, sušuko:

- Šis tipas net miręs mus ap...!

Delteliai gyveno nuosavame name, Siuše bulvare, prie Bulonės miško. Kai Megre pagaliau gavo leidimą paskambinti Delteliams, prie telefono priėjo liokajus ir pranešė, kad madam nėra Paryžiuje.

- Jūs nežinote, kada ji grįš?

- Ne anksčiau rudens. Ji yra Majamyje. Mesje taip pat nėra.

Megre negalvodamas paklausė:

- Jūs žinote jo adresą?

- Ne.

- O vakar jis buvo Paryžiuje?

Liokajus sutriko:

- Aš nežinau.

- Štai kaip?

- Mesje išėjo.

- Kada?

- Nežinau.

- Užvakar vakare?

- Atrodo. O kas kalba?

- Kriminalinė policija.
- Aš neinformuotas. Mesje nėra namie.
- Jis turi giminių Paryžiuje?
- Taip, brolis, mesje Pjeras.
- Jūs žinote jo adresą?
- Atrodo, jis gyvena šalia Žvaigždės aikštės. Aš galiu duoti jums jo telefono numerį... Balzako 51-02.
- Jūsų nestebina, kad šeimininkas iki šio laiko dar negrįžo?
- Ne, pone.
- Jis jus įspėjo, kad negrįš?
- Ne, pone.

Mokslinė laboratorija pasipildė naujais lankytojais. Atvažiavo teismo tardytojas Rato, kurį pavyko rasti pas draugus, ten jis žaidė bridžą. Po to pasirodė respublikos prokuroras, ir dabar jie abu pusbalsiu kažką aptarinėjo. Daktaras Polis, teisminės medicinos ekspertas, kuris tą dieną taip pat pietavo svečiuose, atėjo paskutinis.

- Galima paimti? - paklausė jis, rodydamas į atidarytą lagaminą, kuriame vis dar gulėjo susirietęs lavonas.
- Iš karto po to, kai jūs konstatuosite...
- Aš be jokių konstatavimų galiu pasakyti, kad žmogžudystė įvyko ne šiandien. Sakykite tik! Bet juk tai Deltelis!
- Taip...

Po šiuo "taip" slėpėsi daug kas. Dar prieš dešimtį metų nė vienas iš čia esančių nebūtų atpažinę nužudytojo.Tuo metu tai buvo jaunas advokatas, kurį dažniau sutikdavo Rolan-Garro stadione ir Jelisiejaus laukų baruose, negu teismo salėse ir kuris daugiau buvo panašus į kinematografinį herojų, o ne į gynėjų kolegijos narį.

Šiek tiek vėliau Deltelis vedė turtingą amerikietę, apsigyveno su ja Siuše bulvare ir, praėjus trims metams, iškėlė savo kandidatūrą deputatų rūmų rinkimuose. Rinkimų kampanijos metu net priešininkai į jį rimtai nežiūrėjo. Vis dėlto jis buvo išrinktas, tiesa, vos surinkęs reikiamą balsų skaičių, ir tiesiog kitą dieną apie jį ėmė kalbėti.

Tiesą sakant, Deltelis nepriklausė jokiai partijai, tačiau iš karto tapo košmaru visiems, nuolatos pateikdamas užklausimus, be poilsio demaskuodamas piktnaudžiavimą, smulkias intrigas ir tamsius darbelius, ir, be kita ko, niekas niekada negalėjo suprasti, kokio tikslo jis siekia.

Prieš kiekvieną reikšmingą rūmų posėdį buvo galima išgirsti, kaip ministrai ir deputatai klausinėja vieni kitų:

"Deltelis atėjo?"

Ir visi niaukėsi, pamatę jį. Jis atrodydavo kaip Holivudo žvaigždė, bronziniu nuo saulės veidu, mažais, juodais, panašiais į kabliukus, ūseliais. Tai reiškė, kad reikalai krypsta į blogąją pusę...

Megre atrodė niūrus, jis paskambino Deltelio broliui į Pontje gatvę, ten jam patarė mesje Pjero paieškoti "Fuke" restorane. "Fuke" nukreipė Megre į "Maksimą".

- Mesje Pjeras Deltelis yra pas jus?
- Kas kalba?
- Pasakykite jam, kad tai dėl jo brolio.

Pagaliau Pjerą Deltelį pakvietė prie telefono. Matyt, jam netiksliai perdavė:

- Tai tu, Andre?
- Ne. Kalba iš kriminalinės policijos. Ar negalėtumėte jūs surasti taksi ir atvažiuoti čia?
- Prie įėjimo stovi mano mašina. O kas atsitiko?
- Tai dėl jūsų brolio.
- Jam kas nors atsitiko?
- Iki mūsų susitikimo nekalbėkite su niekuo.
- Bet...

Megre padėjo ragelį, su apmaudu pažvelgė į žmonių, stovinčių vidury erdvaus kambario, grupę. Jis suprato, kad niekam čia nereikalingas, ir nuėjo į savo kabinetą. Žurnalistas Lombra lipo jam ant kulnų.

- Komisare, jūs manęs nepamiršote?
- Ne.
- Po valandos jau bus vėlu duoti medžiagą vakariniam laikraščio leidimui.
- Aš jus pamatysiu anksčiau.
- Kas tai? Stambus paukštis, taip?
- Taip.

Torransas laukė jo, bet, prieš pradėdamas pokalbį su juo, Megre paskambino žmonai.

- Nelauk manęs šiandien vakare, galbūt aš negrįšiu ir naktį.
- Aš taip ir pamaniau, kai tik negrįžai pietų.

Jie abu patylėjo. Jis žinojo, apie ką žmona galvojo.

- Tai jis?
- Šiaip ar taip, jis dar nenusišovė.
- Jis šaudė?
- Nieko kol kas nežinau.

Ten, viršuje, Megre pasakė ne viską. Jis neturėjo nė

menkiausio noro pasakoti jiems viską. Tikriausiai dar valandą jam reikės kentėti šiuos aukštus šulus, po to jis galės vėl ramiai užsiimti tyrimu.

Megre pasisuko į Torransą.

- Tu radai vaikinuką?

- Ne. Aš kalbėjausi su buvusiu jo šeimininku ir bendradarbiais. Tik trys savaitės, kai jis išėjo iš darbo.

- Kodėl?

- Jį išvarė.

- Už nesąžiningumą?

- Ne. Priešingai, jis buvo teisingas vaikinas, tačiau pastaruoju metu pradėjo neateidinėti į darbą. Pradžioje ant jo not nepyko. Visiems jis buvo labai simpatiškas. Bet...

- Tu nieko nesužinojai apie jo ryšius?

- Ne.

- O draugės?

- Jis niekada nekalbėjo apie savo asmeniškus reikalus.

- Jokių meilės intrigėlių su sekretorėmis?

- Viena iš jų, neypatingai patraukli, kalbėdama apie jį, visą laiką raudo, bet man atrodo, kad jis nekreipė į ją dėmesio.

Megre surinko numerį.

- Alio! Madam Pardon? Kalba Megre. Ar jūsų vyras namie? Sunki diena? Paprašykite jo minutėlei prieiti prie telefono.

Jam atėjo į galvą, kad, galimas daiktas, vakare daktaras dar kartą buvo užsukęs į Popinkuro gatvę.

- Pardonas? Aš sielojuosi, seni, kad ir vėl tenka jus trukdyti. Ar jūs ruošiatės šiandien vakare lankyti ligonius? Atidžiai klausykite. Įvyko labai reikšmingi įvykiai, liečiantys jūsų draugą Lagranžą... Taip... Aš jį mačiau... Bet nuo to laiko, kai aš buvau pas jį užėjęs, atsitiko dar kai kas. Man reikalinga jūsų pagalba... Taip, būtent. Bus geriau, jeigu jūs atvažiuosite pas mane čia...

Lydimas Lombra, Megre vėl kilo į viršų ir ant laiptų susitiko Pjerą Deltelį, kurį pažino iš karto, kadangi buvo labai panašus į brolį.

- Tai jūs mane kvietėte?

- Tss... - atsakė Megre, rodydamas į reporterį. - Eikite paskui mane.

Jis nuvedė jį į viršų ir atvėrė duris kaip tik tą minutę, kai daktaras Polis, pabaigęs parengtinę apžiūrą, atsitiesė ir nuėjo į šalį.

- Jūs atpažįstate jį?

Visi tylėjo. Vaizdas buvo ypatingai slegiantis dėl nuostabaus abiejų brolių panašumo.

- Kas tai padarė?

- Tai jūsų brolis?

Ašarų nebuvo, tik sugniaužti kumščiai ir sukąsti dantys, ir dar, Pjero Deltelio žvilgsnis tapo sunkus bei negailestingas.

- Kas tai padarė? - pakartojo Pjeras Deltelis, kuris buvo trim metais jaunesnis už deputatą.

- Kol kas dar nežinom.

Daktaras Polis paaiškino:

- Kulka praėjo pro kairią akį ir įstrigo kaukolės dėžutėje. Išėjimo nėra. Aš manyčiau - tai nedidelio kalibro kulka.

Prie vieno iš telefono aparatų stovėjo kriminalinės policijos viršininkas ir skambino prefektui. Grįžęs prie laukusios jo žmonių grupės, jis perdavė pačio ministro nurodymus.

- Paprasta informacija į laikraščius apie tai, kad deputatas Andre Deltelis buvo rastas negyvas lagamine, Šiaurinės stoties saugojimo kameroje. Kiek įmanoma mažiau smulkmenų. Suspėsim padaryti tai rytoj.

Teismo tardytojas Rato nusivedė Megre į šalį.

- Jūs manote, kad tai politinė žmogžudystė?

- Ne.

- Įpainiota moteris?

- Nežinau.

- Jūs ką nors įtariate?

- Tai žinosiu rytoj.

- Aš pasitikiu jumis, informuokite mane. Jeigu bus naujienų, skambinkite net naktį. Nuo dešimtos valandos ryto būsiu savo kabinete.

Megre skubiai linktelėjo ir priėjo prie daktaro Polio, su kuriuo persimetė keliais žodžiais.

- Gerai, seni.

Polis išvyko į Teisminės Medicinos Institutą, kad dalyvautų skrodime.

Visos šios kalbos užėmė daug laiko. Buvo lygiai dešimta valanda vakaro, kai visi ėmė leistis blogai apšviestais laiptais. Žurnalistas nė per žingsnį neatstojo nuo komisaro.

- Užeikite pas mane minutėlei. Jūs buvote teisus. Tai stambus paukštis. Nužudytas deputatas Andre Deltelis.

- Kada?

- Kol kas neaišku. Kulka pataikė į galvą. Kūnas rastas Šiaurinės stoties saugojimo kameroje, lagamine.

- Kodėl atidarė lagaminą?

Šis iš karto viską suprato.

- Šiai dienai - viskas.

- Jūs aptikote pėdsakus?

- Šiai dienai - viskas!

- Jūs visą naktį užsiiminėsite šiuo reikalu?

- Galbūt.

- O jeigu aš eisiu su jumis?

- Aš įsakysiu suimti jus bet kokia dingstimi ir palaikyti šaltyje iki ryto.

- Supratau jus.

- Vadinasi viskas tvarkoje?

Tą minutę į duris pasibeldė ir įėjo daktaras Pardonas. Reporteris paklausė:

- O čia kas?

- Mano draugas.

- Negalėčiau sužinoti jo vardą?

- Ne.

Pagaliau jie liko dviese, ir Megre pradėjo nuo to, kad nusivilko švarką ir užsirūkė pypkę.

- Sėskitės. Prieš išvykstant ten, aš norėčiau pasikalbėti su jumis. Bus geriau, jei tai įvyks čia.

- Apie Lagranžą?

- Taip. Pirmiausia vienas klausimas. Lagranžas iš tikrųjų rimtai serga?

- Aš buvau pasiruošęs šiam klausimui ir galvojau apie tai, kol ėjau čia. Šiuo atveju sunku duoti tikslų atsakymą. Aišku, jis serga, dėl to nėra jokių abejonių. Štai jau dešimt metų, kai šis žmogus serga diabetu.

- Bet tai netrukdo jam gyventi normalų gyvenimą?

- Beveik. Aš gydau jį insulinu. Ligonis pats sau daro injekcijas, nes aš jį išmokiau. Ir visada nešiojasi su savimi mažytes sudedamas svarstykles, kad galėtų pasverti maistą, jeigu priseina pietauti ne namie. Naudojant insuliną, tai turi didelės reikšmės.

- Aš žinau. Toliau

- Jūs norite gauti ikslią medicininę diagnozę?

- Ne.

- Lagranžas [illegible] kentėjo nuo endokrininio nepakankamumo, įprastas [illegible] ašios fizinės sandaros žmonių likimas.

Jis vangus žmogus, ypatingai jautrus, lengvai netenkantis savitvardos.

- Kokia jo būklė šiuo metu?

- Štai čia ir yra delikačiausia klausimo pusė. Aš buvau apstulbintas, radęs jį šiandien toje būsenoje, kurioje jūs pats jį matėte. Aš ilgai jį apžiūrinėjau. Nežiūrint hipertonijos, širdis dabar neblogoje būklėje, ne blogesnėje nei prieš savaitę ar dvi, kai Lagranžas normaliai judėjo.

- Jums buvo atėjusi į galvą mintis apie simuliaciją?

Pardonas, be abejo, taip galvojo, ir tai buvo aiškiai pastebima jo sutrikusiame veide. Šis skrupulingas žmogus dabar rūpestingai parinkinėjo žodžius.

- Aš manau, Megre, kad jūs turite pačias rimčiausias prielaidas galvoti apie tokią galimybę?

- Gana rimtą pagrindą.

- Tai dėl jo sūnaus?

- Nežinau. Geriau aš iš karto atskleisiu jums reikalo esmę. Prieš keturiasdešimt aštuonias valandas, galbūt, šiek tiek daugiau, o gal ir mažiau - mes apie tai greit sužinosim, - buvo nužudytas vienas žmogus. Visiškai tiksliai galima tvirtinti, kad tai įvyko bute, esančiame Popinkuro gatvėje.

- Jį atpažino?

- Kalbama apie deputatą Deltelį.

- Jie buvo pažįstami.

- Tardyme išaiškės. be kita ko, vakar vakare, tuo metu, kai mes pietavome pas jus, kalbėjomės apie jį, Fransua Lagranžas privažiavo su taksi prie savo namų, vairuotojo padedamas, išnešė lagaminą, kuriame buvo lavonas ir nuvežė jį į Šiaurinę stotį, kad atiduotų į saugojimo kamerą. Tai jus stebina?

- Tokie dalykai visada pritrenkia.

- Dabar jums aišku, kodėl aš taip noriu sužinoti, ar tikrai Fransua Lagranžas sirgo šiandien ryte, kai jūs jį apžiūrinėjote, ar jis simuliavo?

Pardonas pakilo.

- Prieš atsakydamas, aš norėčiau dar kartą apžiūrėti jį. Kur jis?

Daktaras įtarė, kad Lagranžas jau yra čia, policijoje.

- Jis vis dar namuose, savo patale.

- Ir nieko nežino!

- Jis nežino, kad mes aptikome lavoną.

- Ką jūs ruošiatės daryti?

- Važiuoti pas jį kartu su jumis, jeigu jūs sutiksite sudaryti man kompaniją. Jūs jaučiate jam draugiškumą?

Pardonas patylėjo, o paskui labai nuoširdžiai atsakė:

- Ne.

- Simpatiją?

- Sakykim gailesčio. man nesuteikė jokio džiaugsmo jo pasirodymas mano kabinete. Greičiau aš pasijutau nejaukiai, kaip visada, kai matai silpnus žmones. Bet aš negaliu pamiršti, kad jis visiškai vienas išauklėjo tris vaikus, negaliu pamiršti, kaip drebėjo jo balsas, kai jis kalbėjo apie savo jauniausiąjį sūnų.

- Perdėtas jautrumas?

- Pradžioje ir aš taip galvojau. Aš nemėgstu vyrų, kurie verkia.

- O jis verkė jūsų akivaizdoje?

- Taip. Tarp kitko, tai vyko tą dieną, kai išėjo jo dukra, net nepalikusi adreso.

- Aš ją mačiau.

- Ką ji sakė?

- Nieko. Ji tai neverkė, ta mergelė!.. Jūs einate su manimi?

- Aš manau, tai užtruks.

- Galbūt.

- Tada, jums leidus, aš paskambinsiu žmonai.

Buvo jau visiškai tamsu, kai jie sėdo į vieną iš policijos mašinų.

Visą kelią tylėjo: abu buvo paskendę savo mintyse ir abu privengė scenos, kuri turėjo įvykti.

- Sustosi ant kampo, - pasakė Megre vairuotojui.

Priešais namą 37-b jis pamatė inspektorių Žanvje.

- O kur tavo porininkas?

- Atsargumo dėlei aš pasiunčiau jį į kiemą.

- O durininkė?

- Nekreipia į mus jokio dėmesio.

Megre paskambino, praleisdamas Pardoną į priekį. Durininkės kambarėlyje buvo tamsu. Ji neapšaukė jų, bet komisarui pasirodė, kad už lango bolavo jos veidas.

Viršuje, ketvirtame aukšte, viename lange degė šviesa.

- Kylam...

Komisaras pabeldė, šviesos laiptinėje nebuvo, ir jis negalėjo užčiuopti skambučio mygtuko. Laukti jiems teko žymiai mažiau, nei ryte, kol kažkieno balsas paklausė:

- Kas ten?

- Komisaras Megre.

- Atleiskite, vieną minutėlę.

Lagranžas, matyt, vilkosi chalatą. Jo rankos tikriausiai drebėjo, kadangi jis sunkiai pasuko raktą spynoje.

- Jūs suradote Aleną?

Laiptinės prietemoje buto šeimininkas pastebėjo daktarą, ir jo veidas iš karto pasikeitė, tapo dar blyškesnis, nei paprastai. Jis stovėjo nejudėdamas, nežinodamas, ką jam toliau daryti, ką sakyti.

- Jūs leisite mums įeiti?

Megre nosimi įtraukė oro, užuosdamas pažįstamą deginto popieriaus kvapą. Šeriai ant Lagranžo veido dar labiau ataugo, o maišai po akimis ištino ir patamsėjo.

- Turėdamas galvoje jūsų sveikatos stovį, - ištarė pagaliau komisaras, - aš nenorėjau lankytis pas jus be daktaro. Daktaras Pardonas buvo toks malonus, kad sutiko lydėti mane. Tikiuosi, jūs neprieštarausite, jeigu jis apžiūrės jus.

- Jis apžiūrėjo mane šiandien ryte. Jis žino, kad aš sergu.

- Jeigu jūs atsigulsite, jis vėl jus apžiūrės.

Lagranžas norėjo prieštarauti, tai galėjai matyti jo veide, bet po to, atrodė, susitaikė su likimu, įėjo į miegamąjį, nusivilko chalatą ir atsigulė.

- Atidenkite krūtinę, - minkštai pasakė Pardonas.

Kol daktaras apžiūrinėjo Lagranžą, tas visą laiką spoksojo į lubas. Megre vaikštinėjo po kambarį. Prie židinio, užleisto juoda užuolaida, jis sustojo, kilstelėjo užuolaidėlę ir pamatė sudegintų popierių pelenus, kurie apgalvotai žarstekliu buvo sutrinti į dulkes.

Protarpiais Pardonas, kaip įprasta, burbėjo:

- Pasisukite... Kvėpuokite... Kvėpuokite giliau... Pakosėkite...

Netoli lovos buvo durys, komisaras stumtelėjo jas ir įėjo į kambarį, kuris, greičiausiai, anksčiau priklausė kažkuriam iš vaikų. Jame stovėjo geležinė lova be čiužinio. Jis pasuko jungiklį. Kambarys atrodė panašus į nereikalingų daiktų sandėlį. Viename kampe gulėjo krūva padriektų žurnalų, senų vadovėlių be viršelių, apneštas dulkėmis sakvojažas. Dešinėje, po langu, grindų dalis atrodė šviesesnė, dėmė turėjo lagamino, rasto Šiaurinėje stotyje, formą. Kai Megre grįžo į gretimą kambarį, Pardonas susirūpinusiu veidu stovėjo prie lovos.

- Na, kaip?

Daktaras atsakė ne iš karto, vengdamas Lagranžo žvilgsnio.

- Atvirai sakant, aš manau, kad jis gali atsakinėti į jūsų klausimus.

- Jūs girdite, Lagranžai?

Lagranžas tylėdamas žiūrėjo čia į vieną, čia į kitą. Akys buvo gailios - kaip sužeisto žvėries, žiūrinčio į pasilenkusius prie jo žmones ir bandančio suprasti, ką jie darys.

- Jūs žinote, kodėl aš čia?

Lagranžas, matyt, apsisprendė - jis ir toliau tylėjo, veidas liko bejausmis.

- Prisipažinkite, kad jūs puikiai žinote mano atvykimo priežastį, kad jūs laukėte to nuo pačio ryto ir sergate iš baimės.

Pardonas atsisėdo kampe, padėjęs alkūnę ant kėdės atlošo, o smakrą įrėmęs į ranką.

- Mes radome lagaminą.

Nieko neįvyko, ir Megre galėjo prisiekti, kad Lagranžo akių išraiška nepasikeitė.

- Aš netvirtinu, kad būtent jūs užmušėte Andre Deltelį. Gali būti, kad jūs visai nekaltas dėl šio nusikaltimo. Man nežinoma, prisipažįstu, kas čia įvyko, bet aš absoliučiai įsitikinęs, kad būtent jūs išvežėte lagaminą, kuriame buvo lavonas ir atidavėte jį į saugojimo kamerą. Jums pačiam bus geriau, jeigu prisipažinsite.

Jokio atsakymo, visiškas abejingumas.

Megre atsisuko į daktarą ir metė į jį suglumusį žvilgsnį.

- Aš sutinku patikėti tuo, kad jūs iš tikrųjų sergate, kad vakarykščio vakaro įtampa ir susijaudinimas sukrėtė jus. Tuo daugiau pagrindo pasakyti man visą teisybę.

Lagranžas užmerkė akis, vėl atmerkė jas, bet jo lūpos net nesuvirpėjo.

- Jūsų sūnus slapstosi. Jeigu tai jis nužudė Deltelį, tai mes pačiu artimiausiu metu suimsime jį, jūsų tylėjimas jam nepadės. Jeigu Alenas nekaltas, tai jo saugumui užtikrinti mes turime žinoti apie tai. Jis ginkluotas. Policija įspėta.

Megre prisiartino prie lovos, galbūt net ir per daug staigiai pasilenkė virš jos, ir Lagranžo lūpos sujudėjo, jis kažką sušnabždėjo.

- Ką jūs pasakėte?

Ir tada išsigandusiu balsu Lagranžas suriko:

- Nemuškite manęs! Jūs neturite teisės mušti mane!

- Aš nesiruošiu šito daryti, jūs gi žinote, kad tai netiesa.

- Nemuškite manęs... nemuš...

Staiga Lagranžas atsiklojo, sujudėjo, tarsi vaizduodamas, kad ginasi nuo puolančio jį žmogaus.

- Aš nenoriu... Aš nenoriu, kad mane muštų...

Tai buvo koktus, pasibjaurėjimą keliantis vaizdas. Megre, lyg prašydamas patarimo, vėl žvilgtelėjo į Pardoną, bet ką jam galėjo patarti daktaras?

- Klausykite, Lagranžai. Jūs gi sveiko proto. Ir ne vaikas. Be to, mane puikiai suprantate. Visai neseniai jūs buvote ganėtinai sveikas, kadangi jums užteko jėgų sudeginti kompromituojančius dokumentus...

Trumpas atokvėpis. Tarsi žmogus kauptų jėgas, kad vėl imtų plėšytis ir šaukti visa gerkle.

- Pas mane! Gelbėkite! Mane muša! Aš nenoriu, kad mane muštų... Leiskite mane...

Megre griebė jį už riešo.

- Jūs baigėte, ar dar ne?

- Ne! Ne! Ne!

- Nutilkite pagaliau!

Pardonas pakilo ir priėjo prie lovos, įsmeigęs į ligonį skvarbų žvilgsnį.

- Aš nenoriu... Palikite mane... Aš sukelsiu visus namus... Aš jiems pasakysiu...

Pardonas sušnibždėjo Megre į ausį:

- Daugiau jūs iš jo neištrauksite nieko.

Kai tik jie pasitraukė nuo lovos, Lagranžas iš karto nutilo ir gulėjo nejudėdamas.

Megre ir Pardonas tarėsi kampe.

- Jūs manote, kad jis tikrai nenormalus?

- Visiškai neįsitikinęs tuo.

- Bet tai gali būti?

- Tai visada gali būti. Reikia pradėti jį stebėti.

Lagranžas pamažu pasuko galvą, kad nepamestų jų iš akių, buvo aišku, kad jis klauso ir veikiausiai suprato pastaruosius žodžius. Dabar jis atrodė ramus.

Megre grįžo prie jo, jausdamas siaubingą nuovargį.

- Prieš tai, Lagranžai, kai jūs galutinai nuspręsite, aš turiu jūs dėl kai ko įspėti. Mano rankose yra orderis jūsų areštui. Apačioje laukia du mano agentai. Jeigu jūs išsamiai neatsakysite į mano klausimą, jie nuveš jus į kalėjimo ligoninę.

Tai nepadarė jokio įspūdžio. Lagranžas žiūrėjo į lubas tokiu abejingu veidu, kad buvo neaišku, ar girdėjo Megre

žodžius, ar ne.

- Daktaras Pardonas gali patvirtinti, kad egzistuoja būdai, leidžiantys beveik neklystant nustatyti simuliaciją. Jūs buvote visiškai normalus šiandien ryte. Be abejonės, buvote ne mažiau normalus, kai deginote dokumentus. Jūs ir dabar normalus, aš tuo įsitikinęs.

Megre pasirodė, kad ligonio lūpose lyg ir šmėkštelėjo silpna šypsena.

- Aš jums nesudaviau ir nesiruošiu jūsų mušti. Aš tik kartoju, kad jūsų pasirinkta taktika prie gero neprives, tik iššauks antipatiją jums, jeigu ne blogiau.

- Aš nenoriu, kad mane muštų! - lyg šnabždėdamas maldą, pakartojo Lagranžas.

Megre sukumpęs priėjo prie lango, atidarė jį ir pašaukė inspektorių, laukiantį kieme:

- Pakilk kartu su Žanvje į viršų!

Jis pridarė langą ir ėmė vaikščioti po kambarį. Ant laiptų pasigirdo žingsniai.

- Jeigu norite, galite apsirengti. Priešingu atveju, jus išneš, susukę į antklodę.

Lagranžas ir toliau kartojo tuos pačius žodžius, kurie galų gale pradėjo skambėti beprasmiškai.

- Aš nenoriu, kad mane muštų... Aš nenoriu...

- Leikite, Žanvje... Tu taip pat... Išneškite šį žmogų į kalėjimo ligoninę. Beviltiška bandyti jį aprengti, jis vėl pradėjo muštis. Dėl viso pikto, uždėkite jam antrankius... Susukite į antklodę.

Aukštu aukščiau atsivėrė durys. Kitoje kiemo pusėje nušvito langas, moteris, naktiniais marškiniais, stovėjo atsirėmusi į palangę, vyras už jos kėlėsi iš lovos.

- Aš nenoriu, kad mane muštų...

Megre nusisuko. Jis girdėjo, kaip spragtelėjo antrankiai, po to - sunkus kvėpavimas, žingsniai, atitraukiamų baldų triukšmas.

- Aš nenoriu, kad... Aš ne... Padėkite man!

Matyt, kažkuris inspektorius delnu arba kaiščiu užčiaupė jam burną, nes balsas nusilpo ir galiausiai visai nutilo, žingsniai girdėjosi jau ant laiptų...

Užslinkusi po to tyla atrodė ypač slogi. Pirmu judesiu komisaras pabandė užsidegti pypkę. Po to jis pažvelgė į sujauktą lovą; viena iš paklodžių gulėjo vidury kambario. Greta mėtėsi seni batai, ant grindų nukrito chalatas.

- Ką jūs manote, Pardonai.

- Jums bus sunku.

- Atleiskite, kad įpainiojau jus į šį reikalą. Nelabai graži scena.

Lyg prisimindamas pamirštą smulkmeną, daktaras sušnabždėjo:

- Lagranžas visada baisiai bijojo mirties.

- Taip!

- Kiekvieną savaitę jis skundėsi naujais negalavimais, ilgai klausinėdamas manęs, ar tai nepavojinga. Šis žmogus pirkdavo medicinines knygas. Tikriausiai jas galima čia surasti.

Viename iš komodos stalčių Megre iš tikrųjų surado knygų, kai kuriose iš jų gulėjo žymekliai.

- Ką jūs ketinate daryti? - paklausė Pardonas.

- Kalėjimo ligononėje juo užsiims. Kas dėl manęs - aš tęsiu tyrimą. Pirmiausia aš norėčiau surasti jo sūnų.

- Jūs manote, kad tai jis?

- Ne. Jeigu Alenas būtų užmušęs Deltelį, jam būtų reikėję mano revolverio. Juk tą rytą, kai jis atėjo pas mane, nusikaltimas jau buvo įvykdytas. Mirtis įvyko prieš keturiasdešimt aštuonias valandas, taigi - antradienį.

- Jūs pasiliekate čia?

- Kelioms minutėms - palauksiu inspektorių, kuriuos atsiųs Žanvje. Po valandos iš daktaro Polio aš gausiu skrodimo protokolą.

Šiek tiek vėliau pasirodė Torransas, lydimas dviejų kolegų ir ekspertų su aparatūra. Kol Megre davė nurodymus, Pardonas, susirūpinusiu veidu, stovėjo nuošalyje.

- Jūs einate?

- Žinoma.

- Nuvežti jus namo?

- Aš norėčiau užvažiuoti į kalėjimo ligoninę, bet tikriausiai mano kolegos iš ten pasižiūrės į tai kreivai.

- Atvirkščiai. Jūs turite kokių nors abejonių?

- Ne. Aš norėčiau dar kartą pasižiūrėti į jį, pabandyti pasikalbėti. Keistas atvejis.

Buvo malonu vėl atsidurti gatvėje ir įkvėpti šviežio oro. Jie privažiavo Orfevro krantinę, ir Megre iš anksto žinojo, kad pamatys daugiau apšviestų langų kaip kitais vakarais. Prabangi sportinė Pjero Deltelio mašina vis dar stovėjo prie durų. Komisaras susiraukė, pamatęs žurnalistą Lombra, laikiantį jo priimamajame.

- Jūsų laukia Deltelio brolis. O man dar nėra naujienų?

- Dar nėra, mažyli.

Megre jį taip pavadino nesąmoningai. Žeraras Lombra buvo jo bendraamžis.

Ketvirtas skyrius,
apie bemiegės nakties pasekmes ir nemalonius susitikimus

Pjeras Deltelis iš karto pradėjo elgtis agresyviai. Kol Megre davė nurodymus mažajam Lapuentui, tik ką pradėjusiam budėjimą, Deltelis stovėjo, atsirėmęs į rašomąjį stalą ir barbeno gerai prižiūrėtais pirštais į sidabrinio portsigaro dangtelį.

Po to, kai Megre sustabdė išeinantį iš kambario Lapuentą ir paprašė nusiųsti pasiuntinuką alaus bei sumuštinių, Deltelis demonstratyviai nusišypsojo.

- Pagaliau! - sušuko jis, kai durys užsidarė ir komisaras atsisėdo už rašomojo stalo.

Megre žiūrėjo į Deltelį, lyg matytų jį pirmą kartą.

- Aš įsitikinęs, - pradėjo Pjeras Deltelis, - kad jūs manote, jog tai žmogžudystė apiplėšimo tikslu arba dėl moters. Aukštose instancijose jums turbūt davė atitinkamus nurodymus nutraukti šią bylą. Aš turiu įspėti jus, kad...

- Sėskite, pone Delteli.

Bet tas nesėdo.

- Aš nemėgstu kalbėtis su žmogumi, stovinčiu prieš mane.

Megre balsas skambėjo šiek tiek prislopintai, jame atsispindėjo nuovargis. Degė viršutinis šviestuvas, o stalinė lempa švietė silpna žalia šviesa. Galų gale Pjeras Deltelis atsisėdo ant kėdės, sukryžiavo kojas, po to ištiesė jas- ir pravėrė burną, norėdamas pasakyti naujus, dygius žodžius, bet nespėjo to padaryti.

- Paprastas formalumas, - pertraukė jį Megre, ištiesdamas ranką, bet nesiteikdamas pasižiūrėti į jį. - Parodykite savo dokumentus.

- Jis atidžiai išstudijavo juos, kaip tai daro policininkas pasienyje, vartydamas ir apžiūrinėdamas iš visų pusių.

- "Prodiuseris", - perskaitė Megre grafoje "Profesija". - Jūs pastatėte daug filmų, ponas Delteli?

- Taip sakant, aš...

- Vieną filmą?

- Jis dar nedemonstruojamas, bet...

- Jeigu aš teisingai supratau, jūs kol kas, nieko nepastatėte. Beje, buvote "Maksimo" restorane, kai aš paskambinau jums. Šiek tiek anksčiau, berods, buvote "Fuke" restorane. Mano žiniomis, gyvenate gana komfortabilaus namo apstatytame baldais bute Pontje gatvėje ir esate prabangios mašinos savininkas.

Jis apžiūrinėjo jį nuo galvos iki kojų, lyg vertindamas kostiumo sukirpimą, šilkinius marškinius, aišku, gero batsiuvo nepigiai pasiūtus batus.

- Jūs turite asmeniškų įplaukų, ponas Delteli?

- Aš nesuprantu, kodėl jūs pateikiate man šiuos...

- Klausimus, - visiškai ramiai pabaigė komisaras. - Šiaip sau. Kuo jūs užsiėmėte iki to laiko, kol jūsų brolis tapo deputatu?

- Aš dirbau rinkimų komisijoje.

- O iki to?

- Aš...

- Štai, būtent. Trumpiau tariant, jau keletas metų kai jūs esate, taip sakant, brolio parankinis. Mainais jis tenkino jūsų poreikius.

- Norite pažeminti mane. Tai nurodyta instrukcijose, kurias jūs gavote? Prisipažinkite, šie ponai puikiai žino, kad įvyko politinė žmogžudystė ir jie įsakė jums bet kokia kaina nuslėpti tiesą. Ten, viršuje, aš iš karto tai supratau, todėl ir sulaukiau jūsų...

- Jūs žinote žmogžudį?

- Mano brolis buvo jiems visiems našta, ir jie pasistengė... pašalinti jį.

- Galite užsirūkyti.

Iš karto tapo tylu.

- Taigi, pasak jūsų, nieko kito, išskyrus politinę žmogžudystę?

- O jūs žinote kaltininką?

- Čia, ponas Delteli, klausimus užduodu tik aš. Jūsų brolis turėjo meilužių?

- Tai žinoma visiems. Jis niekada neslėpė...

- Ir nuo žmonos taip pat?

- Jis neturėjo priežasčių slėpti nuo jos, nes jie pradėjo skyrybų bylą. Būtent dėl to Pat ir išvyko į Jungtines Valstijas.

- Tai ji pareikalavo skyrybų?

Pjeras Deltelis susvyravo

- Dėl kokios priežasties?

- Matyt, tai nustojo ją linksminti.
- Kas-tai? Jūsų brolis?
- Jūs žinote amerikietes?
- Aš susitikdavau su kai kuriomis.
- Su turtingomis?
- Su turtingomis taip pat.
- Taigi jūs turite žinoti, kad vedybos joms iki tam tikro laiko yra žaidimas. Prieš aštuonis metus Pat keliaudama pabuvojo Prancūzijoje. Tai buvo jos pirmoji pažintis su Europa. Ji panoro pasilikti, turėti nuosavą namą Paryžiuje, gyventi paryžietišką gyvenimą...
- Ir turėti vyrą, pakankamai garsų šiame paryžietiškame gyvenime. Ji privertė jūsų brolį daryti politinę karjerą?
- Jis pats visada šito norėjo.
- Ir jis tik pasinaudojo lėšomis, kurias jam suteikė vedybos. Jūs pasakėte, kad jo žmonai visa tai nusibodo, ir ji grįžo į Ameriką, kad pareikalautų skyrybų. Bet kaip gi tada jūsų brolis?
- Jis ir toliau darytų karjerą.
- O lėšos? Paprastai turtingos amerikietės numato vedybinėje sutartyje punktą apie turto padalijimą.
- Tikiuosi, jūs nemanote, kad Andre būtų priėmęs iš jos pinigų. Aš nesuprantu, prie ko veda šitie...
- Jums pažįstamas šis jaunuolis?

Megre ištiesė jam Aleno Lagranžo fotografiją. Pjeras Deltelis žvilgtelėjo į ją ir pakėlė galvą.

- Tai žmogžudys?
- Aš jūsų klausiu, ar buvote susitikęs su juo?
- Niekada.
- Jūs žinote tokį Lagranžą, Fransua Lagranžą?

Deltelis susimąstė, tarsi šis vardas jam kažką sakytų, lyg jis bandytų kažką prisiminti.

- Atrodo, tam tikruose sluoksniuose jis žinomas kaip baronas Lagranžas, - pasakė Megre.
- A, dabar aš supratau, apie ką jūs kalbate. Paprastai jį vadina tiesiog baronu.
- Jūs artimai jį pažįstate?
- Retsykiais aš sutinku jį "Fuke" arba kitose vietose. Pasitaikė paspausti jam ranką. Beje, mes gėrėme kartu aperityvą...
- Jūsų santykiai dalykiniai?
- Ačiū dievui, ne.
- O jūsų brolis buvo su juo pažįstamas?

- Manau, tiek pat, kiek ir aš. Daugelis vienaip arba kitaip žino baroną.

- Ką jūs žinote apie jį?

- Beveik nieko. Tai kvailys, nekenksmingas kvailys, tiesiog skuduras, jis bando įsisukti į visuomenę.

- O kokia jo profesija?

Pjeras Deltelis atsakė naiviau, negu būtų norėjęs:

- Argi jis turi profesiją?

- Vis dėlto jis turi turėti pragyvenimo šaltinį, - Megre vos nepridūrė: "Ne kiekvienas gali turėti brolį-deputatą." Bet jis nepasakė, tai nebuvo būtina. Jaunasis Deltelis jau buvo sutramdytas, pats nepastebėdamas, kaip pasikeitė jo įprastas tonas.

- Užsiima turbūt kažkokiais reikalais, jis ne vienintelis toks. Vienas iš tų tipų, kurie laikydami jums už sagos, praneša, kad jie įdėjo keletą šimtų milijonų į naują įmonę ir užbaigia tuo, kad paprašo kelių frankų pietums arba taksi.

- Dar vienas klausimas. Dėl kokios priežasties toks garsus žmogus, kaip jūsų brolis, galėjo apsilankyti tokio žmogaus, kaip baronas, bute?

- Jis buvo pas jį?

- Jūs man neatsakėte.

- Man tai atrodo neįtikėtina.

- Visi nusikaltimai tyrimo pradžioje visada atrodo neįtikėtini.

Į duris pabeldė, jis sušuko:

- Įeikite!

Oficiantas iš "Dofino" alinės atnešė alaus ir sumuštinių.

- Gal norite, mesje Delteli?

- Dėkoju.

- Dėkoju - ne?

- Aš kaip tik pietavau, kai...

- Aš jūsų daugiau netrukdau. Aš turiu jūsų telefono numerį. Gali būti, kad rytoj ar vėliau jūs man dar būsite reikalingas.

- Galų gale jūs atmetate politinės žmogžudystės galimybę?

- Aš nieko neatmetu. Kaip matote, aš dirbu.

Megre nukėlė telefono ragelį, pabrėždamas, kad pokalbis baigtas.

- Alio, tai jūs, Poli?

Deltelis neryžtingai pastovėjo ir, paėmęs skrybėlę, pagaliau pasuko link durų.

- Įsidėmėkite, kad aš šito taip nepaliksiu...

Megre ranka padarė atsisveikinimo mostą, lyg sakydamas: "Viso gero, viso gero!"

Durys užsidarė.

- Prie telefono Megre. Na, kaip?.. Aš taip ir maniau... Jūsų manymu, jis buvo nužudytas antradienio vakare, galbūt nakties bėgyje?.. Ar sutampa tai? Beveik...

Būtent antradienį po pietų Fransua Lagranžas paskutinį kartą paskambino daktarui Pardonui, kad įsitikintų, jog trečiadienį Megre tikrai pietaus pas jį. Tuo metu jis dar norėjo susitikti su komisaru ir tikriausiai ne dėl paprasto smalsumo. Matyt, Lagranžas nelaukė deputato vizito antradienį, tačiau numatė jo pasirodymą artimiausiomis dienomis.

Trečiadienio rytą Lagranžo sūnus Alenas atvyko į Rišar-Lenuar bulvarą, madam Megre žodžiais, toks išsigandęs, toks susijaudinęs, kad ji pagailėjo jo ir priglaudė po savo sparneliu.

Ko jaunuolis buvo atėjęs pas jį? Patarimo? Ar dalyvavo jis žmogžudystėje? Ar surado jis lavoną, kuris tikriausiai dar nebuvo paslėptas lagamine?

Šiaip ar taip, pamatęs revolverį, jis pakeitė savo sprendimą, užvaldęs ginklą, jis tyliai apleido butą ir puolė į pirmą pasitaikiusią ginklų parduotuvę, kad nusipirktų šovinių.

Taigi, jis turėjo kažkokią idėją.

Tą patį vakarą jo tėvas neatėjo pietų pas Pardoną. Tuo tarpu Lagranžas susirado taksi ir, vairuotojo padedamas, nuvežė lagaminą su lavonu į Šiaurinės stoties saugojimo kamerą, vėliau atsigulė į lovą ir apsimetė ligoniu.

- O kulka, Poli?

Kaip Megre ir tikėjosi, kulka buvo paleista ne iš jo amerikietiško revolverio, kas, tarp kitko, buvo neįmanoma (žmogžudystės metu ginklas buvo jo namuose), o iš nedidelio kalibro - 6,35, pistoleto. Kulką nebūtų padariusi daug žalos, bet pataikė į kairiąją akį ir įstrigo kaukolėje.

- O ką jūs dar suradote? Skrandis?

Skrandyje rasti sočių pietų likučiai, virškinimas buvo tik prasidėjęs. Daktaro Polio nuomone, tai įrodo, kad žmogžudystė įvyko apie vienuoliktą valandą vakaro, - deputatas Deltelis buvo ne iš tų, kurie anksti pietauja.

- Dėkoju jums, seni... Ne, ačiū, uždavinys, kurį man teks spręsti, nepriklauso jūsų specialybei.

Megre pradėjo valgyti vienas, savo kabinete, apšviestame žalia šviesa. Jis buvo susirūpinęs ir jautėsi tarsi nesavame

kailyje. Alus pasirodė jam šiltas. Komisaras užmiršo užsisakyti kavos ir, nusišluostęs lūpas, išėmė iš spintos konjako butelį, įsipylė taurelę.

- Alio! Sujunkite mane su kalėjimo ligoninės izoliatoriumi.

Megre nustebo, išgirdęs profesoriaus Žurno, asmeniškai atvažiavusio į ligoninę, balsą.

- Jūs suspėjote apžiūrėti mano globotinį? Ką jūs manote?

Jam būtų buvę lengviau, jeigu profesorius būtų kalbėjęs aiškiai, bet senis Žurnas iš karto nieko nesprendė. Vietoj to, profesorius telefonu pateikė ištisą pranešimą, prikaišiotą specialių terminų. Jame buvo šešiasdešimt procentų įsitikinimo, kad ligonis simuliuoja, bet jo manymu praeis dar kelios savaitės, kol bus nustatyta galutinė diagnozė, aišku, jeigu Lagranžas neišsiduos anksčiau.

- Daktaras Pardonas dar pas jus?

- Jis tik ką susiruošė išeiti.

- O ką daro Lagranžas?

- Nusiramino. Tapo paklusnus. Leidosi paguldomas į lovą, kalba vaikišku balsu, su ašaromis akyse, pasitikėdamas pareiškė slaugei, kad jį norėjo sumušti, kad visi persekioja jį ir, kad tai tęsiasi visą gyvenimą...

- Aš galėsiu pamatyti jį rytoj ryte?

- Kada pageidaujate.

- Aš norėčiau pasakyti keletą žodžių Pardonui.

Žurnas perdavė ragelį daktarui.

- Tai kaip? - paklausė Megre.

- Nieko naujo. Aš ne visai sutinku su profesoriaus nuomone, tačiau jis, be abejo, kompetetingesnis šioje srityje, aš jau tiek metų neužsiimu psichiatrija.

- O asmeniška jūsų nuomonė?

- Aš norėčiau dar pagalvoti, o po to išsakyti. Per daug rimtas atvejis, kad būtų galima spręsti paviršutiniškai. Jūs nevažiuosite į namus miegoti?

- Dar ne. Iš viso mažai įtikėtina, kad man šią naktį pavyktų pamiegoti.

- Aš jums daugiau nereikalingas?

- Ne, seni. Dėkoju jums, atsiprašykite mano vardu savo žmoną.

- Ši jau įprato.

- Laimei, mano taip pat.

Megre pakilo, nusprendęs užeiti į Popinkuro gatvę ir sužinoti, ką ten daro jo pavaldiniai. Po to, kai buvo aptikti

sudegintų dokumentų pelenai, jis nesitikėjo, kad bus surasti kokie nors įkalčiai, bet jam užėjo noras pasirausti buto užkampiuose. Jis paėmė skrybėlę, ir čia pasigirdo telefono skambutis.

- Alio! Komisaras Megre? Kalba iš policijos posto Sen-Deni priemiestyje. Man pasakė, kad aš, dėl viso ko, paskambinčiau jums. Kalba agentas Lekeras.

Megre jautė, kad agentas labai susijaudinęs.

- Tai dėl jaunuolio, kurio fotografiją mums įteikė. Čia pas mus yra vienas tipas... - Jis užsikirto ir pasitaisė:- Vienas žmogus, iš kurio ką tik Mobežo gatvėje atėmė piniginę...

Veikiausiai nukentėjusysis buvo šalia agento, ir Lekeras stengėsi parinkti išsirciškimus.

- Tai vienas pramoninkas iš provincijos. Palaukite... Iš Klermon-Ferrano... Prieš trisdešimt minučių jis ėjo Mobežo gatve, kai iš tamsos išėjo žmogus ir pakišo jam po nosimi milžinišką revolverį. Tiksliau sakant, tai buvo jaunuolis... - Lekeras kažką pasakė tam, kas stovėjo greta jo, - Jis sako, kad tai buvo visai jaunas vaikinas, beveik berniukas. Atrodo, jam virpėjo lūpos, ir jis sunkiai ištarė: "Jūsų piniginę..."

Megre susiraukė. Devyniasdešimtyje atvejų iš šimto užpuolikai sako: "Tavo piniginę!" Vien iš to galima buvo pažinti debiutantą.

- Kada nukentėjusysis papasakojo mums apie jaunuolį, - ne be pasididžiavimo tęsė Lekeras, - aš tuoj pat prisiminiau fotografiją, kurią mes gavome vakar, ir parodžiau jam. Jis bematant atpažino jį... Ką jūs sakote?

Paskutinis klausimas buvo skirtas pramoninkui iš Klermon-Ferrano, kuris kalbėjo taip garsiai, kad Megre užgirdo:

- Aš visiškai tuo įsitikinęs!

- O ką jis padarė po to? - paklausė Megre.

- Kas?

- Užpuolikas!

Ir tuoj pat, kaip sugedusiame radijo imtuve, du balsai vienu ir tuo pačiu metu ištarė:

- Jis pabėgo.

- Į kurią pusę?

- Į Per de la Šapel bulvarą.

- Kiek pinigų buvo piniginėje?

- Apie trisdešimt tūkstančių frankų. Ką man daryti? Jūs norite matyti nukentėjusįjį?

- Nukentėjusįjį? Ne. Užprotokoluokite jo parodymus.

Minutėlę! Perduokite ragelį jam.

Ir iš karto pasigirdo balsas:

- Mano pavardė Grimalis, Gastonas Grimalis, bet aš pageidaučiau, kad mano pavardė ne...

- Aišku. Aš tik norėjau sužinoti iš jūsų, ar nekrito jums į akis kas nors ypatingo šio užpuoliko elgesyje. Neskubėkite atsakyti. Pagalvokite.

- Aš jau pusvalandį galvoju. Visi mano dokumentai...

- Turbūt juos greitai suras. Kaip atrodė užpuolikas?

- Man jis atrodė kaip berniukas iš geros šeimos.

- Jūs toli buvote nuo žibinto?

- Ne, nelabai. Kaip nuo čia iki gretimo kambario. Vagis buvo tiek pat išsigandęs, kaip ir aš, tik, kad aš net norėjau...

- Pradėti gintis?

- Taip. Paskui aš pagalvojau, kad lengvai gali įvykti nelaimingas atsitikimas ir...

- Ir nieko daugiau? Kokiu kostiumu jis buvo apsivilkęs?

- Tamsiu, atrodo, mėlynu.

- Susilamdęs?

- Nežinau.

- Dėkoju jums, ponas Grimali. Aš įsitikinęs, kad dar iki rytojaus ryto koks nors patrulis ras jūsų piniginę ant šaligatvio. Aišku, be pinigų.

Būtent šią detalę Megre užmiršo ir dabar barė save už tai, Alenas Lagranžas gavo revolverį, bet jis, sprendžiant iš šeimynos Popinkuro gatvėje gyvenimo būdo, turėjo labai mažai pinigų.

Jis energingai išėjo iš kabineto ir pasuko į dispečerinę. Ten budėjo du radistai.

- Pasiųskitė bendrą pranešimą į visus policijos postus ir į mašinas.

Nepraėjo ir pusvalandis, kai visi Paryžiaus postai priėmė įsakymą: "Nedelsiant pranešti komisarui Megre apie visus ginkluotus užpuolimus arba bandymus užpulti, įvykusius per pastarąsias dvidešimt keturias valandas. Skubiai!"

Jis pakartojo įsakymą, nurodė Aleno Lagranžo požymius.

"Tikriausiai jis dar yra Šiaurinės stoties ir Šapel bulvaro rajone".

Megre negrįžo iš karto į savo kabinetą, o užėjo į skyrių, kurio žinioje buvo viešbučiai.

- Patikrinkite, ar neapsistojo kur nors Alenas Lagranžas, ypač pigiuose viešbučiuose.

Tai reikėjo išsiaiškinti. Alenas neprisistatė, kalbėdamas su

madam Megre. Gali būti, kad praėjusią naktį jis praleido viešbutyje. Kadangi niekas nežinojo jo, jis galėjo užsirašyti savo tikra pavarde.

- Jūs lauksite atsakymo, ponas komisare?

- Ne. Atsiųskite atsakymą man į viršų.

Iš Popinkuro gatvės su savo aparatais grįžo ekspertai, o inspektoriai dar pasiliko bute. Pusę pirmos nakties paskambino policijos prefektas.

- Kas naujo, Megre.

- Iki šiol niekas neaišku.

- O laikraščiai?

- Paskelbs tik informaciją. Bet po pirmo rytinio numerio aš laukiu reporterių antplūdžio.

- Ką jūs galvojate, Megre?

- Kol kas, nieko. Deltelio brolis, kad ir kas bebūtų, nori šią žmogžudystę laikyti politine. Aš maloniai įtikinau ji, kad yra ne taip, kaip jis mano.

Po to paskambino kriminalinės policijos viršininkas ir net pats vyriausias tardytojas Rato. Visiems jiems nesimiegojo šią naktį. O Megre netgi nesiruošė gultis.

Ketvirtis antros passigirdo visiškai netikėtas skambutis. Šį kartą skambino ne iš Šiaurinės stoties rajono ar iš miesto centro, o iš Neiti komisariato.

Buvo toks reikalas. Grįžęs iš budėjimo ir sužinojęs apie Megre įsakymą, policininkas pasikasė pakaušį ir suburbėjo:

- Turbūt bus geriausiai paskambinti jam.

Budinčiam seržantui jis papasakojo viską, kas su juo nutiko. Seržantas patarė jam kreiptis į patį komisarą. Tai buvo jaunas agentas, policijoje dirbantis tik kelis mėnesius.

- Nežinau, ar sudomins jus tai, - pasakė jis laikydamas ragelį taip arti, kad jo balsas apkurtino Megre. - Tai įvyko vakar. Aš budėjau Rišar-Vallas bulvare, prie Bulonės miško, beveik priešais Bagatel. Aš pirmą kartą budėjau naktį... Ten keletas visiškai vienodų namų... Buvo apie dešimta valanda ryto. Aš sustojau, kad apžiūrėčiau užsieninę mašiną, kurios niekada anksčiau nemačiau... Staiga užpakaly manęs iš namo 7-b laiptinės išėjo jaunuolis... Aš neatkreipiau dėmesio, kadangi jis ramiai ėjo link gatvės posūkio. Po to aš pamačiau išbėgančią paskui jį susijaudinusią durininkę... Pasirodo mes pažįstami, aš kalbėjausi su ja, kai kartą vienam to pačio namo gyventojui nešiau šaukimą. Ji mane taip pat pažino... "Jūs kažko susijaudinusi", - pasakiau aš jai. Ji atsakė: "Norėčiau žinoti, ko jam prireikė mūsų name". Ji žiūrėjo į

jaunuolį, kuris tuo metu kaip tik pasuko už kampo. "Jis praėjo pro durininkės kambarėlį, nieko neklausdamas,- pasakė ji, - priėjo prie lifto, neryžtingai sustojo, o po to ėmė kilti laiptais. Kadangi mačiau jį pirmą kartą, aš nubėgau iš paskos, klausdama, pas ką jis eina. Nustebęs ir lyg išsigandęs jis atsakė ne iš karto: " Aš tikriausiai apsirikau, pataikiau ne į tą namo numerį..."

Agentas tęsė:

- Durininkė sako, kad jis taip keistai pasižiūrėjo į ją, kad ji nesiryžo daugiau klausinėti. Bet, kai jis išėjo į gatvę, ji išbėgo paskui jį. Sudomintas jos pasakojimo, aš nuėjau iki Lonšano gatvės kampo, kur nieko jau nebebuvo. Tikriausias tas jaunuolis puolė bėgti. Man ką tik parodė tą nuotrauką. Aš neįsitikinęs, bet manau, kad tai buvo jis... Galbūt aš be reikalo sutrukdžiau jus. Seržantas pasakė man...

- Jūs labai gerai padarėte, kad paskambinote, - atsakė Megre.

Jaunasis agentas nepasimetė ir prisistatė:

- Mano pavardė Emilis Lebrazas.

Megre iškvietė inspektorių Lapuentą.

- Pavargai?

- Ne, patrone.

- Tu liksi čia ir atsakinėsi į telefono skambučius. Aš tikiuosi grįžti po keturiasdešimt penkių minučių. Jei bus kas nors skubaus, paskambink man į Rišar-Vallas bulvarą, namą 7-b, durininkei, ji manau turi telefoną. Beje, aš laimėsiu laiko, jeigu tu įspėsi ją, kad aš noriu pasikalbėti. Kol aš nuvažiuosiu, durininkė suspės atsikelti ir užsimesti chalatą.

Kelionė tuščiomis naktinėmis gatvėmis neužėmė daug laiko, bet, kai jis paskambino, durininkės kambarėlis buvo ryškiai apšviestas ir durininkė sutiko jį ne su chalat o visiškai apsirengusi.

Šiame gražiame, pelningame name durininkės kambarėlis buvo panašus į svetainę. Gretimame kambaryje, į kurį buvo praviros durys, miegojo vaikas.

- Ponas Megre, - suburbėjo moteris, smarkiai susijaudinusi dėl to, kad sutinka patį Megre.

- Aš labai apgailestauju, kad teko pažadinti jus. Aš tik norėjau, kad jūs pasižiūrėtumėte į šias fotografijas ir pasakytumėte, ar nėra jų tarpe jaunuolio, kurį vakar ryte jūs aptikote ant laiptų.

Jis apgalvotai pasiėmė visą seriją jaunų žmonių, maždaug vienodo amžiaus, fotografijų. Durininkė atsakė taip pat

greitai, kaip ir pramonininkas iš Klermono.

- Štai jis, - pasakė ji, rodydama į Aleno Lagranžo fotografiją.

- Jūs absoliučiai tuo tikra?

- Neįmanoma apsirikti.

- Kai jūs kreipėtės į jį, jis nesigrasino?

- Ne. Keista, kad jūs manęs to klausiate, aš taip pat to laukiau. Greičiau tai buvo jausmas, suprantate? Aš nenorėčiau tvirtinti to, kuo nesu įsitikinusi. Kai jis atsisuko ir pasižiūrėjo į mane, krūtinę kažkas suspaudė. Jeigu sakyti viską iki galo, man pasirodė, kad jis kažką sumanė prieš mane...

- Kiek jūsų name gyventojų?

- Po du butus kiekviename aukšte. Septyniuose aukštuose yra keturiolika butų. Tačiau du butai dabar tušti... Viena šeima prieš tris savaites išvažiavo į Braziliją, tai buvo brazilai iš pasiuntinybės, o ponas iš šešto aukšto mirė prieš dvylika dienų.

- Jūs galite duoti man gyventojų sąrašą?

- Tai labai lengva. Aš turiu paruoštą.

Arbatinukas jau virė ir, ištiesusi komisarui atspausdintą sąrašą, durininkė nusprendė paruošti kavos.

- Aš pagalvojau, kad jūs išgersite puodelį tokiu metu... Mano vyras, kurio, deja, aš netekau praeitais metais, neturėjo tiesioginių ryšių su policija, bet tarnavo Nacionalinėje gvardijoje.

- Čia pirmame aukšte dvi pavardės - Delvalis ir Trelo.

Ji nusijuokė.

- Delvaliai, - tai importuotojai, jų kontora yra Viktuaro aikštėje, o ponas Trelo gyvena vienas. Jūs jo nežinote? Tai komikas iš kino.

- Kaip bebūtų, jaunuolis ėjo ne pas juos, kadangi, stabtelėjo prie lifto, vėliau ėmė lipti į viršų.

- Antrame aukšte, kairėje, kaip nurodyta sąraše, gyvena ponas Dekenas, šiuo metu jo nėra. Poilsiauja pas vaikus, jie turi dvarą pietuose.

- Kuo jis užsiima?

- Niekuo. Tai turtingas žmogus. Našlys. Labai mandagus, tylus.

- Dešinėje, Rozetti?

- Italai. Ji - graži moteris. Jie turi tris tarnaites ir guvernantę, prižiūrinčią metų vaikutį.

- Profesija?

- Mesje Rozetti - automobilių firmos savininkas. Tai jo mašiną apžiūrinėjo policininkas, kai aš išėjau paskui jaunuolį.

- O trečiame? Atleiskite, kad aš taip ilgai laikau jus ant kojų.

- Nesijaudinkite. Du gabaliukai cukraus, su pienu?

- Be pieno. Dėkui. Mettetalis. O čia kas?

- Taip pat turtingi žmonės, bet tarnai neužsilaiko pas juos, kadangi madam Mettetal visada ligota, nuolatos viskuo pasaulyje nepatenkinta.

Sąrašo paraštėse Megre kažką žymėjo.

- Šiame aukšte aš matau Bomano pavardę.

- Briliantų specialistas. Šiuo metu išvykęs. Vasaros sezonas. Spaudą aš jiems persiunčiu į Šveicariją.

- Ketvirto aukšto dešinėje - Žana Debiul, vieniša moteris?

- Taip, vieniša.

Durininkė ištarė tai tokiu tonu, kuriuo paprastai moteris kalba apie kitą moterį, kurios negali pakęsti.

- Kokio ji tipo?

- Sunku pavadinti tai tipu. Vakar apie vidurdienį ji išvažiavo į Angliją. Aš buvau nustebinta, kad ji neįspėjo apie tai.

- Ko?

- Savo kambarinės, geros merginos, kuri man viską papasakoja.

- Kambarinė dabar viršuje?

- Taip. Ji visą vakarą prasėdėjo pas mane, bijojo eiti miegoti. Ji bailė ir bijo pasilikti bute viena.

- Jūs sakote, kad ji buvo nustebinta?

- Kambarinė? Taip. Praėjusią naktį madam Debiul grįžo auštant, kaip tai dažnai jai atsitinka. Įsidėmėkite, ją vadina madam, bet aš įsitikinusi, kad ji niekada nebuvo ištekėjusi.

- Amžius?

- Tikrasis ar tas, į kurį pretenduoja?

- Ir tas, ir kitas.

- Tikrąjį aš žinau, kadangi turėjau jos dokumentus, kai ji čia atsikraustė.

- Kada tai buvo?

- Prieš du metus. Iki to laiko ji gyveno Notr-Dam-de-Lorett gatvėje. Trumpiau sakant, jai keturiasdešimt penki metai, bet atrodo kaip keturiasdešimties. Ryte jai galima duoti jos metus, vakare gi, garbės žodis...

- Ji turi meilužį?

- Ji ne visai tokia, kaip jūs pagalvojote, kitaip ji negyventų mūsų name. Valdytojas labai griežtas šiuo požiūriu. Nežinau, kaip jums paaiškinti...

- Pasistenkite.

- Ji iš kitokios visuomenės, nei visi kiti gyventojai. Vis dėlto ir blogo nieko nesimato. Jūs suprantate? Ji, pavyzdžiui, nėra išlaikoma meilužė.

- Ji turi pinigų?

- Ji gauna laiškus iš savo banko ir maklerio. Gal būt ji našlė arba išsiskyrusi, mėgstanti linksmai pagyventi.

- Ji priiminėja pas save?

- Taip, bet ne gražuolius, jeigu jūs tai turėjote galvoje. Protarpiais užeina jos reikalų patikėtinis, dar - draugai, kai kada poros. Bet pati madam Debiul greičiau iš tų moterų, kurios išvažiuoja pas kitus, o ne priima pas save. Rytais iki vidurdienio guli lovoje. Dieną ji kai kada išeina į miestą visada puikiai apsivilkusi, net gana griežtai. Po to grįžta, kad apsivilktų vakarinę suknelę. Jau gerokai po vidurnakčio aš atidarau jai duris. Įdomių dalykų pasakoja apie šeimininkę kambarinė Žoržeta. Madam išleidžia daug pinigų. Vien jos kailiai kainuoja didelius pinigus, o ant pirštо visada nešioja briliantą, va tokį, didelį. Bet Žoržeta tvirtina, kad, nežiūrint šito, jos šeimininkė labai šykšti ir didelę laiko dalį praleidžia tikrindama sąskaitas.

- Kada ji išvažiavo?

- Apie pusę dvyliktos. Štai kodėl Žoržeta taip nustebo. Tokiu metu jos šeimininkė paprastai dar būna lovoje. Madam Debiul kažkas paskambino, ir ji iš karto įsakė kambarinei atnešti traukinių išvykimo tvarkaraštį.

- Tai atsitiko po to, kai jaunuolis bandė patekti į namą?

- Taip, po to. Ji net nepapusryčiavo ir pradėjo krautis daiktus.

- Daug daiktų?

- Ne, tik lagaminas. Apskritai ji daug keliavo po pasaulį.

- Kodėl jūs taip manote?

- Todėl, kad ant jos lagaminų daugybė įvairiausių lipdukų ir visi - ištaigingųjų Dovilio, Nicos, Neapolio, Romos ir kitų miestų viešbučių.

- Ji nepasakė, kada grįš?

- Man nepasakė. Ir Žoržeta nieko nežino.

- Ar įsakė kur nors persiųsti jai paštą?

- Ne. Ji tik paskambino į Šiaurinę stotį ir užsakė bilietą

į ekspresą "Paryžius - Kale".

Megre buvo nustebintas tuo, kad nuo pačios šio įvykio pradžios su tokiu atkaklumu kartojasi žodžiai "Šiaurinė stotis". Į Šiaurinės stoties saugojimo kamerą Fransua Lagranžas atidavė lagaminą su deputato kūnu... Šiaurinės stoties rajone jo sūnus užpuolė pramonininką iš Klermon-Ferrano. Tas pats Alenas įsibrovė į namo, esančio Rišar-Vallas bulvare laiptinę, ir netrukus po to viena iš gyvenančių šiame name moterų išvažiavo iš Šiaurinės stoties. Kas tai - sutapimas?

- Žinote, jeigu jūs turite noro paklausinėti Žoržetą, ji bus tiesiog laiminga. Taip bijo pasilikti viena, kad apsidžiaugs, jeigu kas nors sudarys jai kompaniją. - Durininkė pagalvojo ir pridūrė: - Ypač, jei tai būsite jūs.

Bet Megre pirmiausia norėjo pabaigti peržiūrėti gyventojų sąrašą ir kantriai tikrino vieną lapą po kito. Penktame aukšte gyveno prodiuseris, jo vardas buvo sutinkamas visose Paryžiaus afišose. Aukštu aukščiau, tiesiai virš jo, buvo režisieriaus, taip pat labai garsaus, butas, ir - koks sutapimas! - septintame aukšte gyveno scenaristas, kuris kiekvieną rytą balkone darė mankštą.

- Galbūt jūs norite, kad aš nueičiau ir įspėčiau Žoržetą?

- Pirmiausia aš turiu paskambinti telefonu.

Jis paskambino į Šiaurinę stotį.

- Kalba Megre iš kriminalinės policijos. Pasakykite, ar yra traukinys į Kale apie dvyliktą valandą nakties?

Pramonininko užpuolimas Mobež gatvėje įvyko apie pusę dvyliktos.

- Yra, nulis valandų trylika minučių.

- Ekspresas?

- Taip, tas pats, kuris penkios trisdešimt ryto perduoda paštą į Duvrą. Jis eina be sustojimų.

- Gal atsimenate, ar nepirko bilieto jaunuolis? Jis buvo vienas...

- Kasininkai jau baigė darbą ir išėjo namo.

- Dėkoju jums.

Megre paskambino į Kale uosto policiją ir pranešė Aleno Lagranžo požymius.

- Jis ginkluotas, - dėl viso pikto, pridūrė Megre.

Po to baigė gerti kavą ir, neilgai galvojęs, pasakė:

- Aš nueisiu pas Žoržetą. Įspėkite ją.

Į tai durininkė, vylingai nusišypsojusi, atsakė:

- Saugokitės! Ji graži mergina! - ir pridūrė: - Ir mėgsta

gražius vyrus.

Penktas skyrius,

kuriame kambarinė labai patenkinta savimi, o Megre, šeštą valandą ryto - siaubingai nepatenkintas

Žoržeta buvo rausvais skruostais ir didele krūtine, aptempta rausva krepo pižama, tiek skalbta, kad ji tapo beveik permatoma. Jos apvalioje iš visų pusių figūrėlėje buvo kažkas neužbaigta, o neįprastai ryškus, kaip paryžietei, raudonis darė ją panašią į dar neapsiplunksnavusį jauniklį. Kai ji atidarė duris, komisaras pajuto patalynės ir pažastų kvapą.

Megre prašė durininkės paskambinti kambarinei ir įspėti, kad jis ateis. Matyt, ji miegojo, todėl, kad, lipdamas į ketvirtą aukštą, jis išgirdo, kaip kambaryje čaižiai suskambėjo telefonas. Jam teko laukti. Komisaras negirdėjo pokalbio, telefono aparatas buvo per daug toli nuo įėjimo. Po to pasigirdo žingsniai, ir kambarinė atidarė duris, nė kiek nesivaržydama ir net nepasistengusi užsimesti chalatą. O galbūt ji ir neturėjo chalato? Ryte atsikeldavo ir iš karto pradėdavo dirbti, o vakare nusirengusi iš karto eidavo miegoti.

Ji buvo baltaplaukė, susivėlusi, su dažų pėdsakais ant lūpų.

- Sėskitės čia.

Žoržeta per laukiamąjį nuvedė jį į svetainę, uždegė aukštą šviestuvą ir atsisėdo ant plačios, švelniai žalios spalvos sofos. Per didelius langus į kambarį įsiveržd avo lengvas vėjelis, judindamas užuolaidas. Ji apžiūrinėjo Megre tokia rimta veido išraiška, kokią nutaiso vaikai, kai jie žiūri į įdomius suaugusius, apie kuriuos jiems daug pasakojo.

- Aš jus įsivaizdavau ne visai taip, - prisipažino ji.

- O kokį jūs mane įsivaizdavote?

- Nežinau. Jūs žymiai gražesnis.

- Durininkė įtikino mane, kad jūs nesupyksite, jeigu aš ateisiu čia ir paklausiu keleto klausimų.

- Apie mano šeimininkę?

- Taip.

Ji nenustebo. Tikriausiai jos niekas nestebino.

- Kiek jums metų?

- Dvidešimt du metai, šešis iš jų aš pragyvenau Paryžiuje. Galite pradėti.

Jis pradėjo nuo to, kad ištiesė jai Aleno Lagranžo fotografiją.

- Jūs jį pažįstate?

- Aš niekada jo nemačiau.

- Jūs įsitikinusi, kad jis niekada nebuvo atėjęs pas jūsų šeimininkę?

- Kaip bebūtų, nuo to laiko, kai aš gyvenu čia, niekada. Jauni žmonės yra ne jos skonio, nors, aišku, daugelis galvoja kitaip.

- Kodėl galvoja kitaip?

- Dėl jos amžiaus.

- Jūs seniai pas ją tarnaujate?

- Nuo to laiko, kai ji apsigyveno čia, apie du metus.

- Jūs nedirbote pas ją, kai ji gyveno Notr-Dam-de-Lorett gatvėje?

- Ne. Aš atėjau pas ją tą dieną, kai ji kraustėsi.

- Jūs užtikote jos ankstesnę kambarinę?

- Ne, aš jos net nesutikau. Lyg tai šeimininkė būtų pradėjusi gyvenimą iš naujo. Baldai, daiktai - viskas buvo nauja.

Šiems žodžiams ji suteikė yoatingą prasmę, Megre suprato.

- Jūs nemylite jos?

- Ji ne iš tų moterų, kurias galima mylėti. O Be to, jai nusispjauti į tai.

- Ką jūs turite galvoje?

- Ji myli tik save. Net nesistengia atrodyti miela ir kalba su jumis tik tada, kai jai norisi pasikalbėti.

- Jūs nežinote, kas jai skambino, kai ji staiga nusprendė išvažiuoti į Londoną?

- Ne. Ji pati nukėlė ragelį ir nesakė pavardės.

- Buvo nustebusi, susijaudinusi?

- Ji niekada neparodo savo jausmų.

- Jums visiškai nežinoma jos praeitis?

- Nieko, išskyrus tai, kad ji gyveno Notr-Dam-de-Lorett gatvėje, kad nesiskaito su manimi ir rausiasi sąskaitose, ieškodama klaidų.

Kambarinei šis atsakymas atrodė išsamus.

- Vienu žodžiu, jūs manote, kad ji netikra dama?

- Aišku, ne. Aš tarnavau pas tikrą aukštuomenės damą ir suprantu skirtumą. Ir dar, aš dirbau netoli nuo Sen-Žoržo aikštės, pas vieną moterį, kuri buvo išlaikytinė.

Žana Debiul taip pat buvo išlaikytinė?

- Jeigu ir buvo, tai anksčiau, ne dabar. Ji labai turtinga moteris.

- Pas ją lankėsi vyrai?

- Jos masažistas, jis ateina kas antrą dieną, ji elgiasi su juo familiariai ir vadina jį Ernestu.

- Tarp jų nieko nėra?

- Tai jos nedomina.

Žoržetos pižamos palaidinukė buvo iš tų, kurios apsivelkamos per galvą, labai trumpa, ir, kai mergina atsirėmė į pagalves, ties juosmeniu pasirodė plati nuogo kūno juosta.

- Jus neprieštarausite, jeigu aš užsirūkysiu?

- Atleiskite, - pasakė jis, - bet aš neturiu cigarečių.

- Jos ten, ant staliuko...

Žoržetai atrodė visiškai natūralu, kad komisaras atsikėlė ir padavė jai pakelį egiptietiškų cigarečių, priklausančių Žanai Debiul. Kol jis laikė degtuką, mergina negrabiai bandė užsirūkyti, įtraukdama visus dūmus į save, kaip tai daro pradedantieji. Ji buvo labai patenkinta savimi; ją prižadino toks įžymus žmogus, pats Megre, ir taip atidžiai jos klausosi.

- Šeimininkė turi daug draugių ir draugų, bet jie retai apsilanko čia. Ji skambina jiems ir dažniausiai vadina vardais. Susitinka su jais vakare prie kokteilio, restoranuose arba naktiniuose kabaretuose. Aš dažnai pagalvoju, kad tikriausiai anksčiau ji išlaikė tokį namą. Jūs suprantate, ką aš noriu pasakyti?

- O kokie žmonės ateina čia?

- Visų pirma jos reikalų patikėtinis. Ponia visada priima jį savo kabinete. Tai advokatas. Metras Žibonas gyvena ne mūsų rajone, o devintoje apygardoje. Ji žinojo jį anksčiau, kai pati gyveno ten. Paskui ateina dar vienas vyras, jaunesnis, iš banko, su juo ji svarsto kapitalo įdėjimą. Tai jam ponia skambina, kai reikia duoti įsakymus biržai.

- O pas jus lankosi toks Fransua Lagranžas?

- Senas mulkis? - Ji susikuklino ir nusijuokė. - Tai ne aš jį taip vadinu. Tai šeimininkė. Kai aš jai pranešu, kad jis atėjo, ji niurna: "Ir vėl tas senas mulkis!" Tai taip pat rodo, kokia ji, tiesa? O jis, kai ateina, visada sako: "Paklauskite madam Debiul, ar galės ji priimti baroną Lagranžą".

- Ir ji priima jį?

- Beveik visada.

- Vadinasi, dažnai.

- Sakykim, kartą per savaitę. Būna savaičių, kai jis visai

neateina, o būna, kad ir du kartus užeina. Praeitą savaitę vieną ir tą pačią dieną buvo atėjęs du kartus.

- Kurią valandą?

- Visada ryte, apie vienuoliktą valandą. Išskyrus masažistą Ernestą, jis vienintelis, kurį ji priima lovoje. - Ir pastebėjusi, kokį įspūdį tai padarė Megre, kambarinė pridėjo:- Ne, tai visai ne tai, ką jūs pamanėte. Ji net dėl advokato apsirengia. Aš pripažįstu, kad ji labai gerai rengiasi, labai griežtai. Būtent tai mane taip nustebino iš pat pradžių: tai, kaip ji elgiasi miegamajame, lovoje ir suvis kitaip kai apsirengusi. Du skirtingi žmonės. Visiškai kitokia kalbos maniera, net jos balsas pasikeičia.

- Lovoje ji žymiai vulgaresnė?

- Taip. Ne tik vulgaresnė. Negaliu parinkti žodžio.

- Ir tik vieną Fransua Lagranžą ji taip priima?

- Taip. Kad ir kaip beatrodytų, ji šaukia jam: "Ieik jau." Lyg jie būtų seni draugai...

- ... arba seni bendrininkai?

- Gali būti ir taip. Kol aš nenueinu, jie kalba tik apie nereikšmingus dalykus. Jis visada atsargiai atsisėda ant kėdės krašto, lyg bijodamas sulamdyti šilkinius apmišalus.

- Lagranžas nešiojasi portfelį, kokių nors popierius?

- Ne. Jis išvaizdus vyras. Ne mano skonio, bet atrodo solidžiai.

- Jūs niekada negirdėjote, apie ką jie kalba.

- Su ja tai neįmanoma. Ji numano viską. Ji turi jautrią klausą. O pati visada klausosi už durų. Kai aš kalbu telefonu, galiu būti tikra, kad ji kur nors netoliese ir seka mane. O kai aš noriu nunešti laišką į paštą, ji sako: "Kamgi tu vėl rašai?" Ir aš žinau, kad ji perskaitė adresą. Suprantate, koks žmogus?

- Suprantu.

- Aš jums parodysiu kai ką, to jūs tikriausiai dar nematėte. Galbūt tai pravers jums.

Ji pašoko nuo sofos ir numetė nuorūką į peleninę.

- Eikite paskui mane. Svetainę jūs, aišku jau matėte. Apstatyta, kaip ir visos kitos svetainės šiame name, pagal tą patį skonį. Čia dirbo vienas geriausių Paryžiaus dekoratorių. Štai valgomasis, taip pat šiuolaikinio stiliaus. Palaukite, aš tuojau uždegsiu šviesą.

O to ji atidarė dar vienas duris, spragtelėjo jungtukį ir pasitraukė, kad parodytų jam miegamąjį, visą aptrauktą baltu šilku.

- O štai kaip ji puošiasi vakarais... - Gretimame kambaryje Žoržeta atvėrė sienines spintas, paliesdama ranka tvarkingai sukabinėtas šilkines sukneles.

- Štai! O dabar ateikite čia.

Ji pirma nuėjo koridoriumi. Plonas pižamos krepas glotniai apgulė jos šlaunis. Atidarė kitas duris ir vėl pasuko jungiklį.

- Štai! Žiūrėkite!

Mažytis kabinetas buvo buto gilumoje ir jame nematyti nė mažiausio moteriškumo pėdsako. Tai, atrodo dalykiško žmogaus kabinetas. Metalinis stovas dokumentams buvo nudažytas žalia spalva, o už besisukančio krėslo stūksojo milžiniškas naujausios gamybos seifas.

- Štai čia ji praleidžia dieną, priima savo reikalų patikėtinį, žmogų iš banko. Žiūrėkite...

Mergina parodė į krūvelę žurnalų "Biržos žinynas". Tiesa, šalia jų Megre pastebėjo pabėgimo programą.

- Ji nešioja akinius?

- Tik šiame kambaryje.

Ant aplanko odiniais kampais gulėjo dideli apvalūs akiniai vėžlenos rėmeliais.

Megre nesąmoningai pabandė atidaryti stovą dokumentams, bet jis buvo užrakintas raktu.

- Kiekvieną naktį, grįžusi namo, ji padeda brangenybes į seifą.

- O kas ten dar? Jūs matėte?

- Daugiausia akcijos. Popieriai. Ir dar mažytė raudona knygutė, į kurią ji dažnai pasižiūri.

Megre paėmė nuo rašomojo stalo telefonų knygą, vieną iš tų, į kurią paprastai užrašomi telefonų numeriai, kai norima turėti juos po ranka ir pradejo ją vartyti. Jis pusbalsiu kartojo pavardes. Žoržeta aiškino:

- Pienininkas... Mėsininkas... Geležies dirbinių parduotuvė de Nei gatvėje... Šeimininkės batsiuvys...

Kai vietoje pavardės būdavo užrašytas vienas vardas, ji patenkinta nusišypsodavo.

- Olga... Nadin... Marsel...

- Ną, ką aš jums sakiau?

Vyriški vardai taip pat pasitaikydavo, bet jų buvo žymiai mažiau. Po to ėjo vardai, kurie kambarinei nebuvo žinomi. Skyriuje "Bankai" buvo užrašyti penki pavadinimai, tame tarpe ir amerikietiško banko Vandomo aikštėje.

Jis nesėkmingai ieškojo Deltelio vardo. Tiesa, knygoje

buvo užrašytas vienas Andre ir vienas Pjeras,bet ar tai buvo deputatas ir jo brolis?

- Po to, kai jūs pamatėte visą butą ir jos tualetus, jūs tikriausiai nesitikėjote, kad jos toks kabinetas?

Norėdamas suteikti jai malonumo, jis pasakė, kad nesitikėjo.

- Gal norite gerti?

- Durininkė buvo tokia maloni, kad paruošė man kavą.

- O gal išgersite taurelę?

Ji vėl atvedė jį į svetainę, užgesindama pakeliui visas šviesas ir, lyg atsikėdamasi, kad jų pokalbis tęsis dar ilgai, vėl atsisėdo ant sofos. Megre atsisakė nuo pasiūlytos taurelės.

- Jūsų šeimininkė geria?

- Kaip vyras.

- Jūs norite pasakyti - daug?

- Aš niekada nemačiau jos girtos, tik vieną-du kartus, kai ji grįždavo paryčiais. Bet ponia geria viskį iš karto po kavos su pienu, o po to dar tris-keturias taureles. Štai kodėl aš sakau, kad šeimininkė geria kaip vyras. Ji niekada neatskiedžia viskio vandeniu.

- Madam Debiul nesakė, kur apsistos Londone, kokiame viešbutyje?

- Ne.

- O kiek laiko ji prabus ten?

- Šeimininkė nieko nepasakė. Susiruošė per pusvalandį, apsirengė, susidėjo daiktus.

- Kaip ji buvo apsirengusi?

- Pilku kostiumėliu.

- Paėmė vakarinius tualetus?

- Tik du.

- Atrodo, aš neturiu daugiau klausimų, gulkitės pagaliau miegoti, aš eisiu.

- Jau? Jūs skubate?

Žoržeta, aišku, tyčia išsidrėbdavo ant pagalvių, kad būtų matyti odos juosta tarp pižaminės palaidinukės ir liemens.

- Jums dažnai tenka atlikti tyrimus naktimis?

- Pasitaiko.

Ji atsiduso.

- O aš dabar neužmigsiu, kadangi jau atsibudau. Aišku, neužmigsiu. Kuri dabar valanda?

- Greitai trys.

- Ketvirtą jau pradės švisti ir paukščiukai sučiulbės.

Megre pakilo apgailestaudamas, kad tenka Žoržetą ap-

vilti ir žinodamas, kad ji dar tikisi, jog komisaras neišeina, o tik nori prieiti prie jos arčiau. Kai ji pamatė, kad jis eina durų link, ji taip pat pakilo.

- Jūs dar ateisite?

- Galbūt.

- Ateikite kada norite. Tiktai skambutį nuspauskite du kartus trumpai ir vieną - ilgai. Aš žinosiu, kad tai jūs ir iš karto atidarysiu. Kai pasilieku viena, aš niekada neatidarau.

- Dėkoju jums, panele.

Jis vėl pajuto patalynės ir pažastų kvapą. Turėdama aiškų tikslą, sunki krūtinė užkliudė jo rankovę.

- Linkiu sėkmės! - pusbalsiu pasakė ji, kai Megre išėjo į aikštelę. Ir pasilenkė per turėklus, kad pamatytų, kaip jis leisis laiptais.

Kriminalinėje policijoje jo laukė Žanvje, kuris atrodė labai nusikamavęs po ilgų valandų, praleistų Popinkuro gatvėje.

- Kaip reikalai, patrone? Jis prakalbo?

Megre neigiamai palingavo galvą.

- Dėl viso pikto aš palikau ten Karą. Mes tiesiog apvertėme visą butą aukštyn kojomis. Bet be rezultatų. Štai vienintelis, ką aš galiu jums parodyti.

Megre pirmiausia sau įsipylė taurelę konjako perdavė butelį inspektoriui.

- Pamatysite, tai įdomu.

Kartoniniame aplankale, nuplėštame nuo mokyklinio sąsiuvinio, buvo surinktos iškarpos iš laikraščių ir fotografijos.

Paniuręs Megre, stebimas vylingo Žanvje žvilgsnio, skaitė antraštes, peržiūrinėjo tekstus. Visos be išimties iškarpos buvo apie komisarą Megre, daugelis straipsnių - septynių metų senumo. Tyrimų, spausdinamų diena dienon, ataskaitos, trumpos prisiekusiųjų teismo posėdžių apžvalgos ir net nuosprendžiai.

- Patrone, jums niekas nekrenta į akis? Laukdamas jūsų, aš perskaičiau viską nuo pradžios iki pabaigos.

Megre pats kai ką pastebėjo, bet jam nesinorėjo apie tai kalbėti.

- Garbės žodis, čia atrinktos tos bylos, kuriose jūs, vienokiu ar kitokiu atžvilgiu, esate kaltinamojo gynėjo vaidmenyje.

Vienas iš straipsnių net vadinosi "Geraširdis komisaras". Kitas buvo skirtas Megre parodymams teisme, kuriuose kiek-

viena komisaro frazė sakė apie gailestį kaltinamajam jaunuoliui. Dar labiau krito į akis straipsnis, pavadinimu "Megre žmoniškumas", atspausdintas prieš metus viename savaitiniame žurnale; straipsnis nagrinėjo ne atskirus atvejus, o analizavo bendras nusikalstamumo problemas.

- Na, ką jūs apie tai galvojate? Straipsnių parinkimas įrodo, kad mažylis jau seniai seka jus, domisi kiekvienu jūsų žingsniu, jūsų charakteriu.

Daugelis frazių buvo pabrauktos mėlynu pieštuku, ypač žodžiai "supratimas" ir "nuolaidumas". Viena pastraipa buvo ištisai apvesta pieštuku, ta pati, kurioje reporteris, aprašydamas nuteistojo mirti paskutinįjį rytą, pasakojo, kad paskutinis nuteistojo, atsisakiusio kunigo, prašymas buvo pasikalbėti su Megre.

- Jums tai neatrodo įdomu?

Megre veide atsirado susikaupimo išraiška, lyg šis atradimas būtų pažadinęs netikėtas mintis.

- Daugiau tu nieko neradai?

- Sąskaitos. Aišku, neapmokėtos. Baronas labai prasiskolinęs. Net angliakasiui skolingas dar nuo praeitos žiemos. Štai Lagranžo žmonos su pirmu vaiku fotografija.

Nuotrauka buvo bloga. Suknelė senamadiška, šukuosena - taip pat. Jauna moteris liūdnai šypsojosi. Galbūt tuo laikotarpiu liūdesys buvo elegancijos ženklas.

Bet Megre galėjo prisiekti - kiekvienas žmogus, - žiūrėdamas į šią fotografiją, būtų supratęs, kad moteris nelaiminga.

Vienoje iš spintų aš radau jos šviesiai mėlyno šilko suknelę ir dėžutę su vaikišku kraiteliu.

Pats Žanvje turėjo tris vaikus, jauniausiam nebuvo dar nė metų.

- O mano žmona saugo tik pirmuosius jų batelius.

Megre nukėlė ragelį.

- Kalėjimo ligoninė izoliatorių! - negarsiai pasakė jis. - Alio! Kas prie telefono?

Sutapimas, tai ta pati rusvaplaukė sesutė, su kuria jis buvo pažįstamas.

- Kalba Megre. Kaip Lagranžas? Ką jūs pasakėte? Blogai girdėti.

Ji pasakė, kad ligoniui suleido vaistų ir jis užmigo beveik tuoj pat, kai tik išėjo profesorius. Po pusvalandžio, išgirdusi tylų garsą, ji ant pirštų galų įėjo į palatą. Jis verkė.

- Jis su jumis kalbėjosi?

- Aš uždegiau šviesą. Ant jo skruostų buvo ašarų pėdsakai. Tylėdamas Lagranžas ilgai žiūrėjo į mane. Man pasirodė, kad jis nori prisipažinti.

- Jis atrodė jums normalus?

Ji susvyravo.

- Ne man apie tai spręsti.

- O kas buvo toliau?

- Jis norėjo paimti mane už rankos.

- Jis paėmė jus už rankos?

- Ne. Jis pradėjo dejuoti, kartodamas vis tą patį: "Jūs neleisite jiems manęs mušti, neleisite?.. Aš nenoriu, kad mane muštų!"

- Viskas?

- Pabaigoj jis pradėjo jaudintis ir sušuko: "Aš nenoriu mirti! Nenoriu! Gelbėkite mane!.."

Megre padėjo ragelį, pasisuko į Žanvje, aiškiai kovojantį su snauduliu.

- Gali eiti miegoti.

- O jūs?

- Aš lauksiu iki pusės šešių. Reikia patikrinti, ar tikrai berniūkštis išvažiavo į Kale.

- O kodėl jam prireikė šito?

- Kad pasivytų kažką Anglijoje.

Trečiadienį ryte, pavogęs iš jo revolverį, Alenas susirado šovinių. Ketvirtadienį jis įėjo į namą Rišar-Vallas bulvare, o už pusvalandžio gyvenanti šiame name Žana Debiul, jo tėvo pažįstama, kuriai kažkas paskambino telefonu, skubiai susiruošė ir išvažiavo į Šiaurinę stotį.

Kuo Alenas užsiėmė dieną? Kodėl jis neišvažiavo iš karto? Gal neturėjo pinigų? Jis galėjo jų gauti tik vienu keliu, dėl to jam reikėjo sulaukti vakaro. Kažin ar tai, kad jis apiplėšė pramonininką iš Klermon-Ferrano netoli Šiaurinės stoties, prieš traukinio išvykimą į Kale buvo atsitiktinumas.

- Taip, aš visai pamiršau pasakyti jums, kad skambino dėl piniginės. Ją surado gatvėje.

- Kokioje?

- Diunkerko gatvėje.

Ir vėl netoli stoties.

- Aišku, be pinigų.

- Prieš išeidamas paskambink į pasų stalą. Paklausk, ar neišdavė jie užsienio paso Aleno Lagranžo vardu.

Megre priėjo prie lango. Dar neišaušo, buvo ta šalta

pilka valanda, kuri užslenka prieš saulės patekėjimą. Melsvame rūke Sena atrodė beveik juoda; ant katerio, prisišvartavusio prie krantinės, jūreivis iš šlangos laistė denį. Garlaivis vilkikas be triukšmo plaukė pasroviui žemyn, kad paimtų iš kažkur baržas ir suvertų jas kaip rožančių ant lyno.

- Paso jis prašė prieš vienuolika mėnesių, patrone. Jis norėjo važiuoti į Austriją.

- Vadinasi paso galiojimo laikas dar nepasibaigė. Į Angliją viza nereikalinga. Tu neradai jo daiktuose paso?

- Ne.

- O kostiumai?

- Jis matyt, turi tik vieną padorų kostiumą, kuriuo apsirengęs ir vaikšto. Spintoje kabojo dar vienas, sunešiotas iki skylių. Ir pora kojinių, skylėtų.

- Eik miegoti.

- Jūs įsitikinęs, kad aš jums nebūsiu reikalingas?

- Įsitikinęs. Čia dar du budintys inspektoriai.

Pats to nepastebėdamas, Megre, sėdėdamas krėsle, užsnūdo. Jis atsibudo nuo to, kad vilkikas, grįždamas pasroviui į viršų ir artėdamas prie tilto, garsiai sukaukė. Atmerkęs akis, Megre pamatė rausvą dangų ir blizgančius saulės spinduliuose stogų vingius. Jis žvilgtelėjo į laikrodį, nukėlė ragelį.

- Sujunkite mane su Kale uosto policija!

Teko laukti. Uosto policija neatsakė. Pagaliau prie telefono priėjo užduseęs inspektorius.

- Kalba Megre iš Paryžiaus kriminalinės policijos.

- Aš žinau.

- Na, kas?

- Mes kaip tik baigiame pasų patikrinimą. Garlaivis dar neišplaukė. Mano kolegos ten.

Megre girdėjo išplaukiančio pašto garlaivio švilpuką.

- O jaunasis Lagranžas?

- Mes jo nesuradome. Nieko panašaus. Garlaivyje mažai keleivių, todėl lengva buvo patikrinti.

- Ar turite sąrašą tų, kurie išplaukė vakar?

- Tuojau paieškosiu gretimame kambaryje. Palauksite?

Grįžęs jis pasakė:

- Vakarykščiame sąraše Lagranžo taip pat nėra.

- Kalba ne apie Lagranžą. Paieškokite tokios Žanos Debiul.

- Debiul... Debiul D... D... Tuojau. Štai Doma'... Da-

zergas... Debiul, Žana-Luiza-Klementina, keturiasdešimt devyni metai, gyvena Neji-Siur-Sen numeris 7-b, bulvaras...

- Žinau. Kokį adresą Anglijoje ji nurodė?
- Londonas, "Savojos" viešbutis.
- Dėkoju jums. Jūs įsitikinęs, kad Lagranžas?..
- Galite būti ramus, ponas komisare.

Megre buvo karšta; galbūt todėl, kad visą naktį nemiegojo. Komisaras buvo prastos nuotaikos ir panašus į žmogų, norintį kažkam atkeršyti; jis čiupo konjako butelį. Paskui nervingai griebė telefono ragelį ir suburbėjo:

- Le Burže.
- Pakartokite.
- Prašau sujungti mane su Le Burže aerouostu.

Jis kalbėjo užkimusiu balsu, telefonistas ėmė skubėti.

- Kalba Megre iš kriminalinės policijos.
- Prie telefono inspektorius Matje.
- Ar yra naktį lėktuvų į Londoną?
- Vienas dešimtą valandą vakaro, kitas - dvylika keturiasdešimt penkios nakties; pirmasis, rytinis, tik ką išskrido. Iš čia aš girdžiu, kaip jis kyla į viršų.
- Paimkite, prašau, keleivių sąrašą.
- Kokio lėktuvo?
- Dvylika keturiasdešimt penkios nakties.
- Minutėlę.

Megre retai būdavo toks nemalonus.

- Suradote?
- Taip.
- Ieškokite Lagranžo.
- Gerai... Lagranžas. Alenas-Fransua-Mari...
- Dėkoju jums.
- Jums daugiau nieko nereikia?

Bet Megre jau padėjo ragelį. Dėl tos prakeiktos Šiaurinės stoties, kuri tiesiog užhipnotizavo ji, jis nepagalvojo apie lėktuvą ir dėl to Alenas Lagranžas, su užtaisytu jo revolveriu, jau seniai atsidūrė Londone.

Pasirausęs rašomajame stale, Megre vėl griebė telefono ragelį.

- "Savojos" viešbutį Londone.

Jį sujungė beveik iš karto.

- "Savojos" viešbutis. Budintis klauso.

Megre pavargo kartoti vieną ir tą patį - savo pavardę, laipsnį.

- Sakykite, ar neapsistojo vakar pas jus tokia Žana Debiul?

Tam prireikė žymiai mažiau laiko, negu kalbantis su policija. Budintis paprasčiausiai pažvelgė į kabantį prieš jį atvykusiųjų sąrašą.

- Taip, mesje, 605 numeris. Norite su ja kalbėti?

Megre sutriko.

- Ne. Pažvelkite dar, ar neatvyko pas jūs šią naktį toks Alenas Lagranžas.

Budintis atsakė beveik iš karto:

- Ne, mesje.

- Aš manau, kad pas naujai atvykusius jūs prašote pasų?

- Aišku. Pagal instrukciją.

- Vadinasi Alenas Lagranžas negalėjo užsirašyti svetima pavarde?

- Tik tuomet, jeigu jis turi padirbtą pasą. Turėkite galvoje tai, kad policija kiekvieną naktį tikrina pasus.

- Dėkui.

Jam liko paskambinti dar į vieną vietą, ir tas skambutis buvo ypač nemalonus, tuo labiau, kad reikės pasinaudoti silpnomis mokyklinėmis anglų kalbos žiniomis.

- Skotland-Jardas.

Būtų stebuklas, jeigu inspektorius Paikas, kurį jis priėmė Prancūzijoje, budėtų šią valandą. Deja, teko bendrauti su nepažįstamu, kuris sunkiai suprato, kas su juo kalba ir atsakinėjo sniaukrojančiu balsu.

- Tokia Žana Debiul, keturiasdešimt devynių metų, apsistojo "Savojos" viešbutyje, 605 numeryje, - parinkdamas žodžius, ištarė Megre. - Prašau jūsų artimiausių kelių valadų bėgyje sekti ją kaip galima atsargiau...

Tolimas pašnekovas kartojo paskutinius Megre žodžius taisyklinga tartimi, lyg kiekvieną kartą pataisydamas jį.

- Galimas daiktas, kad vienas jaunuolis pabandys aplankyti ją arba susitikti su ja. Nurodau jums jo požymius...

Išvardinęs požymius, jis pridėjo:

- Jis ginkluotas, specialaus pavyzdžio "smit-vesson". Tai suteikia galimybę suimti jį. Po kelių minučių aš išsiųsiu jums jo fotografijas.

Bet anglas nesuprato, ir Megre teko duoti smulkų aprašymą, kartoti vieną ir tą patį tris-keturis kartus.

- Galų gale ko jūs iš mūsų norite?

Tas smulkmeniškumas privertė Megre pasigailėti, kad jis paskambino į Skotland-Jardą, jis norėjo atsakyti: "Nieko!"

Jis visas suprakaitavo.

- Aš atvažiuosiu pats, - pagaliau pareiškė jis.

- Jūs norite pasakyti, kad atvažiuosite į Skotland-Jardą?

- Aš atvažiuosiu į Londoną.

- Kurią valandą?

- Dar nežinau. Po ranka aš neturiu lėktuvų išskridimo tvarkaraščio.

- Jūs išskrisite lėktuvu?

Megre padėjo ragelį, pasipiktinęs ir siųsdamas po velnių šį nepažįstamą inspektorių, kuris galbūt buvo šaunus vaikinas.

O ką atsakytų Liuka Skotland-Jardo inspektoriui, paskambinusiam šeštą valandą ryto ir bloga prancūzų kalba papasakojusiam panašią istoriją.

- Tai vėl aš. Sujunkite mane vėl su Le Burže.

Lėktuvas turėjo išskristi penkiolika po aštuonių. Jam liko laiko užvažiuoti į namus, persivilkti, net nusiskusti ir praryti pusryčius. Madam Megre tarsi viską suprasdama, nieko neklausinėjo.

- Aš nežinau, kada grįšiu, - piktai pasakė jis, slapčia vildamasis, kad ji taip pat supyks, ir jam bus galimybė išlieti ant ko nors savo pyktį. - Aš išvažiuoju į Londoną.

- Taip.

- Paruošk mažą lagaminą, įdėk marškinių pamainą ir kelioninę reikmeninę. Ten, dėžutėje, tikriausiai liko keli funtai sterlingų.

Suskambėjo telefonas. Megre kaip tik rišosi kaklaraištį.

- Megre? Kalba Rato.

Vyresnysis tardytojas, kuris, be abejo, praleido naktį nuosavoje lovoje, šį nuostabų saulėtą rytą buvo puikios nuotaikos ir, gerdamas kavą su šviežiomis bandelėmis, pageidavo sužinoti naujienas.

- Ką jūs sakote?

- Aš sakau, kad neturiu kada, kad aš skubu į lėktuvą ir po trisdešimt penkių minučių išskrendu į Londoną.

- Į Londoną?

- Būtent.

- Ką tokio jūs sužinojote, kad...

- Atleiskite, bet aš dedu ragelį. Lėktuvas nelauks. - Megre buvo tokioje būsenoje, kad pridūrė: - Aš siųsiu tau atvirukus.

Savaime suprantama, kad, atsakant į tai, buvo padėtas ragelis.

Šeštas skyrius,
kuriame Megre nutaria įsikišti už atlapo gvazdiką, bet tai neatneša jam sėkmės

Virš prancūziško pajūrio lėktuvas pakliuvo į debesis, ir teko pakilti aukščiau. Šiek tiek vėliau Megre pasisekė. Pro plačią prošvaistę debesyse jis pamatė jūrą, žibančią kaip žuvų žvynai ir laivus, paskui kuriuos tęsėsi putoti pėdsakai.

Megre kaimynas maloniai pasilenkė prie jo ir, rodydamas į kreidines uolas, ėmė aiškinti:

- Duvras...

Megre padėkojo jam nusišypsodamas. Tarp lėktuvo ir žemės driekėsi lengva, beveik permatoma, miglelė, retkarčiais kelią lėktuvui pastodavo didelis žėrintis debesis, kuris greitai pradingdavo užpakalyje, ir vėl apačioje matėsi žalios, nusėtos smulkučiais taškeliais ganyklos.

Staiga žemė apsivertė, lėktuvas leidosi, apačioje buvo Kroidonas. Ir apačioje buvo misteris Paikas. Taip, misteris Paikas atvažiavo, kad sutiktų savo kolegą prancūzą. Jis laukė ne skridimų lauke, nors, be abejo, turėjo tam teisę, ir net ne minios nuošaly, - ne, jis kantriai stovėjo sutinkančiųjų kamšatyje, už užtvaros, kuri skyrė keleivius nuo pasitinkančiųjų, giminaičių ir draugų.

Paikas nedarė pasisveikinimo gestų ir nemosikavo nosinaite. Kai Megre pažvelgė į jo pusę, Paikas pasitenkino galvos linktelėjimu, lygiai taip pat rytais darbe, jis sveikindavo savo draugus.

Praėjo daug laiko nuo jų paskutinio susitikimo ir tikriausiai dvylika metų nuo to laiko, kai komisaras buvo Anglijoje.

Su lagaminu rankoje paskui minią Megre įėjo į aerouosto pastatą ir sustojo prie muitininkų, o misteris Paikas, tamsiai pilku, šiek tiek siauroku jam kostiumu, juoda fetrine skrybėle ir gvazdiku atlape, kukliai stovėjo už lango.

Aišku, jis galėjo užeiti čia ir pasakyti valdininkams: "Tai komisaras Megre, kuris atvyko pas mus..."

Burže Megre tai padarytų dėl jo. Bet jis nepyko ant Paiko, suprasdamas, kad iš jo pusės tai ypatingo mandagumo pasireiškimas. Megre šiek tiek gėdinosi, prisiminęs savo rytinį pyktį ant Skotland-Jardo inspektoriaus. Jei Paikas yra čia, taigi, tas žmogus ne taip blogai susidorojo su savo pareigomis ir net parodė iniciatyvą. Laikrodis rodė pusę vienuoliktos: norint laiku atvykti į Kraidoną, Paikui teko išvažiuoti

iš Londono anksti ryte.

Megre išėjo iš aerouosto. Jį pasitikdamas, Paikas ištiesė sausą, kietą ranką.

- Kaip gyvenate?

Ir Paikas tęsė kalbą prancūziškai, o tai rodė didelį jo pasiaukojimą, kadangi kalbėjo blogai ir, darydamas klaidas, labai krimtosi.

- Tikiuosi, kad jūs... būsite... Kaip tai išversti? Patenkintas... taip, patenkintas šiuo nuostabiu oru.

Megre pirmą kartą atvyko į Angliją vasarą ir dabar bandė prisiminti, ar matė jis kada nors virš Londono tikrą saulę.

- Aš pamaniau, kad jūs pageidausite važiuoti ne autobusu, o mašina.

Paikas nė žodžiu neužsiminė apie reikalą, dėl kurio atvažiavo Megre, jis neleido sau nė vienos užuominos, tai taip pat buvo ypatingo takto pasireiškimas. Jie sėdo į Skotland-Jardo "bentli". Mašiną vairavo uniformuotas vairuotojas, pedantiškai besilaikantis judėjimo taisyklių: jis nė karto nepadidino greičio ir nė karto nepravažiavo degant raudonai šviesai.

- Gražu, ar ne taip?

Paikas parodė į eilę mažų rausvų namų, kurie blogu oru atrodytų liūdnai, bet dabar, nušviesti saulės spindulių, atrodė labai koketiškai. Prieš kiekvieną iš jų, tarp lauko durų ir grotelių, buvo lygiai apibrėžtas žalios vejos kvadratas, nedidesnis, už paklodę.

Megre jautė, kad Paikas gėrisi Londono priemiesčių vaizdais. Viename iš jų gyveno jis pats.

Už rausvų namų tęsėsi geltoni, po to rudi, po to vėl rausvi. Saulė kepino vis stipriau, ir kai kuriuose sodeliuose ėmė veikti automatinės laistymo mašinos.

- Aš vos nepamiršau perduoti tai jums.

Jis ištiesė Megre lapą popieriaus, kuriame prancūziškai buvo parašyta: "Alenas Lagranžas, devyniolikos metų tarnautojas, ketvirtą valandą ryto be bagažo apsistojo "Gilmoro" viešbutyje, priešais Viktorijos stotį.

Miegojo iki aštuonių valandų, išėjo.

Atvyko į "Astorijos" viešbutį ir paklausė apie madam Žaną Debiul.

Po to nuvyko į "Kontinentalio" viešbutį, iš ten - į "Klaridžo" viešbutį, visur klausdamas to pačio.

Matyti, aplanko didelius viešbučius pagal abėcėlę.

Londone pirmą kartą. Angliškai nekalba."

Megre padėkojo, linktelėdamas galvą, vis daugiau pykdamas ant savęs už kvailas mintis nežinomo anglų inspektoriaus adresu.

Po ilgos tylos ir vienodų namų eilės stebėjimo, Paikas vėl prakalbo:

- Kadangi dabar pas mus pernelyg daug turistų aš turėjau tiek drąsos, kad užsakiau jums numerį viešbutyje.

Jis ištiesė savo kolegai "Savojos" viešbučio kortelę, kurioje buvo pažymėtas kambario numeris. Megre greitomis žvilgtelėjo ir buvo nustebintas, pamatęs, kad numeris - 604. Taigi, jie pagalvojo net apie tai, kaip apgyvendinti jį priešais Žanos Debiul numerį.

- Ji dar ten? - paklausė jis.

- Ji buvo ten, kai mes išvažiavome iš Kroidono. Tą minutę, kai jūsų lėktuvas nusileido, aš gavau pranešimą telefonu.

Tai buvo viskas. Paikas, savaime aišku, buvo patenkintas, bet ne todėl, kad įrodė Megre anglų policijos operatyvumą, o todėl, kad pagaliau galėjo parodyti jam Angliją, tikrai apšviestą saulės.

Kai jie atsidūrė Londono gatvėse ir pamatė didelius raudonus autobusus, šaligatvius, užpildytus moterų, šviesiomis suknelėmis, Paikas negalėjo susilaikyti ir vėl suburbėjo:

- Gražus reginys ar ne tiesa?

Pagaliau, kai jie jau privažiavo prie "Savojos", Paikas pasakė:

- Jeigu jūs nebūsite užimtas, apie pirmą aš galėsiu užvažiuoti pas jus, kad kartu papusryčiautumėme. Iki to laiko aš būsiu savo kabinete. Skambinkite man.

Jis nelydėjo Megre į viešbutį. Vairuotojas perdavė lagaminą durininkui.

Ar pažino viešbučio administratorius Megre po dvylikos metų? Galbūt jis žinojo jį iš fotografijų laikraščiuose? O gal tai buvo paprastas profesinis mandagumas? Greičiausiai įspūdį padarė tai, kad numerį užsakė Skotland-Jardas? Net, nesulaukęs prašymo, tarnautojas ištiesė komisarui raktą.

- Jūs gerai atskridote, mesje Megre?

- Labai gerai. Dėkoju jums.

Milžiniškas laukiamasis, kuriame bet kuriuo dienos ir nakties metu buvo pilna žmonių, sėdinčių giliuose krėsluose, visada darė Megre didelį įspūdį. Dešinėje pardavinėjo gėles. Kiekvienas vyras atlape turėjo gėlę, ir, prisiminęs Paiko

nuotaiką, Megre taip pat nusipirko sau raudoną gvazdiką.

Jis prisiminė, kad baras buvo kairėje. Norėjosi gerti. Jis pasuko stiklinių durų link, bet veltui bandė atidaryti.

- Vienuoliktą trisdešimt, sere.

Jis apsinjaukė. Užsienyje visada taip būna. Kažkas tave apžavi, kažkas iš karto sugadina nuotaiką. Kodėl, velniai griebtų, negalima išgerti taurės vyno anksčiau pusės dvyliktos? Jis nemiegojo visą naktį, kraujas suplūdo į galvą, ir nuo karščio ji lengvai svaigo. O galbūt tai nuo supimo lėktuve?

Tuo momentu, kai jis ėjo link lifto, prie jo priėjo nepažįstamas žmogus.

- Ši dama ką tik įsakė paduoti jai pusryčius į numerį. Misteris Paikas prašė mane informuoti jus. Galiu aš pasilikti jūsų žinioje?

Tai buvo žmogus iš Skotland-Jardo. Megre aptiko esant jį labai elegantišką, - visiškai tinkanti šiam prabangiam viešbučiui figūra, - atlape jis taip pat turėjo gėlę. Tik jo gvazdikas buvo baltas.

- Jaunùolis dar nepasirodė?

- Kol kas ne, sere.

- Būkite malonus, pasekite laukiamajame ir įspėkite mane, kai jis ateis.

- Aš manau, kad praeis dar daug laiko, sere, kol jis prieis iki raidės "S". Kiek man žinoma, vieną iš mano draugų inspektorius Paikas nusiuntė į "Lankasterio" viešbutį.

Numeris buvo erdvus, su pilkai perlamutrinės spalvos svetaine ir milžiniškais langais, atsiveriančiais į Temzę, kuria plaukė kateriai, panašūs į paryžietiškus upinius tramvajus, dviem deniais ir susigrūdusiais ant jų turistais.

Megre buvo taip karšta, kad jis nusprendė nusimaudyti po dušu ir pasikeisti marškinius. Jis norėjo paskambinti į Paryžių, sužinoti naujienas apie baroną, bet paskui apsigalvojo, apsirengė ir išėjo iš kambario. 605 numeris buvo priešais. Iš po durų prasimušė šviesos spindulys, ten jau atitraukė užuolaidas. Jis norėjo pabelsti, bet išgirdo bėgančio vandens garsą vonioje ir, užsirūkęs pypkę, ėmė žingsniuoti koridoriumi. Praeinanti pro šalį kamabrinė smalsiai žvilgtelėjo į jį. Matyt, tarnybiniame kambaryje ji papasakojo apie jį, todėl, kad greitai pasirodė oficiantas, kuris, savo ruožtu, ėmė jį apžiūrinėti.

Pasižiūrėjęs į laikrodį ir pamatęs, kad jau dvidešimt keturios minutės dvyliktos. Megre įėjo į liftą ir atsidūrė prie durų tą minutę, kai jį atidarinėjo. Kiti džentelmenai, kurie

laukė tos minutės sėdėdami laukiamajame, krėsluose, taip pat pasuko link baro.

- Škotiško?

- Prašau.

- Su sodos vandeniu?

Megre išraiška aiškiai sakė apie tai, kad jis nejaučia šiame gėrime ypatingo skonio ir barmenas pasiūlė:

- Dvigubą, sere?

Tai buvo jau geriau. Jis niekada net neįtarė, kad Londone gali būti taip karšta. Jis išėjo į gatvę, keletą minučių pastovėjo priešais besisukančias duris, vėl žvilgtelėjo į laikrodį ir pasuko link lifto.

Kai Megre pasibeldė į 605-o duris, moters balsas atsakė:

- Įeikite!

Tikriausiai ji nusprendė, kad tai oficiantas ateina indų ir pakartojo angliškai:

- Come in!

Komisaras pasuko rankeną, durys atsidarė. Jis atsidūrė saulės apšviestame kambaryje ir pamatė sėdinčią prieš veidrodį peniuaru vilkinčią moterį. Ši net nežvilgtelėjo į jį. Ji ir toliau šukavo tamsius savo plaukus, laikydama dantyse smeigtukus. Po to, kai pamatė jį veidrodyje, suraukė antakius:

- Ko jums čia reikia?

- Komisaras Megre iš kriminalinės policijos.

- Argi tai duoda jums teisę įsiveržti pas žmones?

- Jūs pati paparašėte manęs užeiti.

Sunku buvo nustatyti jos amžių. Ji tikriausiai jaunystėje buvo labai graži, ir šio grožio pėdsakai dar buvo matomi. Vakare elektros šviesoje ji, be abejo, galėjo padaryti įspūdį, jeigu prie lūpų nebūtų tų šiurkščių raukšlių.

- Pirmiausia jūs galėtumėt išsitraukti iš burnos pypkę.

Jis nerangiai išsitraukė pypkę. Visai pamiršo apie ją.

- Be to, jeigu jums reikia pasikalbėti su manimi, klauskite iš karto, ko jums reikia. Aš ne visai suprantu, kokių klausimų man gali turėti prancūzų policija... Ypatingai čia.

Ji vis dar sėdėjo nugara į jį, ir tai buvo nemalonu. Ji, aišku, žinojo tai ir toliau taip sėdėjo, stebėdama jį veidrodyje. Stovėdamas Megre sau atrodė pernelyg didelis ir gremėzdiškas. Lova buvo nepaklota. Ant stalo stovėjo padėklas su pusryčių likučiais, ir atsisėsti buvo galima tik ant trapios sofutės, kur jis vargu ar būtų sugebėjęs įsprausti savo stambų kūną.

Žiūrėdamas į ją veidrodyje, Megre pasakė:

- Alenas Londone.

Ar ji iš tikrųjų buvo iabai valinga, ar tas vardas nieko jai nesakė, bet ji net nemirktelėjo.

Tuo pačiu tonu jis tęsė.

- Alenas ginkluotas.

- Negi, jūs perkirtote La-Manšą tam, kad praneštumėte man apie tai? Juk, kiek aš suprantu, jus atvykote iš Paryžiaus. Kokį vardą jūs pasakėte? Aš turiu galvoje jūsų?

Jis buvo įsitikinęs, kad ji vaidina komediją, tikėdamasi išvesti jį iš kantrybės.

- Komisaras Megre.

- Iš kokio rajono?

- Iš kriminalinės policijos.

- Jūs ieškote jaunuolio vardu Alenas? Jo čia nėra. Apieškokite numerį, galbūt tai jus įtikins.

- Tai jūsų jis ieško.

- Kodėl?

- Būtent tai aš ir norėčiau iš jūsų sužinoti.

Šį kartą Žana Debiul pakilo, ir Megre pamatė, kad ji su juo beveik vienodo ūgio. Ji buvo tankaus, samaninės spalvos šilko peniuaru, pabrėžiančiu jos gerai išsilaikiusios figūros lieknumą. Tuomet priėjo prie staliuko, paėmė cigaretę, užsirūkė ir paskambino metrdoteliui. Komisaras beveik pagalvojo, kad ji ruošiasi išvyti jį lauk. Bet, kai pasirodė oficiantas, ji tik pasakė: "Škotiško" be ledo. Ir stiklinę vandens."

Kai durys užsidarė, ji pasisuko į komisarą:

- Aš neturiu jums daugiau ko pasakyti. Apgailestauju.

- Alenas - barono Lagranžo sūnus.

- Gali būti.

- Bet Lagranžas - jūsų draugas.

- Paklausykite, mesje komisare, nežinau, ko čia atvažiavote, bet dabar jūs tiesiog gaištate laiką. Matyt, įvyko klaida.

- Jūs esate Žana Debiul?

- Taip, tai mano vardas. Jums parodyti pasą?

Jis neigiamai krestelėjo galvą.

- Baronas Lagranžas nuolatos lankėsi pas jus bute Rišar-Vallas bulvare, o iki to, aišku, buvodavo pas jus Notre-Dam-de-Lorett gatvėje.

- Aš matau, jūs gerai informuotas. Paaiškinkite dabar man, kodėl tas faktas, kad aš buvau pažįstama su Lagranžu, privertė jus atsekti paskui mane į Londoną?

- Andre Deltelis mirė!

- Jūs kalbate apie deputatą?

- Jis taip pat buvo jūsų draugas?

- Man regis, aš nė karto nebuvau su juo susitikusi. Rinkimų metu, beje, kaip ir visi, aš girdėjau daug kalbų apie jį. Gali būti, kad aš mačiau jį kokiame nors restorane arba naktiniame kabarete.

- Jis nužudytas.

- Sprendžiant iš jo užsiiminėjimo politika manieros, tikriausiai turėjo daug priešų.

- Žmogžudystė buvo įvykdyta Fransua Lagranžo bute.

Į duris pabeldė. Įėjo oficiantas, nešdamas ant padėklo, viskį. Ji išgėrė pilną taurelę, tarsi žmogus, įpratęs gerti kiekvieną dieną, po to įsipylė antrą ir, laikydama ją rankoje, atsisėdo ant sofos susisiautusi savo peniuaro skvernus.

- Ir tai viskas? - paklausė ji.

- Alenas Lagranžas, jo sūnus, gavo revolverį ir šovinius. Prieš pusvalandį, skubiai jums išvykstant į Londoną jis buvo jūsų name.

- Pakartokite, kaip jūs pasakėte?

- Sku - biai.

- Jūs, regis, įsitikinęs, kad dar vakare aš neširuošiau išvažiuoti į Londoną?

- Jūs niekam apie tai nepranešėte.

- O jūs pranešate savo kambarinei apie jūsų planus? Tikriausiai jūs klausinėjote Žoržetą?

- Nesvarbu. Alenas buvo jūsų name.

- Man apie tai nepranešė. Ir aš negirdėjau skambučio.

- Todėl, kad ant laiptų jį pasivijo durininkė, ir jis grįžo.

- Jis pasakė durininkei, kad eina pas mane?

- Alenas nieko nepasakė.

- Jūs tai rimtai sakote, komisare? Nejaugi atvykote tokį kelią, kad papasakotumėte man visas šitas nesąmones?

- Jums paskambino baronas.

- Iš tikrųjų?

- Jis papasakojo jums apie tai, kas įvyko. O gal jūs jau žinojote?

Megre buvo karšta. O ji buvo nepagaunama, visiškai rami, pasitempusi. Laikas nuo laiko ji gurkšnodavo viskį, ne tik nepasiūlydama jam išgerti, bet ir atsisėsti.

Jis stovėjo ir jam atrodė, jog jis didelis, nerangus.

- Lagranžas suimtas.

- Tai jo reikalas ir jūsų, ar ne taip? O ką jis sako?

- Jis bando įrodyti, kad jis silpnaprotis.

- Jis visada buvo šiek tiek silpnaprotis.

- Ir, nepaisant šito, jis buvo jūsų draugu?

- Ne, komisare. Pasilikite sau savo sąmojingumą. Jūs nepriversite manęs kalbėti dėl paprastos priežasties - aš neturiu ką pasakyti. Jeigu jūs pasižiūrėsite į mano pasą, tai pamatysite: man tenka kai kada keletą dienų praleisti Londone. Ir aš visada apsistoju viešbutyje. Administracijoje jums gali patvirtinti tai. Kas dėl šio vargšelio Lagranžo, tai aš žinau jį daugelį metų.

- Kokiomis aplinkybėmis jūs susipažinote su juo?

- Tai jūsų neliečia. Nors be kita ko, galiu jums prisipažinti, kad aplinkybės buvo pačios banaliausios, įprastinis vyro ir moters susitikimas.

- Jis buvo jūsų meilužis?

- Jūs neįprastai delikatus.

- Vis tik jis buvo jūsų meilužis?

- Tarkim, kad buvo vieną vakarą, galbūt savaitę ar net visą mėnesį. Bet juk nuo to laiko praėjo dvylika - penkiolika metų...

- Jūs likote draugais?

- Pasak jūsų, mes turėjome susibarti arba susimušti?

- Jūs priimdavote jį rytais savo miegamajame, gulėdama lovoje.

- Dabar rytas, lova nepaklota, ir jūs esate mano miegamajame.

- Jūs turėjote su juo bendrų reikalų?

Ji nusišypsojo.

- Kokie reikalai, dieve mano? Argi jūs nežinote, kad visi reikalai, apie kuriuos postringavo šis senas mulkis, egzistavo tik jo vaizduotėje? Jūs net nepasistengėte išsiaiškinti, koks jis iš tiesų? Užeikite į "Fuke", "Maksimo", į bet kurį barą Jelisiejaus laukuose ir jus ten apšvies šiuo atžvilgiu. Dėl to nereikėjo plaukti garlaiviu arba skristi lėktuvu.

- Jūs duodavote jam pinigų?

- Argi tai nusikaltimas?

- Daug?

- Jūs pastebite, kokia aš kantri? Dar prieš ketvirtį valandos aš galėjau išprašyti jus už durų, todėl, kad jūs neturite jokios teisės būti čia ir klausinėti mane. Ir vis dėlto aš paskutinį kartą kartoju - jūs einate neteisingu keliu. Taip, kažkada aš pažinojau baroną Lagranžą, dar tais laikais, kai jis buvo impozantiškas vyras ir darydavo įspūdį. Vėliau aš sutikau jį Jelisiejaus laukuose, ir jis buvo su manimi toks,

kaip ir su visais kitais.

- Būtent?

- Ėmė iš manęs pinigus skolon. Surinkite duomenis. Tai žmogus, kuriam visada trūksta kelių šimtų tūkstančių frankų, kad galėtų pradėti kokį nors nuostabų reikalą ir praturtėti savaitės bėgyje. Tai reiškia, kad jis neturi kuo sumokėti už aperityvą, kurį jis geria arba už bilietą į metro, kad galėtų grįžti namo. Ir aš elgiausi kaip ir visi - duodavau jam pinigų.

- Ir jis persekiojo jus net namuose?

- Pokalbis baigtas.

- Šiaip ar taip, jo sūnus ieško jūsų.

- Aš niekada jo nemačiau.

- Jis Londone, atvyko naktį.

- Jis čia, šiame viešbutyje?

Pirmą kartą jos balse nuskambėjo nerimas ir netikrumas.

- Ne.

Megre nutilo. Reikėjo apgalvoti. Jis nusprendė taip, kaip atrodė geriausia.

- "Gilmoro" viešbutyje, priešais Viktorijos stotį.

- Kaip jūs galite tvirtinti, kad jis ieško būtent manęs?

- Todėl, kad šį rytą jis jau buvo daugelyje viešbučių ir teiravosi jūsų. Jis eina pagal abėcėlę ir nepraeis nei valanda, kai bus čia.

- Na štai, tada mes ir sužinosime, ko jam iš manęs reikia, ar ne taip?

Žanos Debiul balsas lengvai virpėjo.

- Jis ginkluotas.

Ji gūžtelėjo pečiais, atsistojo ir žvilgtelėjo į duris:

- Aš manau, man reikia padėkoti jums už tai, kad saugote mane?

- Jūs dar turite laiko.

- Kam?

- Papasakoti viską.

- Štai jau pusvalandis, kai mes su jumis tuo užsiimame. O dabar aš paprašysiu jūsų palikti mane, man reikia pagaliau apsirengti, - Nusijuokusi - jos juokas nuskambėjo nenatūraliai - ji pridūrė:

- Jeigu šis jaunuolis tikrai aplankys mane, aš turiu būti pasiruošusi!

Megre išėjo susikūprinęs, nieko nepasakęs. Jis buvo nepatenkintas ir ja, ir savimi: jam nieko nepasisekė ištraukti iš jos. Jis jautė, kad Žana Debiul paėmė viršų. Kai durys

užsidarė, komisaras pastovėjo koridoriuje. Jis norėjo sužinoti, ar skambina ji kam nors telefonu ir, apskritai, ar nesiima ko nors.

Nelaimei, kambarinė, ta pati, kuri matė, kaip jis vaikštinėjo koridoriumi, išėjo iš kaimyninio numerio ir įsispoksojo į jį. Suglumęs Megre pasuko link lifto.

Laukiamajame jis vėl pamatė Skotland-Jardo agentą, sėdintį viename iš krėslų ir nukreipusį žvilgsnį į besisukančias duris. Megre atsisėdo šalia.

- Nieko naujo?

- Kol kas ne.

Šiuo metu laukiamajame buvo daug žmonių. Mašinos be paliovos sustodavo priešais viešbutį, iš jų išlipdavo ne tik atvykėliai, bet ir Londono gyventojai, užsukę papusryčiauti ar išgerti taurelę bare. Visi buvo labai guvūs. Jų veiduose švietė tas pats susižavėjimas nuostabiu oru, kaip ir Paiko. Lankytojai stovėjo grupėmis. Prie budinčiojo kontorėlės taip pat būriavosi žmonės. Moterys, sėdėdamos krėsluose, laukė savo bendrakeleivių, su kuriais po to ėjo į restoraną.

Megre prisiminė antrą įėjimą iš kfantinės pusės. Jeigu jis būtų Paryžiuje!.. Viskas būtų taip paprasta! Nors Paiko pagalba jis galėjo pilnai naudotis, bet nenorėjo tuo piktnaudžiauti. Visa esmė tame, kad jis bijojo atrodyti juokingas. Nejaugi Paikas, būdamas Prancūzijoje, patyrė tokį patį žeminantį nesmagumą.

Prancūzijoje Megre nebūtų kliudęs kambarinės sukinėdamasis koridoriuje, kaip tai ką tik įvyko čia. Jis jai būtų papasakojęs bet kokią istoriją, netgi praneštų, kad jis iš policijos ir tęstų sekimą.

- Nuostabus oras, sere.

Komisarą tai jau pradėjo erzinti. Anglai per daug gėrėjosi savo pagaliau pasirodžiusia saule. Jie pamiršo apie visa kita. Praeiviai gatvėje žingsniavo kaip sapne.

- Jūs manote, sere, kad jis ateis?

- Esu visai tikras. "Savoja" turi būti jo sąraše.

- Aš bijau, kad Fentonas nebuvo pakankamai vikrus.

- Kas tas Fentonas?

- Mano kolega, kurį inspektorius Paikas nusiuntė į "Lankasterio" viešbutį. Jis turėjo taip pat, kaip aš čia, sėdėti laukiamajame ir laukti, o, išėjus jaunuoliui, sekti jį.

- Jis nepakankamai patyręs?

- Ne, sere. Jis labai geras agentas. Tik jis rudis ir su ūsais. Todėl tas, kas pamatė jį vieną kartą, prisimins visą

laiką.

Agentas pažvelgė į laikrodį ir atsiduso. O Megre tuo metu stebėjo liftus. Iš vieno išėjo Žana Debiul, dailiu vasariniu kostiumėliu. Ji laikėsi visiškai ramiai. Lūpose šmėkščiojo lengva šypsena moters, kuri jaučia esanti graži ir elegantiška. Vyrai žiūrėjo į ją. Ant jos rankos Megre pastebėjo didelį briliantą.

Laisvai, atsainiai apžiūrinėdama lankytojus, sekamoji perėjo per laukiamąjį, po to atidavė raktus budinčiam ir sustojo. Ji pastebėjo Megre. Ar ne todėl ji vaidino šią sceną?

Papusryčiauti buvo galima dviejose vietose: didelėje restorano salėje - tai laukiamojo tęsinys, įstiklintomis sienomis į Temzės pusę, ir grill-room, ne tokiame erdviame ir prabangiame, bet ten buvo daugiau žmonių, o pro langus buvo galima matyti įėjimą į viešbutį.

Žana Debiul nuėjo į grill-room. Ji pasakė kelis žodžius metrdoteliui, kuris maloniai palydėjo ją iki mažo staliuko prie lango.

Tą pačią minutę agentas pasakė:

- Štai jis...

Komisaras skubiai grįžtelėjo į besisukančias duris, bet nepamatė nieko panašaus į Aleno Lagranžo fotografiją.

Jis pravėrė burną, norėdamas kažko paklausti, bet tuoj pat pastebėjo mažytį žmogelį, ryškiai rusvais plaukais ir ūsais, įeinantį į laukiamąjį.

Tai buvo ne Alenas, o agentas Fentonas. Akimis jis susirado savo kolegą, priėjo prie jo ir, nenujausdamas apie Megre dalyvavimą, paklausė:

- Jis nebuvo atėjęs?

- Ne.

- Tas vyrukas grįžo į "Lankasterį". Aš sekiau jį, kol įėjo į "Monrealio" viešbutį. Gal jis mane pastebėjo. Net kelis kartus atsisuko. O po to staiga įšoko į taksi. Aš sugaišau ne mažiau minutės, kol susiradau kitą. Apvažiavau penkis kitus pagal abėcėlę viešbučius. Nė vienam jis...

Prie Megre priėjo pasiuntinys.

- Budintis nori pasikalbėti su jumis, - sušnibždėjo jis.

Megre nuėjo paskui jį. Budintis, vizitiniu kostiumu, su gėle atlape, laikė rankose telefono ragelį. Jis mirktelėjo Megre, ir komisaras akimirksniu suprato jį. Po to jis pasakė į ragelį:

- Perduodu ragelį mūsų tarnautojui, kuris viską žino.

Megre paėmė ragelį.

- Alio!

- Jūs kalbate prancūziškai?

- Taip... Aš kalbu prancūziškai.

- Aš norėčiau sužinoti, ar neapsistojo pas jus madam Žana Debiul.

- Kas klausia?

- Vienas iš jos draugų.

- Jūs norite pasikalbėti su ja? Aš galiu sujungti jus su jos numeriu.

- Ne. Nereikia...

- Balsas skambėjo iš toli.

- Jos rakto nėra ant lentos. Ji turi būti savo kambaryje. Tikriausiai madam Debiul greitai nusileis žemyn.

- Dėkoju jums.

- Ar negalėčiau aš...

Bet Alenas jau padėjo ragelį. Jis buvo ne toks kvailas. Tikriausiai pastebėjo, kad jį seka. Ir vietoj to, kad vaikščiotų po viešbučius, jis nusprendė klausinėti telefonu. iš kokio nors baro arba tiesiog iš telefono automato.

Budintis ištiesė komisarui kitą telefono ragelį.

- Vėl jus, mesje Megre.

Šį kartą skambino Paikas, kuris norėjo sužinoti, ar nepapusryčiaus jie kartu.

- Bus geriau, jei aš pasiliksiu čia, - pasakė komisaras.

- Mano agentai dirba sėkmingai?

- Ne visai. Bet tai ne jų kaltė?

- Jūs pametėte pėdsakus?

- Jis turės ateiti čia.

- Dėl viso pikto, aš paliksiu juos jūsų žiniai.

- Jeigu leisite, aš pasiliksiu vieną, ne Fentoną.

- Pasilikite Braijeną. Jis labai nuovokus. Galbūt pasimatysime vakare.

- Galbūt.

Komisaras grįžo prie agentų, kurie kažką kalbėjosi, bet, kai jis priėjo nutilo. Mátyt, Braijenas papasakojo Fentonui, kad tai pats Megre, ir rudis buvo labai nusivylęs.

- Dėkoju jums, mesje Fentonai. Aš aptikau šio jaunuolio pėdsakus. Šiandien jūs man daugiau nebūsite reikalingas. Ar neišgersite taurelės?

- Niekada negeriu darbo metu.

- O jūsų. mesje Braijenai, aš paprašysiu nueiti papusryčiauti į grill-room ir atsisėsti netoli tos damos, šviesiu kostiumėliu su mėlynomis gėlytėmis. Jei ji išeis iš viešbučio,

sekite ją.

Lengva šypsena nuslydo Braijeno, palydinčio žvilgsniu nueinantį - draugą, lūpomis.

- Pasikliaukite manimi.

- Pusryčius užrašykite į mano sąskaitą.

Megre norėjo gerti. Štai jau pusvalandis, kai jį kankino troškulys. Jam buvo pernelyg karšta giliame krėsle, todėl pakilo ir ėmė vaikštinėti po laukiamąjį, nejaukiai jausdamasis tarp angliškai kalbančių žmonių: visi jie čia buvo savo vietoje.

Kiek jau kartų sukosi lauko durys, per kurias veržėsi saulės spinduliai, apšviesdami vieną sieną. Ir kiek žmonių praėjo pro jas per šį laiką! Jie ėjo nenutrūkstamu srautu. Mašinos privažiuodavo ir nuvažiuodavo: seni komfortabilūs Londono taksi, maži, sportiniai automobiliai, "rols-roisai" ir "bentli" su korektiškais vairuotojais.

Nuo troškulio jam perdžiūvo gerklė. Iš savo vietos jis matė barą, pilną lankytojų jame regėjo blyškų martinį, kuris iš tolo atrodė toks šviežias aprasojusiose taurėse, stikliukus su viskiu vyrų, besibūriuojančių prie bufeto, rankose.

Jeigu jis nueis ten, tai pames iš akių lauko duris. Megre prieidavo prie baro, vėl nueidavo, apgailestaudamas, kad išsiuntė Fentoną, kuris keletą minučių galėjo pasargauti laukiamajame.

O kas dėl Braijeno, tai jis valgė ir gėrė su apetitu. Megre taip pat panoro valgyti. Atsiduręs atsisėdo į krėslą ir staiga pamatė, kaip žilas džentelmenas, sėdintis greta, paspaudė mygtuką, kurio Megre anksčiau nepastebėjo. Praėjus kelioms sekundėms, ties juo palinko oficiantas, balta striuke.

- Dvigubą škotiško su ledu.

Pasirodo, tai visai paprasta. Jam ir į galvą neatėjo, kad gali aptarnauti ir laukiamajame.

- Tą patį paduokite man, - pasakė Megre. - Alaus tikriausiai neturite?

- Turime, sere. Kokio alaus jūs pageidaujate?

Bare buvo įvairių alaus rūšių: daniško, vokiško, olandiško ir netgi eksportinio prancūziško, net nežinomo Megre.

Prancūzijoje jis būtų užsakęs du bokalus iš karto, taip jis norėjo gerti. Čia komisaras neišdrįso, ir tai siutino jį. Žemino tai, kad jis drovisi. Argi oficiantas, metrdoteliai, pasiuntiniai, durininkai buvo šioje šalyje labiau įspūdingesni, negu prabangiuose Paryžiaus viešbučiuose? Megre atrodė, kad visi žiūri į jį, kad jo kaimynas, žilas džentelmenas, kritiškai

jį stebi.

Ar išdrįs pagaliau Alenas Lagranžas ateiti čia ar ne? Netikėtai, be jokios rimtos priežasties, Megre neteko pasitikėjimo savimi. Tai atsitikdavo su juo ir anksčiau. Galų gale, kuo jis čia užsiima? Jis nemiegojo visą naktį. Gėrė kavą durininkės kambarėlyje. Po to klausėsi storos kambarinės, rausva pižama, rodančios juostelę nuogo kūno ir besistengiančios padaryti jam įspūdį, pasakojimo.

O toliau? Alenas Lagranžas, nukniaukęs jo revolverį, apiplėšė praeivį ir po to lėktuvu atskrido į Angliją. Kalėjimo ligoninės izoliatoriuje baronas apsimeta bepročiu. O galbūt jis iš tikrųjų išsikraustė iš proto?

Tarkim Alenas pasirodys viešbutyje, ką tada daryti Megre? Maloniai pasikalbėti su juo? Pareikalauti pasiaiškinimo? O jeigu jis pabandys pabėgti? Jeigu jis ims priešintis? Ką pagalvos visi šie anglai, besidžiaugiantys nuostabiu oru, pamatę, kaip jis puola berniūkštį? Galbūt jie užpuls jį patį.

Tai vieną kartą atsitiko Megre Paryžiuje, jaunystėje, tada jis saugojo visuomeninę tvarką. Tą minutę, kai prie įėjimo į metro jis sugriebė už pečių kišenvagį, tas suriko: "Gelbėkit!" Tuomet minia sulaikė Megre ir nepaleido iki atvyko policininkai.

Komisarą vis dar kankino troškulys, bet jis ilgai nesiryžo paskambinti, pagaliau paspaudė baltą mygtuką, įsitikinęs, kad žilas džentelmenas palaikys jį neišauklėtu žmogumi, geriančiu vieną bokalą po kito.

- Paduokite man...

Staiga pasirodė, kad už durų šmėstelėjo Aleno siluetas ir jis mašinaliai ištarė:

- Viskio su soda...

- Klausau, sere...

Bet įėjusysis nebuvo Alenas... Iš arčiau jis visai nebuvo panašus į jį ir, be to, priėjo merginos, laukiančios jo bare.

Pavargęs, perdžiūvusia gerkle, Megre vis dar sėdėjo krėsle, kai Žana Debiul visa žvilganti, įėjo į laukiamąjį ir pasuko link išėjimo. Gatvėje ji sustojo, laukdama, kol durininkas pakvies jai taksi. Braijenas, žaismingu veidu, nusekė iš paskos ir, praeidamas pro Megre, mirktelėjo jam. Atrodė, jis norėjo pasakyti: "Būkite ramus". Jis įsėdo į kitą taksi.

Jeigu Alenas Lagranžas būtų geras berniukas, jis ateitų dabar. Žana Debiul išvažiavo. Vadinasi, nebuvo ko bijoti, kad jis puls prie jos ir nuspaus gaiduką. Žmonių laukia-

majame ėmė mažėti. Jie jau papusryčiavo. Parausvėję nuo valgio, jie ėjo savo reikalais arba pasivaikščioti po Pikkadilį ar Ridžent-strit.

- Pakartoti, sere?

- Ne. Šį kartą aš paprašysiu sumuštinio.

- Prašau atleiskite, sere. Mums uždrausta paduoti maistą į laukiamąjį.

Nors verk iš piktumo.

- Tada paduokite ką norite. Sutinku ir viskį!

Tuo blogiau. Jis nekaltas, kad geria.

Septintas skyrius,

apie vieną pieniško šokolado plytelę ir apie katę, kuri kartą vakare sujaudino visą bulvarą

Išmušė tris, po to pusę keturių ir pagaliau keturias, o Megre vis dar sėdėjo laukiamajame, jausdamas susierzinimą, kuris apima žmones po ilgų priešaudrio karščių, kai jie tampa panašiais į žuvis, ištrauktas iš vandens.

Skirtumas buvo toks, kad čia jis vienintelis tokioje būklėje. Ore nesijautė nė užuominos apie griaustinio artėjimą, dangus virš Strendomo buvo giedras, gražios mėlynos spalvos, be menkiausio violetinio atspalvio, ir tik retkarčiais jame pasirodydavo lengvas baltas debesėlis, primenantis plunksnelę, išlėkusią iš patalų.

Buvo minučių, kai Megre pagaudavo save su neapykanta žiūrintį į savo kaimynus. O po to jį vėl apimdavo nepilnavertiškumo jausmas, kuris akmeniu slėgė skrandį ir suteikė jam paslaptingo ir nenuoširdaus žmogaus išvaizdą.

Žmonės aplinkui jį buvo per daug laimingi ir pasitikintys savimi. Pats nepakenčiamiausias iš visų buvo budintis administratorius, elegantišku vizitiniu kostiumu ir nepriekaištinga prisegama apykaklaite, ant kurios nebuvo nė dulkelės. Jis jautė Megre simpatiją, o galbūt ir gailestį ir laikas nuo laiko nusišypsodavo jam, kaip bendrininkui, norėdamas padrąsinti jį.

Atrodė, kad per zujančių pirmyn ir atgal turistų galvas, jis nori pasakyti: "Mes abu su jumis profesinės pareigos aukos. Galbūt aš galėsiu kuo nors padėti jums?"

Megre knietėjo atsakyti jam: "Atneškite man sumuštinį". Jis norėjo miego. Buvo karšta. Jis merdėjo nuo troškulio. Kai pradžioj keturių jis vėl paskambino, norėdamas užsisakyti

bokalą alaus, oficiantas buvo taip sumišęs, tarsi Megre bažnyčioje būtų nusivilkęs švarką ir likęs vienomis petnešomis.

- Apgailestauju, sere. Baras uždarytas iki pusės šešių, sere!

Komisaras suburbėjo:

- Laukiniai!

Po dešimties minučių jis sumišęs kreipėsi į pasiuntinį, patį jauniausią ir mažiausiai išdidų, nei visi likusieji:

- Ar jūs negalėtumėte nupirkti man plytelę šokolado?

Nevalgęs Megre negalėjo ilgiau ištverti. Pieniško šokolado plytelę jis įsikišo į kišenę ir, laužydamas mažais gabaliukais, slapčia suvalgė. Tiesą sakant, sėdėdamas čia, prabangaus viešbučio laukiamajame, jis buvo panašus į prancūzų policininką, kokį jį paprastai vaizduoja Paryžiaus karikatūristai? Jis pastebėjo, kad studijuoja save veidrodyje ir įsivaizduoja esąs sunkiasvoris, prastai apsirengęs. Štai Paikas nepanėšėjo į policininką, veikiau jis buvo panašus į banko direktorių. Ne, tiksliau, į direktoriaus pavaduotoją. Arba nepriekaištingą tarnautoją, viršininko patikėtinį.

Įdomu, ar būtų Paikas laukęs ir sėdėjęs čia, laukiamajame kaip Megre, net nežinodamas, ar įvyks kas nors, ar ne.

Be dvidešimties keturios budintis davė jam ženklą.

- Jus kviečia Paryžius. Aš manau, jūs pageidausite kalbėti iš čia.

Laukiamojo dešinėje buvo kambarys, kuriame stovėjo telefono kabinos, bet iš ten jis negalės sekti išėjimo.

- Tai jūs, patrone?

Buvo labai malonu išgirsti šio šaunaus Liuka balsą!

- Kas naujo, seni?

- Radome pistoletą, kuriuo buvo įvykdyta žmogžudystė. Aš pamaniau, kad reikia įspėti jus.

- Pasakok.

- Šiandien, apie dvyliktą, aš nutariau apsilankyti pas senį.

- Popinkuro gatvėje?

- Taip. Dėl viso pikto aš pasirausiau po kampus. Po to, išgirdęs, kad kieme verkia vaikas, išlindau pro langą. Jūs prisimenate, kad butas yra pačiame viršuje, ir lubos ten pakankamai žemos. Po atbraila eina vandens nutekėjimo latakas, ir aš pastebėjau, kad šią atbrailą galima pasiekti ranka.

- Pistoletas buvo latake?

- Taip. Tiksliai po pačiu langu. Mažytis, belgų firmos, labai gražus ir ant jo išgraviruoti inicialai "A.D."

- Andre Deltelis?

- Visiškai teisingai. Aš pasiteiravau prefektūroje. Deputatas turėjo leidimą nešioti ginklą. Numeris sutampa.

- Šauta iš jo?

- Man ką tik skambino ekspertas, pranešė rezultatus. Aš kaip tik laukiau jo atsakymo, kad galėčiau paskambinti jums. Jis patvirtina.

- Antspaudai?

- Yra. Mirusiojo ir Fransua Lagranžo taip pat.

- Daugiau nieko neįvyko?

- Dieniniai laikraščiai atspausdino ištisus skyrius. Koridoriuje pilna reporterių. Man atrodo, kad vienas iš jų suuodė apie jūsų išvykimą į Angliją ir taip pat išskrido. Vyresnysis tardytojas skambino keletą kartų, domėdamasis, ar nėra naujienų iš jūsų.

- Viskas?

- Pas mus nuostabus oras.

Ir jis apie tą patį!

- Tu pusryčiavai?

- Kaip reikiant, patrone.

- O aš ne! Alio! Neišjunkite panele. Liuka, tu klausai? Aš noriu, kad tu, dėl viso pikto, pastatytum žmones prie namo 7-b Rišar-Vallas bulvare. Po to paklausinėk taksi vairuotojų, ar nevežė kas nors iš jų Aleno Lagranžo... Klausyk įdėmiai! Kalbu apie sūnų, foto pas tave...

- Supratau, patrone!

- Reikia sužinoti, ar nenuvežė jo koks nors taksistas ketvirtadienio rytą į Šiaurinę stotį.

- O aš galvojau, kad jis išskrido naktį lėktuvu,- pasakė Liuka.

- Nesvarbu. Pasakyk šefui, kad paskambinsiu jam, kai tik bus naujienų.

- Jūs dar nesuradote vaikinuko?

Megre buvo linkęs nutylėti. Jam nemalonu prisipažinti, kad jis kalbėjo su Alenu telefonu, kad kelias valandas sekė kiekvieną jo žingsnį ir, kad iki šio laiko reikalas nepajudėjo iš mirties taško.

Alenas Lagranžas su pavogtu iš Megre milžinišku revolveriu kišenėje yra kažkur netoliese, o komisarui daugiau nieko nelieka, kaip sėdėti laukiamajame ir laukti, dairantis į praeinančius pro šalį žmones.

- Na, viso gero Liuka.

Vokai apsunko. Jis nesiryžo daugiau sėstis į krėslą, todėl, kad bijojo užsnūsti. Nuo šokolado jį pykino.

Megre išėjo į gatvę pakvėpuoti oru.

- Taksi, sere?

Jis neturėjo teisės sėsti į taksi, eiti pasivaikščioti, jis turėjo tik vieną teisę - sėdėti čia ir įsivaizduoti save idiotu.

- Nuostabi diena, sere.

Komisaras nespėjo grįžti į laukiamąjį, kai budintis, jo asmeniškas priešas, su šypsena lūpose ištiesė jam telefono ragelį.

- Jus, mesje Megre.

Skambino Paikas.

- Aš tik ką gavau Braijeno pranešimą, perduodu jį jums.

- Dėkoju.

- Ta dama privažiavo iki Pikkadili-Serkus, atleido taksi ir pėstute perėjo per Ridžent-strit, sustodama prie vitrinų. Matyt, ji niekur neskubėjo. Sekamoji užėjo į keletą parduotuvių, nusipirko pirkinių, kuriuos liepė nusiųsti į "Savojos" viešbutį. Norite gauti sąrašą?

- O ką ji pirko?

- Marškinius, pirštines, avalynę. Po to per Oldbon-strit dama grįžo į Pikkadilį ir prieš pusvalandį nuėjo į kiną. Iki šio laiko ji yra ten. Braijenas ir toliau seka ją.

Dar viena nemaloni detalė, į kurią kitomis sąlygomis jis nebūtų atkreipęs dėmesio, o dabar supyko: vietoj to, kad paskambintų jam, Braijenas paskambino tiesioginiam savo viršininkui.

- Pietausime kartu?

- Nežinau. Pradedu abejoti, kad būsiu laisvas.

- Fentonas baisiai nusiminęs, kad taip atsitiko.

- Jis nekaltas.

- Jeigu jums reikalingas kuris nors iš mano žmonių... Arba keletas žmonių...

- Dėkoju.

Kur dingo tas kiaulė Alenas? Nejaugi Megre visą laiką klydo?

- Jūs galite sujungti mane su "Gilmor" viešbučiu? - paklausė jis, užbaigęs pokalbį su Paiku. Iš budinčiojo veido išraiškos jis suprato, kad tai ne pirmos klasės viešbutis. Šį kartą jam teko kalbėti angliškai. Žmogus, priėjęs prie telefono, nesuprato nė vieno žodžio prancūziškai.

- Ar buvo per dieną grįžęs į viešbutį šiandien ryte

atvažiavęs, ponas Alenas Lagranžas?

- Kas kalba?

- Komisaras Megre iš Paryžiaus kriminalinės policijos.

- Būkite malonus, palaukite. Nepadėkite ragelio.

Prie telefono pakvietė kitą tarnautoją, sprendžiant iš solidaus balso, atsakingesnį.

- Atleiskite "Gilmor" viešbučio direktorius klauso jūsų.

Megre vėl prisistatė.

- Kodėl jus tai domina?

Megre teko ilgai aiškinti, kol visai susipainiojo, todėl, kad jis negalėjo parinkti tinkamų žodžių. Galų gale budintis paėmė ragelį jam iš rankų:

- Leisite?

Iš viso jam prireikė pasakyti dvi frazes, kuriose buvo minimas Skotland-Jardas. Kai padėjo ragelį, jis tiesiog švytėjo iš pasitenkinimo.

- Šie žmonės visada nepasitiki užsieniečiais. "Gilmoro" direktorius iš karto norėjo kviesti policiją. Apie pirmą valandą dienos jaunuolis paėmė raktą ir nuėjo į savo numerį. Bet jis pasiliko ten neilgai. Vėliau kambarinė, kuri tvarkė kaimyninį numerį tame pačiame aukšte, pranešė, kad jos raktai, kuriuos ji paliko duryse, dingo. Tai įdomu jums?

- Taip.

Tokia istorija šiek tiek keitė jo nuomonę apie jaunąjį Aleną. Berniukas, matyt, pamąstė ir nusprendė, kad, jeigu tarnybinis kambarinės raktas atidaro visas jo viešbučio duris, galimas daiktas, jis tiks ir kito viešbučio spynoms.

Megre vėl atsisėdo. Žvilgtelėjo į laikrodį - penkios valandos. Staiga jis pašoko ir priėjo prie kontorėlės.

- Ar gali viešbučio "Gilmor" tarnybiniai raktai tikti jūsų viešbučio durims?

- Visiškai neįmanoma.

- Būkite malonus, sužinokite, ar neprapuolė kieno nors iš jūsų žmonių raktai,- paprašė Megre.

- Tokiu atveju jie būtų pranešę vyresniajai aukšto budinčiai, o ji, savo ruožtu... minutėlę...

Jis baigė pokalbį su vienu džentelmenu, kuris norėjo pakeisti numerį, kadangi jo kamabriuose pernelyg daug saulės, po to išnyko kaimyniniame kabinete, iš kurio pasigirdo keletas telefononių skambučių.

Kai budintis sugrįžo, jis jau nebuvo globėjiškai nusiteikęs, jo nuotaika pastebimai subiuro.

- Jūs buvote teisus. Prapuolė tarnybinės reikšmės raktų

ryšulėlis. Šeštame aukšte.

- Tokiu pat būdu, kaip "Gilmore"?

- Taip. Tokiu pat būdu. Kambarinės, nepaisydamos griežtos instrukcijos, turi įprotį palikti raktus duryse.

- Kaip seniai tai įvyko?

- Prieš pusvalandį. Jūs manote, kad tai pridarys nemalonumų.

Ir jis, tarsi kapitonas, atsakantis už savo laivą, susirūpinusiu veidu apžvelgė laukiamąjį. Būtina bet kokia kaina išvengti nemalonių atsitiktinumų, kurie gali sudrumsti tokios nuostabios dienos spindesį.

Prancūzijoje Megre paprasčiausiai pasakytų jam: "Duokite man kitą tarnybinį raktą, aš einu į viršų. Jeigu grįš Žana Debiul, sulaikykite ją trumpam ir įspėkite mane". Čia tai buvo neįmanoma. Jis buvo įsitikinęs, kad be specialaus orderio jam neleis įeiti į patalpą, išnuomotą kitam žmogui.

Jam užteko kantrybės dar truputį paslampinėti po laukiamąjį. Po to jis nusprendė sulaukti baro atidarymo, tai truks kelias minutes. Nekreipdamas daugiau dėmesio į lauko duris, jis priėjo prie bufeto ir išgėrė du pilnus bokalus.

- Jūs ištroškęs, sere?

- Taip!

Tas "taip" buvo pakankamai svarus, kad šunaikintų besišypsantį barmeną. Megre įvykdė apgaulingą manevrą: nepastebėtas budinčio paliko laukiamąjį ir pakilo liftu, jaudinamas minties, kad visas jo planas priklauso nuo kambarinės nuotaikos.

Ilgas koridorius buvo visiškai tuščias. Megre ėjo lėtai, po to sustojo, ėmė laukti ir staiga pamatė, kad vieno kambario durys atsidarė. Iš jo išėjo liokajus, dryžuota liemene, laikydamas rankose batų porą.

- Valet, please!

- Yes, sir.

Jis ieškojo toliau.

Liokajus buvo kitas, ne tas, kuris ryte. Tikriausiai jie jau pasikeitė.

- Jūs negalite atidaryti man durų? Kitaip man vėl teks leistis į apačią rakto.

Liokajus nepajuto spąstų.

- Su malonumu, sere.

Jis atidarė duris, laimei, nepažvelgęs į kambarį, kuriame kabojo moteriškas peniuaras.

Megre uždarė paskui save duris, nusišluostė nuo kaktos

prakaitą, priėjo kambario vidurį ir pasakė įprastiniu balsu, lyg šalimais būtų pašnekovs:

- Na, štai!

Jis neužėjo į vonią, nors durys buvo praviros, nepasidomėjo, kas yra spintose. Širdies gilumoje komisaras buvo labai susijaudinęs, jo išvaizda ir net balsas to neatspindėjo:

- Pagaliau mes susitikome, mažyli. Dabar mes galėsime ramiai paplepėti.

Jis sunkiai nusileido ant trapios sofutės, sukryžiavo kojas, iš kišenės išsitraukė pypkę ir užsirūkė. Jis buvo absoliučiai tikras, kad Alenas Lagranžas pasislėpė vienoje iš spintų, o galbūt palindo po lova.

Jis taip pat žinojo, kad jaunuolis ginkluotas, kad jis labai impulsyvus, kad jo nervai įtempti iki kraštutinumo.

- Vienintelio, ko aš tavęs prašau: nedaryk kvailysčių.

Jam pasirodė, kad nuo lovos pusės pasigirdo lengvas šlamesys. Bet jis nepasilenkė.

- Kartą, - lyg tęsdamas įdomią istoriją, pasakė jis, - aš tapau vienos įdomios scenos liudininku, įvyko tai prie mano namų, Rišar-Lenuar bulvare. Buvo vasaros vakaras, dieną buvo labai karšta, todėl vakaras taip pat buvo šiltas, ir visas kvartalas išėjo į gatvę.

Jis kalbėjo lėtai, ir, jeigu netikėtai kas nors būtų įėjęs į kambarį, tai, be abejo, būtų palaikęs ji, geriausiu atveju, keistuoliu.

- Aš neprisimenu, kas pirmas pamatė katę. Atrodo, maža mergaitė, kuriai tuo metu derėjo būti lovoje. Jau sutemo. Ir staiga ji parodė į medį, ten kažkas juodavo. Kaip visada, praeiviai ėmė sustodinėti. Per langą, prie kurio aš stovėjau, mačiau, kaip jie, dėl kažko ginčydamiesi, skėsčiojo rankomis, Žmonių grupė vis didėjo. Galų gale po medžiu susirinko apie šimtas žmonių, ir aš taip pat nusileidau žemyn, kad sužinočiau, kas atsitiko.

Jis sustojo, po to pasakė:

- Mes čia su tavimi dviese, tai paprasčiau. Pasirodė, kad žiopliai susirinko dėl didelės pilnos katės, kuri prigludo prie pačio šakos galo. Katė atrodė baisiai išsigandusi. Ji tikriausiai nepastebėjo, kaip užlipo taip aukštai. Ji bijojo pajudėti, nesiryžo apsisukti. Ir nerizikavo nušokti. Moterys, pakėlusios galvas aukštyn, garsiai gailėjosi jos. Vyrai bandė surasti būdą, kaip išvaduoti katę iš bėdos.

"Aš atnešiu kopėčias", - pareiškė priešais gyvenantis amatininkas.

Pastatė kopėčias. Vyras užlipo jomis. Pasiekti šaką neužteko metro, bet, matydama ištiestą žmogaus ranką, katė pradėjo piktai purkšti ir pabandė pulti ji. Vienas berniūkštis pasiūlė:

"Aš įlipsiu į medį".

"Ne. Šaka tavęs neišlaikys".

"Aš įsiūbuosiu ją, o jūs ištiesite apačioje paklodę".

Matyt, kine jis matė, kaip tai darė gaisrininkai.

Įvykis atrodė vis patrauklesnis. Durininkė atnešė paklodę. Berniūkštis įsiūbavo šaką, o nelaimingas gyvūnas visais nagais įsikibo į ją, paklaikusiu žvilgsniu žvelgdamas žemyn. Visi susirinkusieji gailėjosi jos.

"Reikia surasti aukštesnes kopėčias..."

"Atsargiau! Galbūt ji pasiutusi. Žiūrėkite, jos snukutis kruvinas."

Ir tikrai gyvūnėlio snukutis buvo kruvinas. Katės visi gailėjo, bet tuo pat metu ir bijojo. Supranti? Nė vienas žmogus nėjo miegoti, visi norėjo sužinoti, kuo baigsis ši istorija su kate. Kaip vargšelei paaiškinti, kad jai negresia pavojus, kad ji gali šokti žemyn ant ištiestos paklodės? Kaip ją įtikinti, kad reikia tik apsisukti ir eiti šaka atgal?

Megre laukė, ar nepasigirs klausimas: "Kuo gi tai baigėsi?"

Bet niekas to nepaklausė, ir jis tęsė:

- Galų gale ją sugavo: vienas labai aukštas ir plonas vaikinas įlipo į medį, išsitiesė išilgai šakos ir vytele nustūmė katę žemyn, tiesiai ant paklodės. Kai paklodę išskleidė, gyvūnas energingai iššoko, šmėkštelėjo ir pro smalsuolių akis, perbėgęs gatvę, pasislėpė rūsyje. Štai ir viskas.

Šį kartą jis buvo įsitikinęs, kad po lova pasigirdo šlamesys.

- Katė bijojo, todėl, kad nežinojo, jog niekas nenori jai blogo.

Tyla. Megre rūkė pypkę.

- Aš taip pat nenoriu tau blogo. Ne tu užmušei Andre Deltelį. O dėl mano revolverio - tai šis reikalas nerimtas. Kas žino? Tavo amžiuje, toje padėtyje, kurioje tu buvai, galbūt aš padaryčiau tą patį. Galų gale tai mano klaida. Be abejo, mano. Jeigu tą dieną aš nebūčiau užėjęs į barą, ir suspėjęs grįžti namo pusvalandžiu anksčiau, būčiau radęs tave pas mus.

Jis kalbėjo ramiai, negarsiai.

- Ir viskas būtų susiklostę kitaip. Tu tikriausiai viską

papasakotum, ką ruošeisi man papasakoti. Juk tu tuomet atėjai pas mane pasikalbėti, tiesa? Tau buvo visiškai nežinoma, kad ant židinio mėtosi revolveris. Aš esu tikras, kad norėjai atskleisti man visą tiesą ir prašyti manęs padėti tavo tėvui.

Jis patylėjo gana ilgai, kad jo žodžiai pasiektų jaunuolio sąmonę.

- Gali neišeiti. Tai nebūtina. Mums ir taip su tavimi gerai. Aš tik siūlau tau būti atsargesniu su pistoletu. Tai specialus modelis, kuriuo labai didžiuojasi amerikiečių policija. Gaidukas toks jautrus, kad užtenka lengvai spustelėti jį, ir pasigirs šūvis. Aš niekada nesinaudojau juo. Paprasčiausiai, - tai suvenyras, supranti?

Jis atsiduso.

- O dabar minutėlę įsivaizduokime, ką tu būtum man pasakęs, jeigu aš laiku būčiau atėjęs pusryčiauti. Neabejoju, tau tektų papasakoti apie lavoną... Palauk... Mes juk niekur su tavim neskubam... Pirmiausia aš manau, kad antradienį vakare, kai Deltelis atėjo pas tavo tėvą, tavęs nebuvo namie... Jeigu tu būtum buvęs namie, viskas įvyktų kitaip. Tu atėjai, kai viskas jau buvo baigta. Galimas daiktas, kūnas buvo paslėptas tame kambaryje, kuriame jūs saugote senus daiktus, o, gal jis jau gulėjo lagamine. Tavo tėvas tau nieko nepasakė. Aš galiu lažintis, kad jūs mažai pasakojate vienas kitam. Tiesa?

Megre laukė atsakymo.

- Gerai! Galimas daiktas, tu kažką įtarei, o gal ir ne. Šiaip ar taip, ryte tu aptikai lavoną, bet nutylėjai. Sunku, labai sunku pradėti kalbą apie tai su savo tėvu.

Tavo gi tėvas buvo visiškai prislėgtas, tiesiog ligonis.

Ir tada tu prisiminei mane, kadangi skaitei visas tas iškarpas iš laikraščių, kurias rinko tavo tėvas. Klausyk! Štai ką tu būtum man pasakęs:

"Mūsų bute guli lavonas. Aš nežinau, kas įvyko, bet aš gerai žinau savo tėvą. Pirmiausia mūsų namuose niekada nebuvo ginklo." Ir tai būtų buvusi tiesa, todėl, kad - aš galiu lažintis - jūsų namuose niekada nebuvo ginklo, ar ne taip? Aš mažai pažįstu tavo tėvą, bet aš įsitikinęs, kad jis labai bijo revolverių. O po to tu tęstum toliau: "Mano tėvas - žmogus, kuris negali padaryti pikto kitam žmogui. Nežiūrint į tai, dabar jį apkaltins. O jis nepasakys teisybės, kadangi į šį reikalą įsimaišiusi moteris."

Jeigu Viskas būtų įvykę taip, aš, aišku būčiau padėjęs

tau. Dviese su tavimi būtumėme suradę tiesą. Dabar aš jau beveik įsitikinęs, kad ši moteris greitai atsidurs kalėjime.

Ar tikėjosi Megre, kad būtent dabar jam atsakys?

Laukdamas reakcijos, jis nusišluostė šlapią veidą, bet nieko neįvyko.

- Aš gana ilgai šnekėjausi su tavo seserimi. Aš manau, kad tu ją nelabai mylėjai. Ji egoistė, galvoja tik apie save. Aš nesuspėjau pasimatyti su tavo broliu Filipu. Bet manau, kad jis dar sausesnis žmogus, negu jinai. Abu jie negali atleisti tėvui savo sunkios vaikystės, nesuprasdami, kad tėvas nekaltas, jis padarė viską, ką galėjo. Ne kiekvienam žmogui duota būti stipresniu... Tu juk tai supratai...

Mintyse Megre meldė: "Dieve, padaryk taip, kad ji nepasirodytų šią minutę!" Todėl, kad tuomet įvyktų taip pat, kaip su kate Rišar-Lenuar bulvare, - visi "Savojos" gyventojai susirinktų apie berniuką, kurio nervai buvo įtempti iki kraštutinumo.

- Matai, yra dalykų, kuriuos tu žinai, o aš ne, bet yra kitų, kurie žinomi man, o tau - ne. Tavo tėvas dabar yra specialios ligoninės prie policijos valdybos izoliatoriuje. Tai reiškia, kad jis suimtas ir tiriama, ar jis sveikas psichiškai. Beveik visada tokiais atvejais, psichiatrai negali rasti vieningos nuomonės. Labiausiai tavo tėvą dabar turėtų slėgti nežinomybė, kas atsitiko su tavimi ir ką tu ruošiesi daryti. Jis žino tave, žino, kad tu sugebi įvykdyti tai, ką sumanei. Žana Debiul dabar kine. Niekam nepasidarys lengviau, jeigu ji, įeidama į šį kambarį, bus užmušta. Tai bus net gana nemalonu, pirmiausia todėl, kad tada neįmanoma jos apklausti, o antra - todėl, kad tu pakliūsi į anglų teisėsaugos rankas, kuri tikriausiai tave pakars. Štai taip, mažyli. Šiame kambaryje siaubingai karšta, todėl tuojau atidarysiu langą. Aš neturiu ginklo, daugelis klysta, manydami, kad kriminalinės policijos inspektoriai ir komisarai visada ginkluoti. Tikrovėje tam jie turi ne daugiau teisių kaip paprasti mirtingieji. Aš nežiūriu po lova. Aš žinau, kad tu ten. Ir aš apytiksliai žinau, apie ką tu dabar galvoji. Žinoma, tai labai sunku! Ir tai mažiau efektinga, negu šaudyti į moterį, įsivaizduojant save kovotoju už teisybę.

Megre nuėjo prie lango, atidarė jį ir įtemptai klausydamasis, atsirėmė alkūnėmis į palangę. Bet užpakalyje nebuvo girdėti nė garso.

- Tu vis dar negali apsispręsti?

Komisaras ėmė netekti kantrybės ir vėl atsisuko veidu į

kambarį.

- Tu verti mane galvoti, kad esi mažiau protingas, negu aš maniau! Ka tu pasieksi, pasilikdamas ten? Atsakyk, idiote! Todėl, kad galų gale tu iš tikrųjų berniūkštis ir idiotas. Visoje šitoje istorijoje tu nieko nesupratai ir, jeigu tu elgiesi dabar panašiai, tai tik tavo dėka tėvas bus nuteistas. Tuojau pat palik ramybėje mano revolverį, girdi? Aš draudžiu tau liestis prie jo. Padėk jį ant grindų. Ir tuojau pat išlisk iš ten.

Megre atrodė nejuokais įniršęs. Galbūt jis iš tikrųjų buvo supykęs. Šiaip ar taip, jis nekantravo užbaigti šią nemalonią sceną.

Vėl, tarsi istorijoje su kate, užtektų vieno nevikraus judesio, vienos minties, kuri ateitų berniūkščiui į galvą ir...

- Paskubėk. Po minutės Žana Debiul sugrįš. Bus labai gražu, jeigu ji užtiks mus tokioje padėtyje: tave po lova, o mane - bandantį ištraukti tave iš ten. Skaičiuoju iki trijų: vienas... du... Jeigu po skaičiaus "trys" tu nestovėsi ant kojų, aš paskambinsiu viešbučio budinčiajam ir...

Pagaliau jis pamatė plonas kojas, apmautas, skylėtais užkulniais popierinėmis kojinėmis, kelnių kraštą, kurį Alenas, išlįsdamas iš po lovos, bandė pataisyti.

Kad padėtų jam, Megre vėl pasisuko veidu į langą. Jis išgirdo, kaip šlama slystantys parketu drabužiai, po to lengvą šnarėjimą, sukeltą besistojančio ant kojų žmogaus. Komisaras prisiminė, kad jaunuolis ginkluotas, bet jis norėjo duoti jam laiko atsigauti.

- Pasiruošęs?

Jis staigiai atsisuko. Alenas stovėjo prieš jį, jo mėlynas kostiumas buvo dulkėtas, kaklaraištis nuslinkęs į šoną, plaukai išsidraikę. Jaunuolis atrodė labai išblyškęs, jo lūpos virpėjo, o sukaustytas žvilgsnis, atrodė, bandė prasiskverbti per sieną.

- Grąžink mano revolverį.

Megre ištiesė ranką, berniukas įkišo savo ranką į dešinę kišenę ir ištiesė jam pistoletą.

- Tu nemanai, kad taip bus geriau?

Į tai pasigirdo silpnas balsas:

- Taip.

Ir tuojpat:

- Ką jūs dabar darysite?

- Pirmiausia valgysiu ir gersiu. Tu nenori valgyti?

- Taip. Ne. Aš nežinau.

- O aš baisiai alkanas. Ten, apačioje, yra nuostabus grillis.

Jis nuėjo durų link.

- Kur tu dėjai tarnybinį raktą?

Iš kitos kišenės berniukas ištraukė ne vieną raktą, o visą ryšulėlį.

- Geriau aš atiduosiu juos budinčiajam jie čia gali iš to padaryti ištisą dramą.

Koridoriuje Megre sustojo priešais savo duris.

- Aš manau, reikia užeiti šiek tiek atsigauti. Jis norėjo išvengti nervinio priepuolio. Komisaras suprato, kad berniukas arti to. Štai kodėl jis stengėsi užimti jo protą smulkiais gyvenimiškais dalykais.

- Tu turi šukas?

- Ne.

- Gali susišukuoti su manosiomis. Jos švarios.

Atsakydamas į tai, berniukas vos nenusišypsojo.

- Kodėl jūs visa tai darote?

- Ką "visa tai"?

- Jūs pats žinote ką.

- Galbūt todėl, kad aš taip pat buvau jaunas. Ir aš turėjau tėvą. Paimk šepetį ir pasivalyk. Nusirenk švarką. Lovos spyruoklės čia seniai netvarkytos.

Šaltu vandeniu Megre nusiprausė rankas ir veidą.

- Gal man dar kartą pasikeisti marškinius? Aš taip baisiai prakaitavau visą dieną!

Tą jis ir padarė, o Alenas pamatė jo nuogą krūtinę ir kabančias išilgai kojų petnešas.

- Aišku, tu atvažiavai be daiktų?

- Manau, kad toks aš negaliu eiti į grillį.

Megre pasižiūrėjo į jį tiriančiu žvilgsniu.

- Negalima pasakyti, kad tavo drabužiai švarūs. Tu miegojai su marškiniais?

- Taip.

- Apgailestauju, bet aš negalėsiu paskolinti savųjų. Jie būtų tau pernelyg dideli.

Šį kartą Alenas plačiai nusišypsojo.

- Na, tuo blogiau metrdoteliams, jeigu jiems nepatiks. Mes su tavimi atsisėsime kamputyje ir pabandysime užsisakyti balto, gerai atšaldyto lengvo vyno.

- Aš negeriu.

- Niekada?

- Vieną kartą aš pabandžiau ir po to taip susirgau, kad

daugiau niekada negėriau.

- Tu turi draugę?
- Ne.
- Kodėl?
- Nežinau.
- O tu niekada nenorėjai turėti draugę?
- Galbūt ir norėjau. Tik kad tai ne man.

Megre daugiau neklausinėjo. Jis suprato.

Išeinant iš kambario, Megre padėjo savo didelę ranką jaunuoliui ant peties.

- Tu mane išgąsdinai, berniūkšti.
- Išgąsdinau? Kuo?
- Tu būtum iššovęs?
- Į ką?
- Į ją.
- Taip.
- O į save?
- Galbūt... po to tikriausiai būčiau nusišovęs.

Jie sutiko liokajų, kuris atsisuko ir pasižiūrėjo jiems įkandin, - galbūt jis matė, kaip jie išėjo iš 604-o, o jis įleido Megre į 605-ą.

Jie nusileido liftu. Rankoje Megre laikė savo raktą ir ryšulėlį, atiduotą Aleno. Jis iš anksto mėgavosi susitikimo su savo asmenišku priešu, nuostabiai pasiūtu vizitiniu švarku, malonumu. Kokią fizionomiją jis nutaisys, kai pamatys juos abu ir atgaus pradingusį tarnybinių raktų ryšulėlį!

Deja! Kontorėlėje stovėjo ne jis, o kitas, aukštas, šviesus blondinas, bet vizitinis švarkas ir baltas gvazdikas atlape buvo visiškai tokie patys. Jis nežinojo Megre.

- Šiuos raktus aš radau koridoriuje.
- Dėkoju jums, - abejingai pasakė budintysis.

Kai Megre pasisuko, tai pamatė Braijeną, stovintį laukiamojo viduryje. Žvilgsniu jis paklausė komisaro leidimo užkalbinti jį.

- Prašau atleisti, - pasakė Megre Alenui ir priėjo prie policijos inspektoriaus.
- Jūs suradote jį? Tai jis?
- Taip. Jis.
- Dama ką tik grįžo.
- Ji pasikėlė į savo kambarį?
- Ne. Ji bare.
- Viena?
- Ji plepa su barmenu. Ką man daryti?

- Jums užteks jėgų pasaugoti ją dar valandą arba dvi?

- Aišku.

- Jeigu ji susiruoštų išeiti, tuojpat įspėkite mane. Aš būsiu grill-room.

Alenas nebandė pabėgti. Jis laukė atokiau nuo minios, šiek tiek nerangus ir sutrikęs.

- Gero apetito, sere!

- Dėkoju.

Megre priėjo prie jaunuolio ir niurnėdamas nusivedė jį į grill-room:

- Aš alkanas kaip vilkas.

Ir, netikėtai sau pačiam, perkirsdamas platų saulės spindulį, kuris įsiveržė pro milžinišką langą ir kreivai gulėjo ant parketo, pridėjo:

- Nuostabus šiandien oras!

Aštuntas skyrius,

kuriame pasakojama apie tai, kaip Megre panoro tapti visagaliu Viešpačiu Dievu, ir apie tai, kad ne visi nebaudžiami gali skraidyti lėktuvais

- Tu mėgsti omarus?

Pro milžinišką meniu, kurį metrdotelis padavė Megre, buvo matyti tik komisaro akys, o Alenas varžydamasis bijojo net žvilgtelėti į gulintį prie jo meniu.

- Taip, mesje, - kaip mokykloje atsakė jis.

- Tada mes užsakysime omarą amerikietiškai. O iki to aš noriu suvalgyti visą krūvą užkandžių. Metrdoteli!

Po to, kai viskas buvo užsakyta, Megre pasakė:

- Beje, būdamas tavo metų, aš teikiau pirmenybę konservuotiems omarams ir, kai man sakydavo, kad tai erezija, aš atsakydavau, kad taip skaniau. Aišku, mums netekdavo jų valgyti net kartą per pusmetį, mes pirkome dėžutę tik pačioms iškilmingiausioms progoms, todėl, kad buvom neturtingi. - Jis atsirėmė į kėdės atlošą. - O tu kentėjai dėl to, kad jūs neturėjote pinigų?

- Aš nežinau, mesje. Aš tiesiog norėjau, kad tėvas turėtų mažiau rūpesčių ir jam būtų lengviau mus auklėti.

- Tu tikrai nenori nieko išgerti?

- Tik vandens.

Vis dėlto Megre užsakė jam butelį Reino vyno, ir prieš juos pastatė mėtėlių trauktinės spalvos taures su tamsesnėmis

kojelėmis.

Nors už lango dar buvo šviesu, grillio-room buvo ryškiai apšviestas. Salė greitai prisipildė, oficiantai ir metrdoteliai juodais frakais be garso judėjo pirmyn ir atgal. Aleną tiesiog apžavėjo mažyčiai vežimukai. Prie jų stalo pristūmė vežimėlį, prikrautą užkandžių, bet salėje buvo ir kitokių, su pyragaičiais ir desertu. Tarp visų šitų vežimėlių išsiskyrė vienas: didelis, sidabrinis, panašus į kupolą su dangčiu, tarsi nuo dėžutės.

- Pamenu, iki karo į šį vežimėlį patalpindavo ketvirtį veršienos skerdienos, - paaiškino Megre. Manau, kad būtent čia aš valgiau patį skaniausią savo gyvenime nugarinės kepsnį. Šiaip ar taip, patį įspūdingiausią. O dabar jie deda ten kalakutieną. Tu mėgsti kalakutieną?

- Tikriausiai mėgstu.

- Jeigu po omaro tu neprarasi apetito, mes užsakysime dar kalakutą.

- Aš nenoriu valgyti.

Tikriausiai sėdėdamas kampe prie mažo staliuko, jis panešėjo į turtingą dėdulę iš provincijos, kuris mokslo metų baigimo proga vaišina giminaitį iškilmingais pietumis.

- Mano mama taip pat mirė, kai aš buvau visai mažas. Ir mane taip pat auklėjo tėvas.

- Jis lydėdavo jus į mokyklą?

- Jis negalėjo. Tėvas turėjo dirbti. Mes gyvenome kaime.

- O kai aš buvau visai mažas - mano tėvas visada palydėdavo mane į mokyklą, o po to pasiimdavo. Jis buvo vienintelis vyras, tarp visų laukiančių prie mokyklos. Kai mes pareidavome, tėvas pats ruošdavo mums visiems pietus.

- Bet juk retkarčiais jūs turėdavote tarnaitę?

- Tai jis jums pasakė? Jūs su juo kalbėjote?

- Taip, aš kalbėjausi su juo.

- Tėvas jaudinosi dėl manęs?

- Aš dabar paskambinsiu į Paryžių, kad jį nuramintų.

Alenas nepastebėjo, kad jis valgo su apetitu ir net išgėrė nesusiraukęs keletą gurkšnių vyno, kurio jam įpylė padavėjas.

- Bet ji pas mus niekada ilgai negyveno.

- Kas?

- Tarnaitė. Tėvas taip norėjo, kad viskas pasikeistų, kad dažnai troškimus priimdavo kaip tikrovę. "Dabar, mano vaikai, - pareikšdavo jis, - mes pradėsime gyventi kaip visi žmonės. Rytoj mes pervažiuojame."

- Ir jūs išsikraustydavote?

- Kai kada. Mes įsikeldavome į naują, visiškai tuščią butą, kuriame baldų dar nebūdavo. Juos atveždavo vėliau, jau mums įsikūrus. Atsirasdavo nauji žmonės, - tai auklės, kambarinės, kurias tėvas rasdavo tarnų nuomavimo biure. Beveik iš karto pradėdavo ateidinėti tiekėjai, o paskui juos teismo vykdytojai, kurie valandomis laukdavo, manydami, kad tėvo nėra namie, o jis tuo metu slėpėsi viename iš kambarių. Galų gale išjungdavo dujas, elektrą. Bet jis nekaltas. Jis labai protingas. Jis pilnas įdomių idėjų. Štai, paklausykite.

Megre, lengvai palenkęs galvą, įdėmiai klausėsi, jo veidas sušvelnėjo, akys šiltai ir draugiškai žiūrėjo į jaunuolį.

- Tai buvo prieš kelis metus. Aš gerai atsimenu, kad labai ilgai, atrodo, du metus, jis siūlė visoms ministerijoms vieno iš marokiečių uosto praplėtimo ir modernizavimo projektą. Jį maitino pažadais. Jeigu projektą būtų priėmę, mes būtumėm išvažiavę tenai gyventi ir praturtėję. Kai planas pasiekė aukštuosius viršininkus, jie tik pečiais gūžtelėjo. Jie vos nepalaikė tėvo nenormaliu, todėl, kad jis siūlė pastatyti didelį uostą tokioje vietoje. O dabar tai padarė amerikiečiai.

- Mat kaip!

Megre gerai pažinojo šios rūšies žmones. Bet argi galėjo jis parodyti sūnui tėvą tokiu, koks jis buvo iš tikrųjų? Du kiti, vyresnysis sūnus ir dukra, jau seniai suprato, kas jis toks ir išėjo iš namų, nejausdami jokio dėkingumo šiam storuliui, tokiam silpnam ir niekam netinkamam, bet vis dėlto išauklėjusiam juos. Iš šių dviejų jis negalėjo tikėtis net gailestingumo. Ir tik vienas Alenas dar tikėjo juo. Šiaip ar taip keista, juk Alenas buvo toks panašus į seserį, kad Megre tai net trikdė!

- Paimk dar truputį grybų.

- Ačiū.

Berniukas susižavėjęs žiūrėjo per langą. Buvo metas, kai mašinos nenutrūkstamu srautu privažiuoja prie viešbučio, akimirkai sustoja prie įėjimo, ir durininkas, pelių spalvos livrėja, puola atidaryti durų.

Beveik visi atvykusieji vilkėjo vakariniais drabužiais. Buvo daug jaunų porų ir net ištisų šeimų. Daugelis moterų prie korsažo prisisegusios orchidėjas. Vyrai su smokingais, kai kurie su frakais, ir per stiklinę sieną galima buvo matyti, kaip jie pereina per laukiamąjį į didelę, paradinę restorano salę, iš kur girdėjosi orkestro garsai.

Šią nuostabią dieną oras iki pabaigos liko puikus, be-

sileidžiančios saulės spinduliai apšviesdavo veidus kažkokia nerealia šviesa.

- Iki kelių metų tu lankei mokyklą?
- Iki penkiolikos su puse.
- Licėjų?
- Taip. Aš pabaigiau trečią klasę ir išėjau.
- Kodėl?
- Aš norėjau uždirbti pinigų ir padėti tėvui.
- Tu gerai mokeisi?
- Gana gerai. Išskyrus matematiką.
- Tu iš karto radai darbą?
- Taip. Aš įsidarbinau kanceliarijoje.
- O tavo sesuo atiduodavo tėvui savo algą?
- Ne. Ji mokėjo tik už maistą. Ji viską apskaičiuodavo iki kapeikos, bet nemokėjo nei už butą, nei už apšildymą, nei už elektrą. O elektros ji išnaudodavo daugiausia, todėl, kad, gulėdama lovoje, pusę nakties skaitydavo.
- O tu jam atiduodavai viską?
- Taip.
- Tu nerūkai?
- Ne.

Omaro pasirodymas ilgam nutraukė jų pokalbį. Alenas taip pat atrodė nusiraminęs. Tiesa, kartais - jis sėdėjo nugara į duris - jis atsisukdavo ir žiūrėdavo į įeinančius.

- Ko tu vis žvalgaisi?
- Galbūt ateis ji.
- Tu manai, kad ji ateis?
- Aš pastebėjau, kad, kai laukiamajame jūs kalbėjotės su tuo žmogumi, metėte žvilgsnį į baro pusę, ir aš nusprendžiau, kad ji ten.
- Tu ją žinai?
- Aš niekada nesikalbėjau su ja.
- O ji tave žino?
- Ji mane pažins?
- O kur ji tave matė?
- Prieš dvi savaites Rišar-Vallas bulvare.
- Tu buvai jos bute?
- Ne. Aš stovėjau priešais namą, prie tvoros.
- Tu sekei tėvą?
- Taip.
- Kodėl?

Megre pernelyg paskubėjo. Alenas nutilo...

- Aš nesuprantu, kodėl jūs visa tai darote?

- Ką visa tai?

Žvilgsniu Alenas parodė į stalą, į omarus, į vyną, į visą prabangą, apmokėtą Megre, žmogaus, kuris, logiškai galvojant, seniai turėjo pasodinti jį į kalėjimą.

- Galų gale mes turėjome pavalgyti, ar ne? Aš nieko nevalgiau nuo pačio ryto. O tu?

- Aš suvalgiau sumuštinį.

- Vadinasi, kol kas mes pietaujame, o paskui matysime.

- O ką jūs darysite?

- Greičiausiai mes sėsime į lėktuvą, kad grįžtumėm į Paryžių. Tu mėgsti lėktuvus?

- Ne, nelabai.

- Tu jau buvojai užsienyje?

- Ne. Praeitais metais aš turėjau praleisti dvi savaites jaunimo stovykloje Austrijoje. Žinote, pasikeitimo tarp dviejų šalių būdu. Yra tokia organizacija. Aš įsirašiau. Man liepė gauti vizą. O po to, kai atėjo mano eilė, aš susirgau ir gulėjau lovoje. Man buvo sinusitas.

Pauzė. Berniukas prisiminė visas savo nesėkmes, o Megre tik ir tereikėjo, kad jis pats grįžtų prie tos temos.

- Jūs su ja kalbėjotės?

- Su kuo?

- Su ja!

- Širyt, jos kambaryje.

- Ką ji pasakė?

- Nieko.

- Tai ji kalta dėl mano tėvo nelaimių. Bet jūs pats pamatysite, kad su ja neįmanoma kovoti.

- Tu taip manai?

- Prisipažinkite, kad jūs neišdrįsite suimti jos!

- Kodėl?

- Nežinau. Su ja visada taip. Ji veikia labai atsargiai.

- Tu žinai apie jos dalykinius ryšius su tavo tėvu?

- Nelabai. Aš tik prieš kelias savaites sužinojau, kas ji tokia.

- Bet tėvas pažįsta ją labai seniai.

- Jis susipažino su ja netrukus po mūsų mamos mirties. Tada jis šito neslėpė nuo mūsų. Aš, aišku, neprisimenu, todėl, kad buvau visai mažas, bet Filipas man viską papasakojo. Tėvas jam pareiškė, kad nusprendė vėl vesti ir kad taip bus geriau mums visiems, namuose vėl bus moteris, ir ji ims prižiūrėti mus. Iš to nieko neišėjo. Dabar, kai aš pats ją mačiau ir žinau, kokia tai moteris, aš tvirtai įsitikinęs, kad

ji paprasčiausiai juokėsi iš jo.

- Gali būti.

- Filipas sako, kad tėvas buvo labai nelaimingas, kad dažnai naktimis, gulėdamas lovoje, verkdavo. Jis nematė jos ilgus metus. Galbūt ji buvo išvažiavusi iš Paryžiaus? o gal ji paslapčiom, neįspėjusi jo, pakeitė adresą. Maždaug prieš du metus aš pastebėjau, kad tėvas labai pasikeitė.

- Kuriuo atžvilgiu?

- Sunku pasakyti. Pasikeitė jo nuotaika. Jis tapo niūriu ir kažkokiu nerimastingu. Kai tėvas girdėdavo žingsnius ant laiptų, jis krūpčiojo, bet iš karto nusiramindavo, jei kas pasirodydavo, net jei tai būdavo tiekėjas, atėjęs reikalauti pinigų.

Brolis tuo metu jau gyveno atskirai. Sesuo pareiškė, kad savo pilnametystės dieną ji išvažiuos. Aš, aišku, ne iš karto pastebėjau, kad tėvas pasikeitė. Tai atsitiko palaipsniui, jūs suprantate? Anksčiau, kai aš užeidavau į barą pasiimti jo, man tekdavo tai daryti, pildant jo nurodymus, - aš mačiau, kad jis geria tik trauktinę, o dabar jis pradėjo gerti aperityvą ir būdavo vakarų, kai jis grįždavo gerokai prisimaukęs ir aiškindavo, kad jam skauda galvą. Jis visai kitaip ėmė žiūrėti į mane, lyg varžėsi kažko ir tapo labai irzlus.

- Valgyk.

- Atleiskite, bet aš jau sotus.

- O desertas?

- Jeigu jūs norite...

- Ir tada tu pradėjai sekti ji?

Alenas suabejojo, suraukęs antakius įdėmiai pasižiūrėjo į Megre ir staiga tapo toks panašus į savo seserį, kad Megre net nusuko akis.

- Aš manau, kad tai normalu, jog tu pabandei sužinoti kas vyksta.

- Ir vis tiek aš nieko nežinau.

- Aišku. Tu žinai tik tai, kad jis dažnai aplankydavo šią moterį, paprastai rytais. Tu slapčia sekdavai ji iki Rišar-Vallas bulvaro, - tu pats tai pasakei. Tu stovėjai apačioje, priešais namą, už Bulonės miško tvoros. Tikriausiai tavo tėvas ir jo pažįstama priėjo prie lango. Tai tuomet ji tave pastebėjo?

- Taip. Ji parodė į mane pirštu. Aišku, todėl, kad aš žiūrėjau į jos langus.

- Tavo tėvas paaiškino, kas tu toks? Vėliau jis klausė tavęs?

- Ne. Aš laukiau, kad jis pradės kalbą su manim apie tai, bet jis tylėjo.

- O tu?

- Aš neišdrįsau.

- Tu radai pinigus?

- Iš kur jūs sužinojote?

- Prisipažink, kad vakare tu įlindai į tėvo piniginę, aišku, ne todėl, kad pasiimtum pinigų, o todėl, kad sužinotum...

- Ne, ne į piniginę. Jis slėpė pinigus komodoje, po marškiniais.

- Daug?

- Kartais šimtą tūkstančių frankų, kartais daugiau, kartais tik penkiasdešimt.

- Dažnai?

- Kaip kada. Kartą ar du kartus savaitėje.

- Ir kitą dieną po to, kai atsirasdavo pinigų, tavo tėvas eidavo į Rišar-Vallas bulvarą?

- Taip.

- O po to pinigai dingdavo?

- Ji palikdavo jam visiškai mažai. Keletą smulkių kupiūrų.

Alenas pastebėjo ugnelę, sužibėjusią Megre akyse, nukreiptose į duris, bet jam užteko valios pastangų neatsisukti.

Jis suprato, kad įėjo Žana Debiul. Už jos ėjo Braijenas, klausiamai žiūrėdamas į komisarą, kuris davė ženklą, agentui nutraukti sekimą.

Madam atsirado taip vėlai todėl, kad buvo savo numeryje persirengti. Ji vilkėjo griežta vakarine suknele, aiškiai pasiūta garsaus siuvėjo, ant rankos plati briliantinė apyrankė, stambūs briliantai ausyse.

Ji nepastebėjo komisaro ir Aleno ir ėjo paskui metrdotelį, o daugelis moterų susidomėję apžiūrinėjo ją.

Žaną Debiul pasodino netoli nuo jų, prie mažo staliuko, stovėjusio beveik priešais. Ji atsisėdo, apžvelgė salę, bet tuo metu, kai jai ištiesė meniu, sutiko Megre žvilgsnį ir iš karto pradėjo įdėmiai žiūrėti į palydovą.

Megre šypsojosi ramiai, gerai papietavusio žmogaus šypsena. Alenas, baisiai paraudęs, neišdrįso net žvilgtelėti į ją:

- Ji mane matė?

- Taip.

- O ką ji daro?

- Pasipiktinusi manimi.

- Ką jūs norite pasakyti?

- Ji vaizduoja, kad puikiai jaučiasi; užsirūkė cigaretę, pasilenkė, kad išsirinktų užkandžius iš vežimėlio, kuris stovi šalia jos staliuko. O dabar ji aptaria meniu su metrdoteliu ir žibina briliantais.

- Jūs jos, aišku, nesuimsite! - su nuoskauda pasakė Alenas, ir jo balse nuskambėjo iššūkis.

- Aš jos nesuimsiu šiandien todėl, kad, jeigu aš pasielgčiau taip neapdairiai, jai pavyktų labai greitai išsisukti.

- Ji visada išsisuks, o mano tėvas...

- Ne, ne visada. Čia, Anglijoje, aš bejėgis, todėl, kad man tektų įrodinėti, kad ji įvykdė nusikaltimą, numatytą ekstradicijos įstatyme, tai yra nusikaltėlio išdavimas kitai valstybei, bet ji neamžinai gyvens Londone. Jai reikalingas Paryžius. Ji sugrįš, ir aš turėsiu laiko užsiimti ja. Net jeigu tai neįvyks dabar, jos eilė vis tiek ateis. Pasitaiko, kad mes paliekam žmones laisvėje ištisus mėnesius ir tai atrodo taip, lyg jie juoktųsi iš mūsų. Gali pasižiūrėti į ją. Tau nėra ko gėdytis. Ji drąsinasi. Bet vis dėlto dabar ji norėtų būti tavo, o ne savo vietoje.

Tarkim, kad aš būčiau palikęs tave pas ją po lova. Ji būtų sugrįžusi. Vadinasi, šią minutę...

- Netęskite.

- Tu būtum iššovęs?

- Taip.

- Kodėl?

Pro dantis Alenas iškošė:

- Todėl!

- Tu gailiesi?

- Nežinau. Žemėje nėra teisybės.

- Ne, yra. Aišku, jeigu aš nevadovaučiau specialiai brigadai ir neturėčiau atsiskaitinėti viršininkui, teisėjui, prokurorui ir net žurnalistams, jeigu aš nors šią dieną būčiau visagalis, aš viską sutvarkyčiau kitaip.

- Kaip?

- Pirmiausia, aš pamirščiau, kad tu nukniaukei mano revolverį. Bet tai aš dar galiu padaryti. Po to aš pasistengčiau, kad vienas pramonininkas, neprisimenu iš kur, pamirštų, kad jį privertė atiduoti piniginę, pakišus jam po nosim revolverį, ir galvotų, kad jis paprasčiausiai ją pametė.

- Revolveris nebuvo užtaisytas.

- Tu įsitikinęs?

- Aš išėmiau visus šovinius. Man reikėjo pinigų kelionei į Londoną.

- Tu žinojai, kad Debiul Anglijoje?

- Tą rytą aš sekiau ją. Pirmiausia aš pabandžiau užeiti pas ją. Bet durininkė...

- Aš žinau.

- Kai aš išėjau iš šito namo, prie privažiavimo stovėjo policijos agentas, ir aš nusprendžiau, kad tai dėl manęs. Aš apėjau aplink namą. Kai aš grįžau, agento jau nebuvo. Aš pasislėpiau parke ir laukiau, kada ji išeis iš namo.

- Kad nušautum ją?

- Gali būti. Matyt, telefonu ji išsikvietė taksi. Aš negalėjau prieiti prie jos. Man pasisekė, aš iš karto sugavau kitą taksi, kuri važiavo nuo Pjuto pusės. Aš važiavau paskui ją iki stoties. Aš mačiau, kaip ji įlipo į traukinį, vykstantį į Kale. Aš neturėjau pinigų sumokėti už bilietą.

- O kodėl tu jos neužmušei, kai ji lipo į traukinį?

Alenas krųptelėjo, pasižiūrėjo į ji lyg tikrindamas, ar rimtai jis tai pasakė ir sukuždėjo:

- Aš neišdrįsau.

- Jeigu tu neišdrįsai iššauti į ją minioje, tai, visai galimas daiktas, kad tu nebūtum šovęs ir miegamajame. Tu sekei tėvą keletą savaičių?

- Taip.

- Tu turi žmonių, pas kuriuos jis lankėsi, sąrašą?

- Aš mintinai galiu pasakyti. Kelis kartus jis buvo užėjęs į mažytį banką Šoša gatvėje ir į laikraščio redakciją, kur jis susitikdavo su atsakingojo redaktoriaus pavaduotoju. Tėvas labai daug skambino iš automatų ir visą laiką dairėsi, kad įsitikintų, jog jo niekas neseka.

- Tu viską supratai?

- Ne iš karto. Aš visai atsitiktinai perskaičiau romaną, kuriame tai buvo aprašoma.

- Kas?

- Jūs gi pats žinote.

- Šantažas?

- Tai vis ji.

- Aišku. Būtent todėl reikia laiko Žanai Debiul sugauti. Aš nežinau, koks buvo jos gyvenimas iki persikraustant į Rišar-Vallas bulvarą. Aišku viena, tas gyvenimas buvo gana audringas, ir ji susitikinėjo su daugybe pačių įvairiausių žmonių. Moterys moka geriau nei vyrai atskleisti intymias paslaptis, ypač gėdingas paslaptis. Kai ši moteris tapo nepa-

kankamai jauna, kad galėtų tęsti savo gyvenimo būdą, jai atėjo į galvą mintis paversti tas žinias pinigais.

- Tam ji pasinaudojo mano tėvu.

- Štai būtent. Pati pas savo aukas, kad pareikalautų iš jų pinigų, ji nevaikščiojo. Tai darė žmogus, kurį visi žinojo, kuris buvo visur sutinkamas ir kuris neturėjo tam tikros profesijos, - niekas ypatingai nesistebėjo, kad jis šituo užsiima. Tarytum žmonės laukė iš jo būtent tokių poelgių.

- Kodėl jūs taip kalbate?

- Todėl, kad reikia žiūrėti tiesai į akis. Galbūt tavo tėvas vis dar buvo įsimylėjęs? Aš tuo tikiu. Jis iš tų žmonių, kurie gali išsaugoti ištikimybę savo aistrai. Žana Debiul daugiau ar mažiau palaikė jį materialiai. Tavo tėvas gyveno nuolatinėje baimėje, kad sužlugs. Jis gėdinosi pats savęs. Jis nedrįso pažiūrėti tau į akis.

Alenas atsisuko ir pasižiūrėjo į Žaną Debiul, jo veidas tapo šiurkštus, akys pilnos neapykantos, moteris atsakė vos pastebima paniekinama šypsena.

- Metrdoteli, tortą su braškėmis!

- Bet jūs neimate! - užprotestavo Alenas.

- Aš labai retai valgau saldžiai. Man, prašau, kavos su konjaku.

Jis atsitraukė nuo stalo ir išsiėmė pypkę. Vos tik pradėjo kimšti ją, kai prie jo atsiprašinėdamas prisiartino metrdotelis ir kažką pašnibždėjo.

Tada Megre vėl įsikišo pypkę į kišenę ir sustabdė padavėją, kurio vežimėlyje gulėjo cigaretės.

- Jūs nerūkote pypkės?

- Čia draudžiama! Beje, tu užmokėjai už savo numerį "Gilmore"?

- Ne.

- Tie tarnybiniai raktai, kuriuos tu paėmei pas juos koridoriuje, pas tave? Nagi, atiduok juos man.

Jis tuoj pat ištiesė juos Megre.

- Tortas skanus?

- Labai...

Jis sėdėjo pilna burna. Alenas buvo dar vaikas, kuris negalėjo atsilaikyti prieš saldumynus. Ir dabar jis pilnai pasinėrė į savo tortą.

- Tėvas dažnai susitikdavo su Delteliu?

- Aš mačiau, kaip jis du kartus ėjo pas jį.

Ar reikėjo atskleisti jam visą tiesą? Buvo visiškai aišku, kad deputatas, kurio žmona pareikalavo skyrybų ir kuris

turėjo likti be kapeikos ir be namo Anri-Marteno aveniu, prekiavo savo įtaka. Jam šis šantažas buvo žymiai rimtesnis, negu kam nors kitam, todėl, kad visa politinė jo karjera buvo sudaryta iš svetimų piktnaudžiavimų ir skandalų demaskavimo.

Galbūt Žana Debiul per toli nuėjo? Megre apie tai turėjo kitą nuomonę.

- Tavo tėvas niekada nesakė, kad jis nori pakeisti jūsų gyvenimo būdą?

Atsitraukęs nuo torto, Alenas nepatikliai pažvelgė į ji.

- Ką jūs norite tuo pasakyti?

- Anksčiau jis periodiškai pareikšdavo, kad dabar viskas pasikeis, o po to atėjo laikas, kai jis neteko pasitikėjimo laiminga savo žvaigžde.

- Jis vis dėlto ir toliau tikėjosi.

- Bet jau mažiau?

- Taip.

- O pastaruoju metu?

- Jis du ar tris kartus kalbėjo apie tai, kad mes išvažiuosime į pietus.

Megre daugiau neklausinėjo. Tai jau buvo jo reikalas. Jis nenorėjo sakyti Alenui savo išvadų.

Fransua Lagranžas, kuris jau du metus "dirbo" Žanai Debiul, gaudamas tik trupinėlius, galimas daiktas, nusprendė atlikti reikalą savo rizika.

Tarkim, Debiul įsakė jam pareikalauti iš Deltelio, kuris buvo gardus kąsnelis, šimtą tūkstančių frankų... o baronas galėjo pareikalauti milijono? Arba dar daugiau? Baronas įprato kalbėti apie stambias sumas, jis visą gyvenimą žongliravo įsivaizduojamais milijonais...

Deltelis nusprendė nemokėti...

- Kur tu buvai naktį iš antradienio į trečiadienį?

- Vakare aš buvau kine.

- Tau tėvas patarė nueiti?

Berniukas susimąstė. Tokia mintis nebuvo atėjusi jam į galvą.

- Atrodo, taip... Jis pasakė... Taip, atrodo, jis man pasakojo apie filmą, kuris buvo rodomas tik Jelisiejaus laukuose...

- Kai tu grįžai, tėvas jau gulėjo lovoje?

- Taip. Aš priėjau, kaip kiekvieną vakarą, pabučiuoti jo ir pamačiau, kad jis blogai jaučiasi. Jis pažadėjo man nueiti pas gydytoją.

- Tau viskas atrodė normalu?

- Ne.

- Kodėl?

- Nežinau. Aš buvau sunerimęs. Aš niekaip negalėjau užmigti. Kambaryje buvo kažkoks svetimas kvapas, amerikietiškų cigarečių kvapas. Paryčiais aš išbudau ir apėjau butą. Tėvas miegojo. Aš pastebėjau, kad mūsų sandėliukas, kuris vaikystėje buvo mano kambariu, užrakintas, o rakto nėra. Tada aš jį atidariau.

- Kaip?

- Kabliuku. Šio fokuso mane išmokė draugai mokykloje. Gabalą storos vielos reikia sulenkti ypatingu būdu ir...

- Žinau. Aš taip pat tai dariau.

- Mano dėžėje visad gulėjo toks kablys. Kambario viduryje aš pamačiau lagaminą ir atidariau dangtį.

Dabar reikia kuo greičiau nuvesti jį nuo šio prisiminimo.

- Tu paklausei tėvo?

- Aš negalėjau.

- Tu išėjai iš karto?

- Taip. Aš vaikščiojau gatvėmis. Norėjau nueiti pas šią moterį.

Buvo dar viena scena, kurios detalės niekada nebus žinomos, aišku, jeigu baronas nesiliaus vaidinęs bepročio,- tai scena, kuri įvyko tarp Fransua Lagranžo ir Andre Deltelio. Bet tai neturi liesti Aleno. Nereikia griauti jo nuomonės apie tėvą.

Vargu ar deputatas atėjo ketindamas užmušti Lagranžą. Tikriausiai grasinimu jis norėjo priversti jį grąžinti dokumentus, kurių pagalba jį šantažavo.

Jėgos buvo nelygios. Deltelis buvo pilnas sarkazmo. Jis buvo žmogus, įpratęs kovoti, o prieš jį stovėjo bailus storulis, drebantis dėl savo kailio.

Aišku, dokumentų bute nebuvo. Net jeigu Lagranžas būtų panorėjęs, jis nebūtų galėjęs jų grąžinti. Ką jis padarė? Tikriausiai verkė, maldavo, prašė atleidimo. Jis žadėjo grąžinti juos.

Ir visą tą laiką jis buvo užhipnotizuotas pistoleto vamzdžio.

Galų gale, būtent savo silpnumo dėka, jis tapo nugalėtoju. Kaip jam pavyko paglemžti ginklą? Kokia gudrybe jis atitraukė deputato dėmesį?

Ir tada Lagranžas nustojo drebėti. Atėjo jo eilė šaukti, grasinti...

Be abejo, jis atsitiktinai paspaudė gaiduką. Šis žmogus buvo pernelyg bailus ir perdaug priprato, dar nuo licėjaus laikų, lankstytis ir gauti niuksus.

- Aš baigiau tuo, kad nuėjau pas jus...

Alenas vėl pasisuko į Žaną Debiul, kuri veltui bandė pagauti jų pokalbio nuotrupas. Restorano triukšmas, taurių skambesys, peilių ir šakučių bildesys, balsai, juokas ir muzika, sklindanti iš didžiosios salės, trukdė jai klausytis.

- Ko gero, laikas eiti...

Alenas užprotestavo.

- Jūs paliksite ją čia?

Moteris taip pat nustebo, kai Megre tylėdamas praėjo pro ją.

Viskas praėjo pernelyg sklandžiai. Galbūt ji tikėjosi skandalo, kuris būtų leidęs jai likti laimėtoja.

Laukiamajame, pergalingai išėmęs pypkę ir įbrukęs cigarą į monumentalią peleninę, Megre suburbėjo:

- Palauk minutėlę...

Jis priėjo prie budinčiojo.

- Kada išskrenda lėktuvas į Paryžių?

- Vienas - po dešimties minučių, bet jūs į jį, aišku, nesuspėsite. Kitas - pusę septynių ryto. Užsakyti jums bilietą?

- Du.

- Kieno vardu?

Jis pasakė. Alenas laukė, žiūrėdamas į Strendo šviesas.

- Palauk dar minutėlę. Man reikia paskambinti.

Dabar jis galėjo nueiti į kabiną.

- Tai jūs, Paikai? Atleiskite, kad aš negalėjau papusryčiauti ar papietauti su jumis. Rytoj aš jūsų taip pat nepamatysiu. Aš išskrendu naktį.

- Lėktuvu šešios trisdešimt? Aš jus palydėsiu.

- Bet...

- Iki pasimatymo.

Tegu daro kaip nori, kitaip dar įsižeis. Keista, bet Megre dabar jau visai nenorėjo miego.

- Pasivaikščiokim truputį?

- Kaip norite.

- O tai išeis, kad per visą savo kelionę aš nė karto neperėjau Londono šaligatviais.

Megre prisiminė, kad jis užsienyje, ir tikriausiai todėl jam atrodė, kad žibintai šviečia kitaip, nei Paryžiuje, kad naktis kitos spalvos ir net oras turi kitokį skonį.

Jie neskubėdami ėjo greta, apžiūrinėdami kinematografų,

barų vitrinas. Už Čering-kroso atsivėrė milžiniška aikštė su kolona viduryje.

- Tu praėjai čia šiandien ryte?

- Atrodo, lyg ir pažįstama.

- Trafalgaro aikštė.

Megre jautė malonumą vaikštinėti pažįstamomis vietomis, jis nusivedė Aleną į Pikkadili- Serkusą.

- O dabar mums lieka tik eiti miegoti.

Alenas galėjo pabėgti. Megre nė piršto nebūtų pajudinęs, kad jį sulaikytų. Bet jis žinojo, kad berniukas šito nepadarys.

- Aš noriu išgerti bokalą alaus. Tu leisi?

Megre ne tiek norėjo alaus, kiek jam vėl knietėjo pajusti Londono baro atmosferą. Alenas negėrė, jis laukė tylėdamas.

- Tau patinka Londonas?

- Nežinau.

- Tu galėtum grįžti čia po kelių mėnesių. Todėl, kad tau teks išbūti ten tik kelis mėnesius.

- Aš pamatysiu tėvą?

- Taip.

Praėjus šiek tiek laiko, Megre išgirdo šniurkščiojimą, bet nudavė, kad nieko nepastebėjo.

Kai jie grįžo į viešbutį, komisaras padėjo raktų ryšulėlį ir truputį pinigų į voką, ant kurio užrašė viešbučio "Gilmor" adresą.

- Aš vos neišsivežiau jų į Prancūziją.

Po to pasakė stovinčiam šalia sutrikusiam Alenui:

- Eime.

Jie pakilo liftu. Žanos Debiul numeryje degė šviesa, galbūt ji laukė ateinant Megre. Jai teks ilgai laukti.

- Įeik! Čia dvi lovos.

Ir pamatė, kad jo bendrakeleivis sutrikęs.

- Tu gali, jeigu nori, miegoti nenusirengęs.

Megre paskambino ir paprašė pažadinti jį pusę šešių. Miegojo jis kietai, be sapnų. O Aleno nesugebėjo prikelti net telefono skambutis.

- Kelkis, mažyli.

Ar žadindavo rytais savo sūnų Fransua Lagranžas?

Iki galo šis reikalas nebuvo panašus į įprastą tyrimą.

- Ir vis dėlto aš labai patenkintas.

- Kuo?

- Kad tu neišsovei. Nekalbėsim apie tai daugiau.

Paikas laukė jų vestibiulyje visai toks pat, kaip vakar, o rytas ir vėl buvo stebuklingas.

- Puiki diena!

- Nuostabi!

Mašina stovėjo prie įėjimo. Megre prisiminė, kad jis pamiršo supažindinti juos.

- Alenas Lagranžas. Misteris Paikas, mano draugas iš Skotland-Jardo.

Paikas ženklu parodė, kad suprato, ir nereikėjo nė vieno klausimo. Visą kelią jis pasakojo apie savo gėles ir nuostabų hortenzijų atspalvį, kurį pavyks išgauti po daugelio metų bandymų.

Lėktuvas pakilo, dangus buvo visiškai švarus, jį dengė tik lengva rytinė miglelė.

- O kas tai? - paklausė Alenas, rodydamas į kartoninius paketus prie kiekvienos sėdynės.

- Tiems, kuriuos gali supykinti.

Galbūt todėl po kelių minučių Alenas pabalo, pažaliavo ir nusiminusiu žvilgsniu pasilenkė ties savo paketu. Jam taip nesinorėjo, kad tai įvyktų, ypač prie komisaro Megre.

Devintas skyrius,

kuriame Megre susipažįsta su nauju patiekalu-farširuota veršio galva ir pasakoja madam Megre apie Londoną

Viskas buvo kaip įprasta, išskyrus tai, kad pietūs įvyko ne po mėnesio, o žymiai anksčiau.

Prasidėjo kaip visada, nuo Pardono telefono skambučio.

- Jūs laisvas rytoj vakare?

- Tikriausiai.

- Mes laukiame jūsų. Ir madam Megre, be abejo.

- Ačiū.

- Jūs mėgstate farširuotą veršio galvą?

- Nežinau. Nevalgiau.

- O paprastą veršio galvą jūs mėgstate?

- Nieko.

- Tuomet farširuota veršio galva jums patiks. Tai patiekalas, kurį aš atradau savo kelionės į Belgiją metu. Esu įsitikinęs, kad jums patiks. Aš tik nežinau, koks vynas prie šio skanėsto paduodamas. O, gal paduoti alaus?

Paskutiniu momentu Pardonas, kaip jis vėliau beveik moksliniu tikslumu paaiškino palinko į lengvo Božole pusę.

Kaip paprastai Megre su žmona ėjo pas Pardonus pėstute ir, praeidami pro Popinkuro gatvę, stengėsi nežiūrėti

vienas į kitą.

Daktaras Žiusje, kriminalinės policijos laboratorijos viršininkas, buvo jau ten, ir madam Megre pasakė, kad nuo jo atsiduoda viengungiu.

- Aš norėjau pakviesti profesorių Žurną, bet jis man atsakė, kad visada pietauja namuose. Štai jau dvidešimt metų, kai jis nė karto nepietavo restorane arba svečiuose.

Durys į balkoną buvo atidarytos, baltos grotelės ryškiai išsiskyrė tamsėjančio dangaus fone.

- Pasakiškas vakaras!

Megre nusišypsojo, niekas nesuprato kodėl. Jis paprašė antros porcijos veršio galvos. Kai gėrė kavą, išsiblaškęs Pardonas ištiesė Megre dėžutę cigarų.

- Dėkoju. Aš rūkau juos tik "Savojoje".

- Tu rūkai cigarus "Savojoje", - nustebo žmona.

- Teko. Metrdotelis pakuždėjo man į ausį, kad pypkę rūkyti draudžiama.

Pardonas specialiai suorganizavo šiuos pietus, kad pakalbėtų apie Lagranžo bylą, būtent todėl visi stengėsi neliesti šios temos. Kalbėjo apie viską, išskyrus tai, apie ką visi atėjusieji galvojo.

- Jūs buvote Skotland-Jarde?

- Aš nesuspėjau.

- O kokie jūsų santykiai su jais?

- Nuostabūs, tai taktiškiausi žmonės pasaulyje.

Jis tikrai taip galvojo, jausdamas ypatingą švelnumą misteriui Paikui, kuris, atsisveikindamas, pamojavo jam, kai lėktuvas jau kilo. Matyt, širdies gilumoje jis taip pat buvo susijaudinęs.

- Daug darbo Orfevro krantinėje?

- Vis tas pats. O pas jus rajone dabar daug ligonių.

- Ne, taip pat nieko ypatingo.

Po to šiek tiek pakalbėjo apie ligas. Buvo jau dešimta valanda vakaro, kai Pardonas ryžosi paklausti:

- Jūs matėte ją?

- Taip. Jūs taip pat buvote pas ją?

- Taip. Du kartus.

Moterys taktiškai apsimetė, neklausančiom.

Žiusje dauglau nesidomėjo šiuo reikalu ir žiūrėjo pro langą.

- Jau buvo jo akistata su sūnumi?

- Taip.

- Jis nieko nepasakė?

Megre neigiamai papurtė galvą.

- Vis ta pati dainelė?

Fransua Lagranžas laikėsi pasirinktos taktikos, jis susigūždavo, kaip įbaugintas žvėrelis. Kai tik prie jo prieidavo, jis prisispausdavo prie sienos, užsidengdamas rankomis veidą, lyg gindamasis nuo smūgių: "Nemuškite manęs... Nemuškite..." Kai kada jis net kalendavo dantimis.

- O ką galvoja Žurnas?

Šį kartą tai buvo Megrė klausimas.

- Žurnas didis mokslininkas, tikriausiai vienas geriausių mūsų psichiatrų. bet tai žmogus, kurį visada kankina atsakomybės baimė.

Aš jį suprantu.

- Be to, jis visada buvo mirties bausmės priešininkas.

Megre nutylėjo, lėtai užtraukdamas pypkę.

- Kartą, kai aš pasakojau jam apie žūklę, jį tai aiškiai šokiravo. Jis neužmuša net žuvų.

- Tai ką?

- Jeigu šioje būsenoje Fransua Lagranžas išsilaikys antrą mėnesį...

- O jis išsilaikys?

- Panašu. Jis pernelyg bijo. Na, ir, aišku, jeigu niekas neprivers jo išeiti iš šios būsenos...

Pardonas įdėmiai žiūrėjo į Megre. Klausimas, kurį jau seniai knietėjo užduoti ir buvo tikra šių pietų priežastis, bet daktaras neklausinėjo, o tik žiūrėjo į komisarą.

- O dėl viso kito, - suburbėjo komisaras,- tai jau ne mano reikalas. Aš atidaviau ataskaitą. Vyresnysis tardytojas Rato savo nuožiūra įsiklausys į ekspertų nuomonę.

Kodėl Pardonas atrodė toks dėkingas? Tai varžė Megre. Jis net supyko ant daktaro dėl tokio nekuklumo. Šis reikalas tikrai daugiau nelietė komisaro. Aišku, jis galėjo...

- Man dabar reikia vaikytis kitas kates, aš turiu galvoje tokią Žaną Debiul, - pasakė atsistodamas Megre. - Vakar ji grįžo į Paryžių ir toliau elgiasi akiplėšiškai. Aš tikiuosi, kad mažiau nei po dvejų mėnesių ji bus apklausiama mano kabinete.

- Galima pagalvoti, kad ji nuskriaudė tave patį, - pastebėjo madam Megre, nors vaizdavo, kad neklauso.

Tuo pokalbis pasibaigė. Po ketvirčio valandos gatvėje, tamsoje, madam Megre paėmė jį už parankės.

- Keista, - pasakė jis. - Kodėl Londone beveik tokie patys žibintai, o šviesa kitokia?

Ir jis pradėjo pasakoti jai apie Strendą, Čering-krosą, Trafalgaro aikštę.

- O aš galvojau, kad tu ten neturėjai laiko net pavalgyti.

- Aš išėjau keliom minutėms vakare papietavęs.

- Vienas?

- Ne. Su juo.

Žmona nepaklausė, apie ką jis kalba. Kai jie priėjo Rišar-Lenuar bulvarą, Megre prisiminė Londono barą, kur jis prieš miegą išgėrė bokalą alaus. Ir iš karto pajuto troškulį.

- Tu neturi nieko prieš, jeigu aš...

- Aišku, ne! Eik, gerk. Aš palauksiu.

Tai buvo mažytis bistro, ir ji bijojo, kad varžys jį. Kai jis, šluostydamasis lūpas, išėjo iš bistro, ji vėl paėmė jį už parankės.

- Nuostabi naktis...

- Taip...

- Kiek daug žvaigždžių...

Kodėl katė, kuri, jiems priartėjus, pasislėpė rūsyje, privertė jį susiraukti?

TURINYS

Pirmas skyrius 3
Antras skyrius 16
Trečias skyrius 30
Ketvirtas skyrius 44
Penktas skyrius 58
Šeštas skyrius 71
Septintas skyrius 85
Aštuntas skyrius 98
Devintas skyrius 112

Žoržas Simenonas
MEGRE REVOLVERIS
Romanas

Redaktorė Valerija Žeimytė
Dailininkas Liutauras Grabauskas

ONE. 1993, Vilnius, SL 1532. Užsakymo Nr. 676.
Formatas 84×108/32. Tiražas 15 000 egz. Kaina sutartinė.
Spausdino Valstybinė įmonė „Spauda",
Vilnius, Laisvės pr. 60.